

Дневникъ

(стенографски)

на

XVII-то обикновено Народно събрание

Четвърта извънредна сесия

25. заседание

София, сряда, 18 декемврий 1918 година.

(Открито отъ подпрѣседателя д-ръ И. Момчиловъ въ 4 ч. и 5 м. слѣдъ пладне)

Прѣседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: (Звъни) Отъ 242 народни прѣдставители разписали сж се 293. Има надлежното число присѣтствующи.

Обявявамъ заседанието за открито.

(По списъка отсъствуватъ г. г. народнитѣ прѣдставители: Стоянъ Божковъ, Александъръ Величковъ, Георги Генковъ, Иванъ Гешовъ, Василь Гулевъ, Юрданъ Дечевъ, д-ръ Димитъръ Димитровъ, Василь Димчевъ, Станчо Доневи, Бешко Дуновъ, Младенъ Златковъ, Иванъ х. Ивановъ, Илия Каратаневъ, Мехмедъ Кемалъ, Георги Кирковъ, Величко Кознички, Ангелъ Крушковъ, Тодоръ Лукановъ, Александъръ Малиновъ, Стефанъ Манафовъ, Христо Марковски, Александъръ Механджийски, Георги Миневъ, Велю Недѣлковъ, Константинъ Николовъ, Кръстю Пастуховъ, Еню Петковъ, Венедиктъ Поповъ, Христо Радойковъ, д-ръ Еню Разпоповъ, д-ръ Василь Радославовъ, Георги Стоиловъ, д-ръ Никола Стойчевъ, Димитъръ Тошковъ, Каменъ Тошевъ, Исмаилъ Хакъ бей, Талятъ Мехмедъ х. Хюсеиновъ, Коста Ципорановъ и Никола Шишковъ)

Съобщавамъ на народното прѣдставителство, че врачанскиятъ народенъ прѣдставителъ г. Кръстю Пастуховъ моли да му се разрѣши 3-дневенъ отпускъ, считанъ отъ днесъ, 18 того. Прѣседателството му разрѣшава.

Народниятъ прѣдставителъ г. Атанасъ Германски, по причина на болестъ въ сѣмейството му, не можалъ да присѣтствува на заседанията отъ 2 до 14 декемврий и моли да му се счита това врѣме като прѣкарано въ отпускъ. Които сж съгласни, моля, да си вдигнатъ ржката. Болшинство.

Народниятъ прѣдставителъ г. Константинъ Досевъ, по причина на болестъ въ сѣмейството му и на нередовностъ въ желѣзнопѣтното съобщение, е отсъствувалъ отъ заседанията отъ 6 до 13 того включително и моли да му се счита това врѣме като прѣкарано въ отпускъ. Които е съгласенъ, моля, да си вдигне ржката. Болшинство.

Народниятъ прѣдставителъ г. Христо Марковски, по крайно важни здравословни причини, иска 13-дневенъ отпускъ, считанъ отъ 18 того. Които е съгласенъ да се разрѣши на г. Марковски исканиятъ отпускъ, моля, да си вдигне ржката. Болшинство.

Народниятъ прѣдставителъ г. Василь Димчевъ, по важни домашни причини, моли Събранието да му разрѣши 5-дневенъ отпускъ. Които е съгласенъ, моля, да си вдигне ржката. Болшинство.

Хасковскиятъ народенъ прѣдставителъ г. Георги Генковъ, на основание медицинско свидѣтелство, моли да му се разрѣши 20-дневенъ отпускъ. Които сж съгласни, моля, да си вдигнатъ ржката. Болшинство.

Пловдивскиятъ народенъ прѣдставителъ г. Гочо Димовъ е отсъствувалъ отъ 9 до 13 того, поради отиването му въ Търново-Сейменъ, за да види тежко болния си братъ; моли това врѣме да му се счита като прѣкарано въ отпускъ. Които е съгласенъ, моля, да си вдигне ржката. Болшинство.

Съобщавамъ, че въ бюрото на Събранието е постѣпилъ отъ Министерството на финанситѣ — отдѣление за държавна отчетностъ по бюджета—законопроектъ за свръхсметенъ кредитъ за 23.828.984-91 л. за изплащане дългове на държавата за минали години, до 1916 г. включително. Тоя законопроектъ ще се раздаде на г. г. народнитѣ прѣдставители и ще се постави на дневенъ редъ.

Постѣпило е сжщо законодателно прѣдложение отъ народния прѣдставителъ г. Григоръ Василевъ, подписано отъ надлежното число народни прѣдставители, за допълнение на буква в отъ закона за измѣнение и допълнение § 10 отъ закона за измѣнение и допълнение на врѣменното положение за паричното доводствие на военнослужащитѣ въ военно врѣме и на закона за измѣнението и допълнението му отъ 1914 г. Това прѣдложение ще се отпечата и раздаде на г. г. народнитѣ прѣдставители и ще се постави на дневенъ редъ.

Минаваме къмъ разглеждане въпроситѣ, поставени на дневенъ редъ.

Първата точка отъ дневния редъ е: първо четене на законопроекта за измѣнение размиѣра на нѣкои отъ такситѣ и беритѣ, събирани въ приходъ на държавното съкровище съгласно съ законитѣ по разнитѣ вѣдомства.

Секретарьтъ г. Калчевъ ще го прочете.

М. Такевъ: Раздаденъ ли е законопроектътъ?

Прѣседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Раздаденъ е.

В. Молловъ: Не е раздаденъ, сега се раздава.

Прѣседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Моля Ви се, миналия день азъ наредихъ да се раздаде.

Г. Поповъ: Ето, сега го получаваме.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Моля Ви се, бюрото не е виновно. Азъ дадохъ нареждане да се раздаде още миналия пътъ, и сега остава да се разбере кой е отговоренъ за нераздаването му.

Г. Поповъ: Понеже констатираме, че не е раздаденъ, оттеглете го отъ дневния редъ.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Този законъ, г. Поповъ, ще мине само на първо четене и ще се прѣпрати въ комисията.

Ю. Юрдановъ: Може ли туй да бѣде, г. прѣдседателю? Нали ще пазимъ реда?

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Реда ще пазимъ, но азъ ви казахъ, че миналия пътъ се разпоредихъ да се раздаде.

Секретаръ Н. Калчевъ: (Чете)

„МОТИВИ

къмъ законопроекта за измѣнение размѣра на нѣкои отъ такситѣ и беринтѣ, събирани въ приходъ на държавното сѣкровище съгласно съ законитѣ по разнитѣ вѣдомства.

„Г. г. народни прѣдставители,

„Войната наложи извънредни разходи. Дълговетѣ на държавата нарастнаха значително. На повѣреното ми министерство прѣдстои да вземе редица мѣрки за засилване държавнитѣ приходи, за да може държавата редовно да посрѣща задълженията си. Освѣнъ увеличенията на нѣкои отъ косвенитѣ данѣци, които вече се гласуваха, независимо и отъ увеличенията на прѣжитѣ данѣци, по които на реда си ще бѣдете сезирани, належаще е да се увеличатъ врѣменно и нѣкои отъ такситѣ и беринтѣ, които се събиратъ за въ полза на държавното сѣкровище, съгласно съ законитѣ по разнитѣ вѣдомства. Прѣдложениятъ законопроектъ цѣли именно това.

„При съставянето му е взето съгласието на надлежитѣ вѣдомства и е държана смѣтка за поносимостта на увеличенията. При все това нѣкои отъ тѣхъ може да изглеждатъ по-значителни, но, както поменавъхъ, увеличението е врѣменно; шомъ се засилятъ постѣпленията отъ прѣжитѣ и косвенитѣ данѣци, голѣмъ брой отъ увеличенитѣ сега такси и берии ще бѣдатъ послѣдователно намалявани.

„Убѣденъ, че и вие наравно съ правителството имате всичкото желание да се подобри частъ по-скоро финансовото положение на държавата, моля ви, г. г. народни прѣдставители, да гласувате законопроекта.

„София, декемврий 1918 г.

„Министъръ на финанситѣ: С. Даневъ

„ЗАКОНОПРОЕКТЪ

за измѣнение размѣра на нѣкои отъ такситѣ и беринтѣ, събирани въ приходъ на държавното сѣкровище съгласно съ законитѣ по разнитѣ вѣдомства

„Дѣлъ I.

„По вѣдомството на Министерството на външнитѣ работи и на изповѣданията.

„Чл. 1. Такситѣ, които Министерството на външнитѣ работи и на изповѣданията и неговитѣ органи събиратъ възъ основа на закона за тия такси, обнародванъ въ „Държавенъ вѣстникъ“ брой 72 отъ 1 априлъ 1903 г., се удвояватъ.

„Ако нѣкоя чужда държава взима за такива случаи такси по-голѣми отъ събираниѣ въ България съгласно съ настоящия законъ, задължава се министерството и органитѣ му да събиратъ такси равни на събираниѣ въ чужбина.

„Дѣлъ II.

„По вѣдомството на Министерството на вътрѣшнитѣ работи и народното здраве.

„а) Административна частъ.

„Чл. 2. Таксата, събирана по чл. 78 отъ закона за взривнитѣ вещества, за позволителнитѣ билети за носене оружия се увеличава отъ 3 на 10 л.

„Чл. 3. Чл. 5 отъ закона за задграничнитѣ паспорти и билети се измѣня така: паспортитѣ биватъ само годишни. Цѣната имъ е 20 л. Учащитѣ се плащатъ на половина.

„б) Санитарна частъ.

„Чл. 4. Въ чл. 104, редъ 5-й на закона за опазване на общественото здраве, слѣдъ думата „състояниѣ“ точката се замѣня съ запетая и се добавятъ думитѣ: „като състоятелнитѣ болни плащатъ за прѣгледъ така, която опрѣдѣля Върховниятъ медицински сѣвѣтъ“.

„Въ члентъ 133, алинея 2, редове 4 и 5 на сѣщия законъ, думитѣ: „Безъ такса за труда“ се замѣняватъ съ думитѣ: „включително такса за труда“.

„Дѣлъ III.

„По вѣдомството на Министерството на народното просвѣщение.

„Чл. 5. Такситѣ, прѣдвидени въ чл. чл. 8, 41, 239, 279 и 337 на закона за народното просвѣщение; въ чл. 9 на закона за Държавното музикално училище и въ чл. 6 на закона за признаване дипломитѣ отъ чуждестраннитѣ висши училища, се удвояватъ.

„Дѣлъ IV.

„По вѣдомството на Министерството на правосѣдието

„а) По закона за нотариуситѣ и мировитѣ сѣдии, които извършватъ нотариални дѣла.

„Чл. 6. Митото, събирано по чл. 34а, се увеличава отъ 1/2 на 1%, а митото, събирано по чл. 101, се увеличава отъ 2 на 4%.

„По чл. 112, нотариусътъ или мировиятъ сѣдия взема: за актове съ цѣна до 1.000 лева — 4 лева; отъ 1.001 до 2.000 лева — 8 лева; отъ 2.001 до 3.000 — 12 лева; отъ 3.001 до 4.000 лева — 15 лева; отъ 4.001 нагорѣ — 20 лева и освѣнъ това по единъ левъ за всѣки хиляда (1.000) лева отъ цѣната на акта.

„По чл. 113, нотариусътъ или мировиятъ сѣдия взема: ако сумата на obligationта или полицитѣ и на отворенитѣ записи (бонове) не надминава 1.000 лева — 4 лева; до 2.000 лева — 6 лева; до 4.000 лева — 8 лева; а когато сумата е по-голѣма отъ 4.000 лева взема, освѣнъ 8 лева, още и по единъ левъ за всѣки хиляда лева.

„Таксата по чл. 114 се увеличава отъ 1 на 5 лева, независимо отъ съответствующата цѣна на гербовата марка.

„Митото по чл. 115 се увеличава отъ 4 на 15 лева.

Увеличаватъ се такситѣ по чл. 116 отъ единъ на два лева за първия листъ и отъ 50 ст. на единъ левъ за останалитѣ; по чл. 117 — отъ 50 ст. на 2 лева; по чл. 118 — отъ 1 на 5 лева; по чл. 119 — отъ 2 лева на 5 лева за всѣки листъ, независимо отъ слѣдующитѣ се гербови марки за всѣки листъ (екземпляръ); по чл. 120 — отъ 1 на 5 л., независимо отъ слѣдующата се гербова марка за удостоверение; по чл. 121 — отъ 2 на 5 стотинки за всѣки редъ; по чл. 123 — отъ 1 на 5 лева, независимо отъ слѣдующата се гербова марка.

„б) По закона за сѣдебнитѣ пристави.

„Чл. 7. Берията, събирана по чл. 31 за извършване описъ на движимо имущество съ цѣна надъ 2.000 лева, се увеличава отъ 1 на 2 лева за всѣки хиляда надъ двѣтъ хиляди лева.

„Беринтѣ, събирани по чл. чл. 32, 33, 35 и 36, се удвояватъ.

„По чл. 34 се събиратъ берии въ размѣритѣ, опрѣдѣлени отъ чл. чл. 31 и 33.

„По чл. 37, сѣдебниятъ приставъ взема: за недвижими имоти съ цѣна до 300 лева — 5 лева; до 500 лева — 8 лева; до 1.000 л. — 12 л., а отъ 1.001 нагорѣ — 15 л. и освѣнъ това по 1 л. за всѣки хиляда лева отъ цѣната на имота.

„в) По закона за заповѣдното сѣдопроизводство.

„Чл. 8. По исковитѣ молби за издаване изпълнителни листове възъ основа на чл. 14 отъ сѣщия законъ, взема се сѣдебно мито по 1% отъ цѣната на иска.

„г) По таблицата къмъ закона за привилегитѣ и ипотекитѣ.

„Чл. 9. Увеличаватъ се такситѣ по чл. 1 на таблицата отъ 2 на 5 лева; по чл. 2 — отъ 1 на 5 лева; по чл. 3 — отъ 1 на 5 лева; по чл. 4 се утрояватъ; по чл. 5 взема се такса въ половинѣ размѣръ отъ показаната въ чл. 4; по чл. 6 таксата се увеличава отъ 1 на 5 лева; по чл. 7 — отъ 1 на 5 лева; по чл. 8 взема се такса въ половинѣ размѣръ отъ показаната въ чл. 7; по чл. 9 таксата се увеличава отъ 1 на 5 лева; по чл. 10 — отъ 2 на 8 лева; по чл. 11 — отъ 50 ст. на 5 лева.

„Дѣлъ V.

„По вѣдомството на Министерството на търговията, промишлеността и труда.

„а) По закона за минитѣ.

„Чл. 10. Размѣрътъ на такситѣ, прѣдвидени въ чл. 27, се удвоява.

„Съразмѣрната берия 1%, прѣдвидена въ чл. 85, се увеличава на 2%.

„б) По закона за експлоатацията на карнеритѣ.

„Чл. 11. Берията 3%, прѣдвидена въ чл. 6, се увеличава на 5%.

„в) По закона за търговското образование.

„Чл. 12. Училищната такса на държавнитѣ търговски училища въ Свищовъ и Бургасъ, прѣдвидена въ чл. 20, се увеличава отъ 100 на 300 лева годишно.

„г) По закона за насърчение мѣстната индустрия.

„Чл. 13. Берията 1%, прѣдвидена въ чл. 25, се увеличава на 6%. Такава берия да се събира и при прѣхвърляне придобити права на специални облаги.

„Дѣлъ VI.

„По вѣдомството на Министерството на земледѣлието и държавнитѣ имоти.

„а) По закона за внасяне и изнасяне на едѣръ и дребенъ добитѣкъ и суровитѣ му произведения.

„Чл. 14. Такситѣ, събирани по чл. 4, се увеличаватъ както следва:

„За 1 до 10 включително глави едѣръ добитѣкъ по 1 левъ на глава;

„Отъ 10 нагорѣ за всѣка глава 50 стотинки.

„За дребенъ добитѣкъ: отъ 1 до 100 глави по 20 ст. за всѣка глава, а отъ 100 нагорѣ по 10 ст.

„За птици по 2 ст. на глава и за 100 яйца 20 ст., а за всѣка кожа отъ едѣръ добитѣкъ по 20 ст., а за дребенъ по 5 ст.

„За прѣсно месо отъ 1 до 25 килограма по 19 ст., отъ 25 до 100 килограма по 5 ст. и отъ 100 килограма нагорѣ по 2 ст. за всѣки килограмъ.

„За сушено и прѣработено сурово месо взематъ се въ двоенъ размѣръ горнитѣ такси.

„За рогове, копита и кости по 1 левъ за всѣки 100 килограма.

„За солени черва по 5 ст., за сушені — по 10 ст. за всѣки килограмъ.

„За сурови животински произведения, като: вълна, козина и други подобни, ампакирани въ човали, по 2 ст. за всѣки килограмъ.

„За други произведения, ампакирани въ бѣчви, човали, сандѣчета и пр., за всѣко парче по 1 левъ.

„б) По закона за лова.

„Чл. 15. Такситѣ, събирани по чл. 13 и 18 за ловджийскитѣ билети, се опрѣдѣлятъ както следва: за членове на ловджийскитѣ дружества 40 лева, за нечленове ловци 100 лева и за професионални ловци 250 лева.

„в) По закона за фонда за културнитѣ мѣроприятия по водитѣ и горитѣ.

„Чл. 16. Такситѣ, събирани по чл. 2, точки А и Б, се опрѣдѣлятъ, както следва:

„За напояване отъ водитѣ на напойтелнитѣ канали — годишно и на декаръ: 8 лева за оризищата, 10 лева за зеленчуковитѣ градини и лозя, 5 лева за ливади, 2 лева за овоци и черничеві градини, 10 лева за тютюни, 3 лева за фасула и 2 лева за царевица и бостанъ.

„За всички воденици и други индустриални заведения по напойтелнитѣ канали — годишно: 10 лева на номинална конска сила, отъ 50 до 60 лева за мелниченъ камѣкъ на обикновена воденица, 30 лева за даракъ, 10 лева за трионъ на дѣсгорѣзачница и токмакъ на тепавица или динка.

„По 2 лева на кубически метъръ строителенъ дървенъ материалъ и по 80 ст. на кубически метъръ горивенъ дървенъ материалъ, свличанъ по р. Марица и припоцитѣ ѝ.

„Дѣлъ VII.

„По вѣдомството на Министерството на общественитѣ сгради, пжтищата и благоустройството.

„Чл. 17. Таксата, прѣдвидена въ чл. 12 отъ закона за благоустройството на населенитѣ мѣста въ царство България, се увеличава отъ 20 на 50 лева.

„Дѣлъ VIII.

„По вѣдомството на Главната дирекция на пошитѣ, телеграфитѣ и телефонитѣ.

„Чл. 18. Такситѣ, прѣдвидени въ чл. 35 на закона за пошитѣ, телеграфитѣ и телефонитѣ за неплатенитѣ писма, както и за проститѣ писма за сѣщия градъ; чл. 37, 39, 40 — за вѣстници поединично и за всѣки 50 гр.; чл. 41, 42, 68 п. в и забѣлѣжката; чл. 71 п. п. а, в и забѣлѣжката; чл. 93 — послѣдна алинея; чл. 97, 112, 123 п. б, 163, 236, 237, 238, 240, 242 и 247, се удвояватъ.

„Чл. 19. Увеличаватъ се такситѣ, прѣдвидени въ слѣднитѣ членове:

„чл. 35 — проститѣ писма, отъ 10 на 15 ст.;

„чл. 36 — визитни картички, борс. бюлетини, извѣстията и пр., отъ 2 на 5 ст.;

„чл. 40 — вѣстници, изпращани на връзки до 100 гр., отъ 3 на 5 ст., а за всѣки слѣдующи 100 гр., отъ 2 на 5 ст.;

„чл. 45 — прѣпор. прѣдмети отъ 15 на 25 ст., а съ обратна разписка, отъ 15 на 25 ст.;

„чл. 50 — пощ. кутии тримѣсеченъ абонам., отъ 5 на 10 лева, а годишно отъ 20 на 120 лева;

„чл. 68 — п. а — 25 ст.; п. б, отъ 15 на 25 ст., п. д, отъ 15 на 25 ст.;

„чл. 75 — пощ. право, отъ 15 на 25 ст.;

„чл. 93 — п. а отъ 20 на 50 ст., п. б отъ 25 ст. на 1 левъ и п. г, отъ 15 на 25 ст.;

„чл. 106 — пощенско право, отъ 15 на 25 ст.;

„чл. 109 — пощенски колетѣ до 3 кгр. 1 л. и 10 ст. за разписка, а до 5 кгр. — 1.50 л. и 10 ст. за разписка;

„чл. 118 — пощенско право, отъ 15 на 25 ст.;

„чл. 134 — за поднов. срока — 50 ст. до 100 лева, а 1 левъ за повече отъ 100 лева;

„чл. 140 — заявления за справки — отъ 1 на 3 лева;

„чл. 243 — телеграми на условенъ адресъ, отъ 5 на 30 лева тримѣсечно или 120 лева годишно.

„Чл. 20. Кѣмъ чл. 127 се прибавя слѣдната забѣлѣжка: таксата на единъ формуляръ — пощенски записъ е 10 ст.

„Чл. 21. Чл. 271 отъ сѣщия законъ се измѣня, както следва: градскитѣ телефонни мрѣжи се подраздѣлятъ на три степени: отъ първа степенъ сѣ мрѣжитѣ, които иматъ повече отъ 1.000 прави поста; втора степенъ — отъ 201 до 1.000 прави поста и отъ трета степенъ — отъ 1 до 200 прави поста.

„Държавнитѣ и частнитѣ постове се подраздѣлятъ на три категории: въ I-ва категория влизатъ държавнитѣ постове, които се заплащатъ, и тѣзи, открити въ жилищата на абонатитѣ;

„Въ II-ра категория влизатъ постоветѣ въ заведенията, гдѣто абонатитѣ извършватъ търговия или упражняватъ професията си: магазини, кантори, кооперации, лѣкарски кабинети, адвокатски писалища, аптеки, дрогерии, администрации и редакции на вѣстници, печатници и други подобни заведения и

„Въ III-та категория влизатъ постоветѣ, открити въ хѣтелитѣ, бирарнитѣ, кръчмитѣ, гостилницитѣ, клубоветѣ, театритѣ, акционернитѣ, осигурителнитѣ и транспортнитѣ дружества, банкитѣ, банкерскитѣ кантори и кѣщи, фабрицитѣ и други подобни заведения.

„Телефоннитѣ такси се състоятъ:

„а) за градски сношения — отъ годишенъ абонаментъ за воденитѣ разговори между абонатитѣ на телефонни постове и отъ единична такса за всѣки разговоръ или покана между публичнитѣ постове или между последнитѣ и абонатитѣ постове, и

„б) за междуградски сношения — отъ единична такса за всѣки разговоръ.

„Годишният абонаментни такси са:
а) за правителствени и допълнителни постове:

Степен на мръжата	Категория на постове	Прави постове		Допълнител- ни постове на сжщитъ абонати		Допълнител- ни постове на други абонати	
		лева	ст.	лева	ст.	лева	ст.
1	1	300		200		250	
	2	500		350		400	
	3	1000		500		650	
2	1	200		100		150	
	2	300		180		250	
	3	500		280		350	
3	1	150		70		90	
	2	200		90		120	
	3	250		100		150	

„б) за мѣстнитъ нумератори: до 20 номера 100 лева, до 50 номера 150 лева, и до 100 номера — 200 лева.

„Телефонниятъ постъ за телефониста, който обслужва мѣстния нумераторъ, не се заплаща.

„в) за електрически звънецъ — 20 лева, а за комутаторитъ „Свичъ“ 30 лева;

„г) за добавъчната линия 20 лева за всѣки 100 или дробъ отъ 100 метра линия за първата година и по 10 лева за всѣка последующа.

„Тази такса се плаща отъ абонатитъ най-малко за два години отъ откриването на поста съ добавъчна линия, и

„д) за частнитъ линии по 25 лева за всѣки телефоненъ постъ, включенъ въ сжщата линия.

„Таксата за прѣмѣстването на телефоннитъ постове, мѣстнитъ нумератори, електрически звънци и комутаторитъ „Свичъ“ е;

„а) отъ едно мѣсто на друго въ сжщата стая: за правителствени постове 10 лева, за допълнителнитъ постове, електрически звънци и комутаторитъ „Свичъ“ — 5 лева и за мѣстнитъ нумератори по 1 левъ за всѣка включена въ тѣхъ верига, съ минимумъ 10 лева;

„б) отъ една стая въ друга на едно и сжщо здание: за правителствени постове 20 лева, за допълнителнитъ постове, електрически звънци и комутаторитъ „Свичъ“ — 10 лева и за мѣстнитъ нумератори по 2 лева за всѣка включена въ тѣхъ верига, съ минимумъ 20 лева;

в) отъ едно здание въ друго въ единъ и сжщъ дворъ: за правителствени постове 50 лева; за допълнителнитъ постове, електрически звънци и комутаторитъ „Свичъ“ — 15 лева и за мѣстнитъ нумератори по 3 лева за всѣка включена въ тѣхъ верига, съ минимумъ 50 лева, и

„г) отъ едно здание въ друго, което отстои прѣзъ други здания, улици или площади: за правителствени постове 75 лева, за допълнителнитъ постове, електрически звънци и комутатори „Свичъ“ — 20 лева и за мѣстнитъ нумератори по 4 лева за всѣка включена въ тѣхъ верига, съ минимумъ 75 лева.

„Таксата за прѣотстъпване на телефонни постове на лице, което е замѣстило абоната имъ въ жилището или заведението, гдѣто сж постове: по 50 лева за всѣки правъ постъ, по 20 лева за всѣки допълнителенъ и мѣстнитъ нумераторъ и по 10 лева за всѣки електрически звънецъ и комутаторъ „Свичъ“.

„За измѣнение или допълнение на адреса на абоната въ телефоннитъ указатели — 5 лева.

„За телефоннитъ указатели и притуркитъ имъ коштуемата цѣна, която се означава върху корицитъ имъ.

„За обявленията въ указателитъ и притуркитъ имъ таксата се опрѣдѣля всѣка година съ заповѣдь отъ главния директоръ.

„Таксата за първоначално поставяне е:

„а) за правителствени постове 100 лева;

„б) за допълнителнитъ постове въ сжщото здание на правия — 25 лева, и въ друго здание въ сжщия дворъ — 50 лева;

в) за мѣстнитъ нумератори до 20 номера — 35 лева, до 50 номера — 50 лева, и до 100 номера — 75 лева;

„г) за електрически звънци и комутаторитъ „Свичъ“ въ сжщото здание на правия постъ — 10 лева, а въ друго здание на сжщия дворъ — 20 лева.

„Чл. 22. Членъ 274 отъ сжщия законъ се измѣня, както слѣдва:

„Единичната такса за градски сношения въ прѣдѣлитъ на една градска телефонна мръжа е:

„а) за разговоръ отъ 3 или дробъ отъ 3 минути — 20 ст.;

„б) за телефонна покана — 25 ст., а съ отговоръ платенъ 50 ст., и

„в) за бързитъ разговори и покани тройната такса на обикновената.

„Единичната такса за междуградскитъ сношения е:

„а) за разговоръ отъ 3 или дробъ отъ 3 минути между станции отъ единъ и сжщъ окръгъ 2 л., между станции отъ два съпрѣдѣлни окръжи 3 лева и между станции отъ разни окръжи 5 лева;

„б) за телефонна покана 1 левъ, а съ отговоръ платенъ 2 лева, и

„в) за бързитъ разговори и покани тройната такса на обикновената.

„Чл. 23. Прѣдоставя се на министра на финанситъ по прѣдварително споразумѣние съ надлежитъ министри да намалява послѣдователно съ административни нареждания размѣра на такситъ и беритъ, опрѣдѣлени съ настоящия законъ.

„Чл. 24. Настоящиятъ законъ влиза въ сила на петнадесетия денъ слѣдъ обнародванетоъ му въ „Държавенъ вѣстникъ“.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Които прие-матъ на първо четене прочетения законопроектъ и да отиде слѣдъ това въ комисията, моля, да си вдигнатъ ржката. Болшинство.

Вториятъ пунктъ отъ дневния редъ е: първо четене на законопроекта за уреждане на прѣки данѣци.

Секретаръ Н. Калчевъ: (Чете)

**„ЗАКОНОПРОЕКТЪ
за уреждане на прѣки данѣци.**

„Чл. 1. Данѣчнитъ дѣлове за 1918 г. отъ поземеленъ и воененъ данѣкъ оставатъ въ сила и за 1919 г. Ново опрѣдѣ-ляне на воененъ данѣкъ за 1919 г. ще се извърши само за лицата, които се облагатъ за прѣвъ пѣтъ съ такѣвъ.

„Чл. 2. Събирането на данѣцитъ върху сградитъ и за-нятията прѣзъ 1918 г. по размѣритъ имъ за 1917 г., извър-шено съгласно чл. 3 отъ закона за бюджета на държавата за 1918 г., се счита окончателно, понеже прѣзъ сжщата го-дина, поради войната, не е могло да се извърши проекти-раното облагане; сжщитъ данѣци ще се събиратъ прѣзъ 1919 г. по размѣритъ имъ отъ 1918 г., докато се направи изравняванетоъ имъ по новия облогъ.

„Чл. 3. Данѣкътъ бегликъ за прѣзъ 1919 г. се опрѣдѣля по 80 ст. върху овца и по 1 л. върху коза. Който не обяви овци и кози въ опрѣдѣления срокъ по наредбата за обла-гане и събиране тоя данѣкъ, която ще издаде министърътъ на финанситъ, ще плати и глоба равна на двойния данѣкъ, отъ която половината се дава на откривателя. Нарушенията се констатираатъ съ актове, възъ основа на които финан-совитъ началници налагатъ данѣкъ и глоба съ постанов-ления, които се обтжжаватъ прѣдъ мировия или окръженъ сждъ въ 15 дневенъ срокъ, считанъ отъ вржванетоъ прѣ-писъ отъ постановлението на нарушителя“.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Има думата г. Георги Поповъ.

Г. Поповъ: (Отъ трибуната) Г. г. народни прѣдстави-тели! Правителството сезира Народното събрание съ за-конопроектъ за уреждане на прѣкитъ данѣци. Съ този законопроектъ то цѣли да събере онѣзи приходи, които смѣта за необходими, за да поддържа разходитъ по своя бюджетъ, който нѣма куража да внесе въ Народното съ-брание, а се задоволи съ гласуванетоъ му въ форма на $\frac{3}{12}$. Сега иде редъ да се опрѣдѣлятъ и приходитъ, т. е. да се каже отъ дѣ тобѣва да се вземе, за да се поддържа бю-джетътъ за слѣдующата 1919 г.

Нѣма нужда отъ много умъ, за да се разбере, че за-конопроектътъ, тѣй както е редактиранъ, е единъ зако-нопроектъ, съ който днесъ българското правителство е пожелало да освободи всички заможни граждани на стра-ната отъ заплащане на данѣкъ. За да се разбере, че дѣйствително законопроектътъ, който днесъ г. финансо-виятъ министъръ ни прѣдставя, съвсѣмъ не иде да наложи извѣстни данѣци върху състоятелнитъ граждани на стра-

ната, трѣбва да се съпостави този законопроектъ съ всички ония мѣропрития, съ всички ония закони и закончета, съ които днесъ управляющата коалиция благоволи да сподоби българския народъ. Една вечеръ ние тукъ на двѣ четения гласувахме единъ законъ за облагане на ракиитѣ, друга вечеръ гласувахме законъ за облагане на вината, трета вечеръ гласувахме законъ за облагане на тютюнопушачитѣ. Тия закони имаха за цѣль да създадатъ единъ добъръ приходъ за бюджета на държавата, като се задоволяватъ, щото всичкитъ този товаръ да падне изключително върху консоматоритѣ, върху широкитѣ работни и народни маси. Отъ тамъ финансовиятъ министъръ, тогава г. Ляпчевъ, чакаше да получи 400 милиона лева: 200 милиона отъ виното, 100 милиона отъ ракията и 100 милиона отъ тютюнитѣ. Недавна ние бѣхме изненадани съ още едно законче, и то мина на бърза ръка, защото никои, освѣнъ насъ, не му прави опозиция. Това бѣше законче, съ което се увеличиха митата съ 100%, законче, съ което г. Ляпчевъ ни убѣждаваше, както и съ всички свои закони по финансовитѣ въпроси, че има за цѣль да повдигне валутата на българския левъ, да уравни въ нашиятъ ресурси.

Т. Петровъ: Напротивъ, той я понижи.

Г. Поповъ: Той прокара единъ законъ, съ който трѣбва да се заплащатъ митата, и тамъ, където трѣбваше да се дадатъ 100 л., трѣбва да се даватъ 270 л. И това е единъ косвенъ данѣкъ. Не зная какви печалби се очакватъ отъ Финансовото министерство да постѣпятъ, но въ всѣки случай, едно е извѣстно — че всички мита не сѣ нищо друго, освѣнъ косвени налози, които, заедно съ всички досега гласувани косвени налози, тежатъ изключително върху консоматоритѣ, които сѣ работницитѣ и широкитѣ работни народни маси. Съ една рѣчь, финансовата политика на българското правителство днесъ въ този му видъ, въ който то излиза всѣкога прѣдъ насъ съ най-добри приказки, се характеризира като една политика на облагане народнитѣ маси съ косвени налози, политика, която е имала и има днесъ за цѣль да събира всички държавни приходи отъ гърба на народнитѣ маси. 450 милиона лева, казвамъ азъ, чака правителството отъ тѣзи четири пера: тютюнътъ, виното, ракията и митата. Отъ току-що миналия законъ за такситѣ и за беринтѣ — дребна работа, народното прѣдставителство подчерта своето единодушие въ този смисълъ, че той е много дребенъ законъ и не заслужава вниманието на никого — по този законъ, който току-що мина и по който ние ще си кажемъ думата на второ четене, Министерството на финанситѣ чака да получи само отъ мита и берии единъ приходъ не по-малко отъ 60 милиона лева, когато до 1918 г. отъ това перо то получаваше само 13.400.000 л. Така че, казвамъ азъ, съ тѣзи три закончета, настоящето правителство успѣ, ту въ тъмното, ту въ видѣлото, да сложи върху плещитѣ на работния народъ 450 милиона лева косвени налози. Днесъ то благоволи да ни внесе още единъ законопроектъ, законопроектъ за уреждане на прѣжитѣ данѣци, и всички биха помислили, че най-послѣ е дошло врѣме да се напусне политиката на облагане чрѣзъ косвени налози и да се дойде до облагането съ прѣки данѣци. Така би помислилъ всѣки, който прочете дневния редъ, така би помислилъ и всѣки, който прочете въ вѣстника, че днесъ се разглежда въ Народното събрание законопроектъ за уреждане на прѣжитѣ данѣци. Ще помисли нѣкой, че дѣйствително е дошло врѣме, щото това правителство да излѣзе прѣдъ българския народъ и да му каже: нѣма вече косвени налози, отгукъ натѣй ще има само прѣки данѣци, и че тѣзи прѣки данѣци ще бѣдатъ тѣкмо такива, каквито ги виждаме въ програмитѣ на шестѣтѣ партии, които днесъ управляватъ България. че това ще бѣде сигурно прогресивно-подоходниятъ налогъ. Дѣйствително, каква ирония на съдбата! Когато тѣзи партии въ опозиция сѣ държали, сѣ се борили, сѣ викали до небесата, че не тѣ, а други трѣбва да въведатъ прогресивно-подоходния данѣкъ и че когато тѣ ще поематъ управлението на България, тукъ ще има не само пълно облекчение, но медъ и масло ще тече въ тази страна, ние виждаме днесъ, че това правителство не се различава въ нищо по своята финансова политика отъ всички досегашни правителства, които сѣ клеймени отъ тѣзи, които днесъ управляватъ. Шестъ мѣсеца вече, откогато либералната концентрация е прѣстанала да управлява и направлява съдбинитѣ на България. Тя си отиде подъ тежестъта на своитѣ грѣхове. Е добръ, дойдоха обновителитѣ на България, дойдоха хората отъ лѣвичарски блокъ, тѣзи, които навсѣкждѣ твърдятъ, че народътъ е съ тѣхъ, че народътъ най-послѣ ги

е посочилъ като хора, които трѣбва да спасятъ страната, и ние виждаме, че този лѣвичарски блокъ вече започва спасяването на страната. До 1918 г., г-да, ние имаме 116 милиона лева косвени налози; днесъ къмъ тѣзи 116 милиона лева ние имаме прибавени до този моментъ 450 милиона лева още отгортъ отъ това лѣвичарско коалиционно правителство; ставатъ 566 милиона лева косвени данѣци. Така тѣ започнаха да прилагатъ своята програма въ дѣйствителностъ, за да докажатъ на българския народъ, че спасителитѣ му сѣ вече на своитѣ постове и че той трѣбва да бѣде вече спокоенъ и да гледа спокойно на своето бъдаще.

(Чете) „Законъ за уреждане на прѣки данѣци. Чл. 1. Данѣчитѣ дѣлове за 1918 г. отъ поземеленъ и воененъ данѣкъ оставатъ въ сила и за 1919 г.“ Ни една стотинка повишение нѣма. Всичко друго може да бѣде повишено, този данѣкъ не може да бѣде бутнатъ, той не бива да се бутне, защото е поземеленъ данѣкъ, а днесъ управляватъ съ една малка частъ въ днешното правителство земледѣлцитѣ и тѣ сѣ противъ поземелния налогъ. Добръ, и ние сме противъ поземелния налогъ, но ние сме за прогресивно-подоходния налогъ. Вие сте ли, г. г. земледѣлци?

Отъ земледѣлската група: Сме.

Г. Поповъ: А защо не го прокарате?

Нѣкой отъ земледѣлската група: Ще го прокараме. Много бързате.

Г. Поповъ: Защо вие бързате днесъ да наложите на българския данѣкоплатецъ този несправедливъ данѣкъ чрѣзъ единъ законъ, който днесъ бързате да гласувате, да не би да пропадне България? Защо? Съ какво вие можете да мотивирате своето участие въ управлението на страната, когато сте искали, щото данѣцитѣ да бѣдатъ прогресивно-подоходни, а днесъ гласувате косвени налози 460 милиона и сега бързате да турите като косвенъ данѣкъ поземелния налогъ, който вие признавате, че е единъ несправедливъ и отживѣлъ данѣкъ? Азъ ви питамъ: защо сѣдите на тѣзи министерски кресла, когато вие сте щѣли да дойдете и да турите петъ пѣти по-големъ налози, отколкото ония, които вие изхвърлихте отъ управлението на страната?

И. Кирковъ: Ние не сме сами, а управляваме съ други. Ние имаме платформа и я прилагаме.

Г. Поповъ: Тамъ е всичкитъ въпросъ, че всички сте отъ единъ долъ дрѣнки, само носите различни имена.

Х. Бояджиевъ: Колкото се отива налѣво, значи, по-злѣ.

Д. Георгиевъ: (Къмъ Г. Поповъ) Когато вие дойдете на властъ, значи, още по-злѣ.

А. Ботевъ: (Къмъ сѣщия) Вие сте чокой отъ Къзългашката околия.

Г. Поповъ: Г-да! Въпросътъ е смѣненъ за тѣзи, които дондѣ сѣ управлявали, и за тѣзи, които днесъ се намиратъ начело на управлението и не сѣ въ състояние да дадатъ нищо повече на българския народъ, освѣнъ данѣци, данѣци и непопосимо скѣпъ, невъзможенъ животъ за сѣществуване.

Нѣкой отъ земледѣлската група: И ние искаме евтинъ животъ

Г. Поповъ: За тѣхъ е смѣненъ. Но трѣбва да знаете, че този въпросъ има една тѣжна страна и тя, може би, много скоро ще ви се наложи да я изпитате. Нали сте трѣгнали изъ пѣтя, който води къмъ катастрофитѣ, не е чудно единъ денъ да се намерите прѣдъ катастрофа.

(Чете) „Чл. 2. Събирането на данѣцитѣ върху сграцитѣ и занятията прѣзъ 1918 г. по размѣритѣ имъ за 1917 г., извършено съгласно чл. 3 отъ закона за бюджета на държавата за 1918 г., се счита окончателно, понеже прѣзъ сѣщата година, поради войната, не е могло да се извърши проектираното облагане; сѣжитѣ данѣци ще се събиратъ прѣзъ 1919 г. по размѣритѣ имъ отъ 1918 г., докато се извърши новото имъ опрѣдѣляне“, новото облагане. Какво показва чл. 2 отъ този законъ? Той показва, че министърътъ на финанситѣ въ 1918 г., г. Тончевъ, е излъгалъ Народното събрание, че прѣзъ 1918 г. данѣктъ върху

сградитѣ ще бѣде повиненъ, съгласно повишение стопността на имотитѣ въ страната, че за тази цѣль ще се направи една прѣоцѣнка на сградитѣ и върху тази добита нова оцѣнка ще се тури новъ данѣкъ за 1918 г. Той излъта Народното събрание, излъта и българския народъ, че дѣйствително ще даде такива закони. Не можахме, казва, да направимъ туй, не защото не желаеме, а защото имаше война. А въ този законъ това правителство на лѣвичаритѣ казва: понеже г. Тончевъ не е направилъ тая работа, и ние нѣма да я направимъ; ние ще оставимъ да се събиратъ данѣцитѣ, както сѣ събирани въ 1918 г., а тѣ сѣ такива, каквито бѣха въ 1917 г., а пъкъ тѣзи отъ 1917 г. сѣ като отъ 1916 г. За нови данѣци, казва, сега нѣма да приказваме, защото тѣзи нови данѣци трѣбва да сѣ прѣки данѣци, защото тѣзи данѣци ще се отнасятъ до класата на имотнитѣ, на богатитѣ, на тѣзи, които иматъ домове, които сѣ домопритежатели въ тази страна; а понеже ние се явяваме защитници на тѣзи, които притежаватъ сгради, които иматъ имоти, ние тѣхъ нѣма да облагаме съ данѣкъ. Това е декларацията, която чрѣзъ този законъ днесъ прави блоковото лѣвичарско правителство — то не желае да обложи съ данѣци домопритежателитѣ въ страната.

Г-да! Ако погледнете само таблицата на приходитѣ на тая страна, вие просто ще се изумите отъ финансовата политика на всички правителства, въ това число и на настоящето. Прѣкиятъ данѣци сѣ достигнали 228 милиона лева, косвенитѣ данѣци отъ 116 милиона лева, сега сѣ 566 милиона лева; държавнитѣ привилегии 12 милиона лева; такси и берии — 13 милиона лева, а сега съ този законъ ставатъ 63 милиона лева; приходитѣ отъ желѣзницитѣ сѣ 57 милиона лева, но сигурно отъ тамъ г. Ляпчевъ, а сега неговиятъ замѣстникъ, чака едно перо отъ още 40-50 милиона лева, което може да се качи на 130 милиона лева; отъ държавни имоти — 26 милиона лева; отъ общинитѣ за заплати на учителитѣ — 14 милиона лева и т. н. Въ това врѣме, когато прѣкото облагане на гражданитѣ въ тая страна върви тѣй мудно, тѣй бавно, почти никой не желае да го засегне, косвенитѣ данѣци вървѣтъ бързо и въ продължение само нѣколко години тѣ сѣ покачили на стотици милиони. И забѣлжете, една отъ грижѣтъ на настоящето правителство, съгласно неговата декларация, е да се занимае съ въпроса за скѣпотията въ нашата страна, за прѣмахването на тая скѣпотия, за облекчение живота на гражданитѣ на тая страна. Азъ питамъ, какви мѣрки взема това правителство за прѣмахване на скѣпотията? Може ли да се говори, че мисли изобщо да вземе каквито и да е мѣрки за прѣмахването на скѣпотията, когато ние вече сме сезирани съ закони, които само увеличаватъ скѣпотията, а съ нищо не я намаляватъ; когато се избѣгва облагането на приходитѣ, на имотното състояние на гражданитѣ, а се трупатъ само косвени данѣци съ милиони? Азъ питамъ: какъ се разрѣшава въпросътъ за скѣпотията у насъ? На всички е извѣстно, г-да, че косвенитѣ налози сѣ консомативни налози, че тѣ сѣ налози, които падатъ изключително върху консоматора. Каквато форма вие да дадете на тѣзи косвени данѣци, върху каквито прѣдмети да ги наложите, тѣ се плащатъ въ послѣдна смѣтка отъ консоматора, значи, отъ широкитѣ народни работни маси. Тѣ не сѣ данѣци, които се плащатъ отъ богатитѣ. Богатитѣ сравнително абсолютно нищо не даватъ на тая държава, която днесъ съ този законъ свѣршено ги освобождава отъ данѣци. Косвени налози, косвени налози и пакъ косвени налози! Кой ги плаща, г-да? Богатитѣ ли ги плащатъ? Можете ли каза, че тѣ сѣ налози, които се плащатъ отъ всички слоеве у насъ? Помни, менъ се правѣше нѣкогажъ едно възражение отъ страна на земледѣлцитѣ: „Който иска да пуши тютюнъ, той ще плати и данѣкъ, пъкъ най-послѣ да не пуши“. Че може ли това възражение да се тѣрпи, когато е знайно, че тѣзи, които не пушатъ, плащатъ много повече отъ тѣзи, които пушатъ? Ще кажете, какъ е възможно това? Твърдѣ естествено, г-да. Вие отивате да си купите единъ артикулъ отъ единъ магазинеръ. Вие не пушите, но той пуши, и вие, който не пушите, сте длѣжни да му платите тютюна. Той, като вземе да продаде една кутийка вакса, ще каже: „Азъ пуша тютюнъ, азъ пия вино“, и слѣдователно, ще тури една или двѣ стотинки повече. Вие ще кажете, че не пушите, обаче той ви поставя този данѣкъ. По този начинъ косвенитѣ налози сѣ свалятъ до послѣдния платецъ, до консоматора. Така е съ виното, така е съ ракията, така е съ тютюна, така е съ всички обложени съ косвени данѣци прѣдмети. По този начинъ нима вие можете да кажете, че единъ богатъ човѣкъ въ тази страна, който има рента 100 хиляди лева, плаща повече данѣци? Той плаща толкова косвени данѣци, колкото и най-бѣдниятъ човѣкъ.

Ето защо казвамъ, че тѣзи косвени налози, които падатъ въ края на крапцата, въ послѣдна смѣтка на консоматора, посѣкватъ неминуемо неговия животъ. Значи, посѣкването на живота се заповѣдва отъ тукъ, отъ г. г. министритѣ, чрѣзъ тѣхната финансова политика. Днесъ, г-да, животътъ е станалъ непоносимъ. Днесъ никой не може да отрече, че едва може да се прѣживѣва въ тази страна. Ако човѣкъ може да си намѣри дрѣхѣ, не може да си вземе обувки, ако може да си купи обувки, не може да се нахрани. Съ една рѣчь, днесъ почти три четвърти, да не кажа повече, отъ населението е и гладно, и голо, и босо, и това става благодарение на неминуемо голѣмата скѣпотия, която е настанала въ страната и която се поддържа и отъ правителството, което декларира, че ще се погрижи за прѣмахване на скѣпотията. Азъ имамъ да изнеса тукъ единъ потрѣсающъ фактъ, който говори твърдѣ много за голѣмото безгрижие, за прѣстѣпното нехайство, което владѣе въ управляющитѣ срѣди. Днесъ ми казаха, че на много мѣста въ страната, и тукъ се прѣдлага отъ Дирекцията на прѣхраната на българскитѣ граждани да купятъ захаръ по 17½ л. килограмъ. Това е фактъ — 17½ л. килограмъ захаръ. За това намаляване на скѣпотията ли е, това прѣмахване на скѣпотията ли е, г-да? Какъ може днесъ такъвъ единъ фактъ да се тѣрпи отъ г. г. министритѣ тукъ, които претендиратъ, че сѣ дошли да спасяватъ страната? Отъ кѣдѣ иматъ тази захаръ, кой имъ я е далъ, какъ сѣ я взели, по какви пѣтища е дошла тукъ? Но по-добрѣ дайте отрова, отколкото да дадете 17 л. килограмъ захаръ. Цѣла плеада сѣ трѣгнали подиръ купонитѣ на тази захаръ. Никой бѣденъ човѣкъ не е въ състояние да даде 17½ л. да купи захаръ. Веднага до него стои единъ мародеръ и му казва на ухото: „Ще я вземешъ за моя смѣтка“.

Министъръ А. Ляпчевъ: Кѣдѣ става това?

Г. Поповъ: Въ Пловдивъ. Въ Пловдивъ е обявена 17 л. и се получава отъ комитета.

Министъръ А. Ляпчевъ: Отъ комитета ли?

П. Лисевъ: Отъ комитета. Вѣрно е.

Г. Поповъ: Та, казвамъ, какъ е възможно това нѣщо да се тѣрпи днесъ — 17½ л. килограмъ захаръ? Ами че никой не може да я купи по тази цѣна. Защо този продуктъ днесъ да се прави достояние само за най-сѣстоятелнитѣ? Ами, г-да, съгласете се, че това е единъ продуктъ крайно необходимъ за бѣднитѣ хора. Ами вие знаете, че нѣкога въ тази страна хората живѣеха само съ захаръ. Ще кажете, кога, какъ? Много ясно: ще вземе за 20 ст. хлѣбъ, ще вземе за 20 ст. халва и ще се наяде. Това лѣжа ли е? Всичкото бѣдно население у насъ се хранѣше по такъвъ начинъ. За кого е тайна това? А вие днесъ правите захарта 17 л. Азъ знамъ, че има хора, които ще дадатъ и 30 л.; бихъ могълъ да ви кажа, че самъ бихъ могълъ да купя на такава цѣна, но това може ли да се тѣрпи, може ли да се допусне? Азъ върху този фактъ обръщамъ вниманието на г. г. министритѣ и ги моля да взематъ актъ отъ монтѣ бѣлѣжки, които сѣ единъ простѣтъ, отправенъ отъ българскитѣ граждани, които искатъ да имъ се даде евтинъ животъ, евтина захаръ, достѣпна за кесията на всички български граждани. Всѣки има право да получи, но на всѣки даватъ ли пари да отиде да си вземе? Кой работникъ може да отиде да вземе захаръ по 17 л. килограмъ? Това е единъ луксъ. Той трѣбва да си продаде обувкитѣ, да трѣгне босъ, за да вземе захаръ.

Ето защо, г-да, азъ казвамъ, че по този пътъ, по който се върви, не се стига на спасителния брѣгъ. Азъ не знамъ тази почтена дирекция кому е била потрѣбна нѣкога и днесъ кому трѣбва...

С. Златевъ: Кому е била полезна?

Г. Поповъ: Тази дирекция отначалото и до края е служила само на интереситѣ на гешефтери, на спекуланти, на всѣкакви видове обирачи на населението въ страната, обаче азъ не зная тази дирекция да е дала нѣкога единъ артикулъ на цѣна достѣпна за кесията на българския гражданинъ. Г-да! Просто се чуда какъ може да се тѣрпи такова едно урѣждане цѣли години въ тая страна. И днешното правителство, което изхожда отъ лѣвичаритѣ, които нѣкога парадираха тукъ, че искатъ да турятъ редъ въ страната, държи този грѣмоотводъ, който бѣше създалъ отъ бившето правителство, за да отклони стрѣлитѣ, за да отклони ударитѣ на негодуващото население отъ

скъпотиите въ тази страна и отъ липсата на продукти отъ първа необходимостъ. Днешното правителство се залови за него като слъпецъ за тояга и се държи, реди го, гласи го, и въ края на краищата той служи за едно звено между членовете на всички управляващи партии въ тази страна за тѣхенъ личенъ интересъ и т. н. и т. н. Азъ мога да ви кажа единъ другъ фактъ: тази дирекция е турила ржка на маса продукти, донесени отъ Русия.

Д. Благоевъ: Срѣщу пупикътъ, които дава българското правителство за убиване на руската революция.

Т. Петровъ: За този позоръ ще отговаряте. Това е прѣстѣпление.

Г. Поповъ: Дирекцията, казвамъ, е турила ржка на тѣзи стоки, докарани отъ Русия, държи ги въ себе си и не ги прѣдава на тѣзи, които сж ги допели. Какво става въ послѣдствие? Цѣната на тѣзи прѣдмети пада, търговците се отказватъ да ги получатъ обратно и дирекцията се принуждава или да ги обезцети, защото търговците никога не бива да загубятъ — капиталътъ не знае загуби, а само печалби — . . .

И. Кирковъ: Знаешъ по себе си.

Г. Поповъ: . . . или да имъ ги плати и да имъ тури високи цѣни, както прави, и да ги продава на населението. Донесени сж отъ Русия и други продукти, които не сж отъ първа необходимостъ, които не сж потребни никому, обаче дирекцията ги държи въ ржцѣтъ си и, когато търговците си ги поискватъ, отказва да имъ ги даде. Дали умишлено или по неразбиране вършатъ това въ дирекцията, не знамъ, но въ всѣки случай дохожда единъ моментъ на конфликтъ и търговецътъ отказва да получи стоката, отива въ сѣдилището. Нефѣйте отива въ сѣдилището, му казватъ, ние ще ги платимъ на скъпи и прѣскъпи цѣни. По този начинъ се върши една търговия за смѣтка на интереситъ на българския народъ.

А. Цанковъ: Щомъ сте за свободната търговия, ще се разберете съ народняцитъ.

Г. Поповъ: Г-да! Явно е, че въ дирекцията трѣбва да има нѣкой интересъ, който да засѣга отблизо управляващата днесъ общодѣлска партия, та затова тя вдига врѣва.

А. Цанковъ: Не вдига врѣва, а казва намѣсто, че искашъ тукъ да защитаващъ интереситъ на нѣкои застѣпени гешефтери.

Г. Поповъ: Кажете ги кои сж?

А. Цанковъ: Или се правишъ, че не разбирашъ, или много добръ разбирашъ и затова говоришъ.

Г. Поповъ: Че дѣйствително общодѣлцитъ сж застѣпени на болното мѣсто, показва не само фактътъ, че тѣ рѣмжатъ и протестиратъ, но още и фактътъ, че 3/4 отъ чиновниците въ тази дирекция сж общодѣлци, . . .

А. Цанковъ: Я кажи си болката за цимента на фабрицитъ ти.

Г. Поповъ: . . . и когато се бутне този кошерь, пчелитъ започватъ да рѣмжатъ.

К. Лулчевъ: Защото нѣма свободна търговия, каквато искашъ. Вие искате содата да се даде на спекуланти и търговци.

Г. Поповъ: Затуй вие днесъ мълчите и поддържате една дирекция за стопански грижи, или, по-добръ казано, за безстопански грижи, които никога, абсолютно никога не се е отзовавала на интереситъ на българските граждани, на интереситъ на българския данъкоплатецъ, който бързатъ да го обложатъ съ стотици милиони косвени налози, гласувани съ двѣтъ ржцѣ отъ общодѣлцитъ. Вие ми кажете по-скоро какво сте дали чрѣзъ дирекцията на българския гражданинъ?

Х. И. Поповъ: Чрѣзъ кооперациитъ даватъ.

Г. Поповъ: Днесъ, напр., се каза, че сте дали жито по 2 л. килограмъ, че Министерскиятъ свѣтъ, въ който уча-

ствувате и вие, г. г. общодѣлци, е благоволилъ да утвърди една цѣна на житото отъ 2 л. килограмъ. Това е дала вашата дирекция, която крѣните днесъ съ своето министерство и съ всичкитъ закони, що се прокарватъ тукъ. Два лева жито! И вие можете да бъдете спокойни, че сте разрѣшили проблемата за глада?

К. Лулчевъ: Ние ще сме спокойни, защото нѣма да дадемъ възможностъ житото да се продава по 10-15 л. килограмътъ контрабанда — това, което вие желаете.

Г. Поповъ: Г-да! Които си позволява да рѣшава въпроса за скъпотиите чрѣзъ увеличение стойността на най-необходимия прѣдметъ — хлѣбътъ, съ 100 и 150%, той не разрѣшава тази криза, . . .

А. Кундалевъ: Производителътъ иска.

Г. Поповъ: . . . а той я увеличава, издига я на опаси висота, отъ кѣдѣто вече друго започва да се пѣе.

И. Кирковъ: Г. Поповъ! Вие казахте, че цѣната на захарта е увеличена съ 1.000 и 1.500%.

Г. Поповъ: Азъ ще отговоря и на Васъ.

А. Цанковъ: (Къмъ Г. Поповъ) И аслж фабрикантъ като тебе само за това го боли. Концесионеръ на циментъ и хидравлическа варъ!

Г. Поповъ: Ела да ти дамъ и на тебе акции. Ти сигурно вдигашъ гюрюлтня, за да ти дамъ нѣкоя и друга акция, за да мълчишъ.

А. Цанковъ: Притежателъ на нѣколко хиляди декара гора, и той пѣе и плаче за народа!

Г. Поповъ: Да, свършено върно. Азъ съмъ притежателъ, но съмъ противъ облагането на българскитъ граждани съ косвени налози. Съмъ притежателъ, но искамъ да обложите притежателитъ, а не съ вашитъ министри да излизате да облагате непритежателитъ.

К. Лулчевъ: За да може да продавашъ дървата на скъпа цѣна.

Г. Поповъ: Азъ ви подканвамъ да ги вземете, но вие, които сте защитници на богатитъ, защитавате и мене, безъ да искамъ вашата защита. Вие лъжете българския народъ, че сте прѣдставители на работната и народна маса, че сте социалисти, че сте мислители, радѣтели на работника, а въ сжщностъ ето ви законитъ.

А. Цанковъ: Не Ви е срамъ! Нека другъ го говори. Експлоататоръ на работниците и човѣкъ, който спекулира съ дърва и съ какви не работи!

Г. Поповъ: Това е гордостъ за мене, а вие, които нѣмате нищо, питамъ ви, защо ме защитавате мене?

А. Цанковъ: Ние нѣмаме нищо, а имаме акълъ, а Вие всичко имате, но акълъ, само акълъ нѣмате.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: (Звъни)

Г. Поповъ: Имате акълъ да го дадете подъ наемъ на буржоазията, на експлоататоритъ. (Ржкоплѣскане въ либералнитъ групи и групата на тѣснитъ социалисти)

К. Лулчевъ: Затова плачете днесъ, защото тѣзи, които ви ржкоплѣскашъ, не сж на властъ!

А. Кундалевъ: Г. Поповъ! Като Васъ такива, които не искаха да дадатъ костуемата цѣна 2 л. за килограмъ жито, караха работниците да ядатъ по 10 л. килограма хлѣбъ.

И. Кирковъ: (Къмъ Г. Поповъ) Доброжелатели сте много, но по погрѣшенъ пътъ вървите.

Г. Поповъ: Г-да! Срамота е да свеждате до това ниво, за моя личенъ интересъ въ обществото, единъ законъ, който иска да освободи отъ данѣкъ имотната класа въ България, . . .

К. Лулчевъ: Само за личенъ интересъ говорите Вие!

Г. Поповъ: . . . да свеждате този въпросъ на такава мизерна почва, когато трѣбва да наложите върху гърба на широкитѣ работни маси 600 милиона лева косвени налози.

А. Цанковъ: Ти го сведе, защото искашъ свободна търговия. И хората разбиратъ защо я искашъ: за фабриката и за гората си.

Д. Благоевъ: (Къмъ А. Цанковъ) Ти си единъ шашкенинъ!

Д. Теневъ: Забѣлѣжете едно, че на работниците и на бѣдното население нѣма да се дава 2 л. храната, а ще я получаватъ по сжщата цѣна.

Г. Поповъ: Туй сж въпроси, които вие не разбирате.

И. Кирковъ: На г. Попова не му изнасятъ тия пояснения. Тѣ сж вѣдни на партийната му кауза.

Г. Поповъ: Г-да! Като засѣгамъ въпроса за сжщията въ страната, и като засѣгамъ отблизко този институтъ въ тази страна, който е натоваренъ да се грижи за поевтиняване на живота въ страната, нареченъ дирекция, мене ме обвиняватъ, че съмъ искалъ свобода на търговията.

К. Лулчевъ: Това заявихте сега!

Г. Поповъ: Това никогашъ не съмъ го заявявалъ, нито пъкъ нѣкогашъ отъ тая трибуна е поддържано отъ моитѣ другари подобно нѣщо.

К. Лулчевъ: Прѣди малко заявихте такова нѣщо — че не искате дирекция.

Г. Поповъ: Ние винаги сме били противъ свободата на търговията въ настоящия моментъ и винаги сме искали пълна конфискация; даже имаме законопроектъ внесенъ тукъ и отхвърленъ отъ васъ.

К. Лулчевъ: И въ комисията вие се обявихте за свободната търговия.

А. Кундалевъ: Само за зърненитѣ храни.

Г. Поповъ: Ако днесъ ние критикуваме Дирекцията за стопански грижи и обществена прѣвидливостъ, то е явно защо става — затуй именно, защото днесъ народътъ отъ този институтъ нищо не получава, защото отъ него днесъ се дава само отрова. Отворете който искате самунъ хлѣбъ и вие ще видите, вътрѣ има всичко, но брашно не можете да намѣрите.

И. Кирковъ: Сега не е тъй. Нека бждемъ добросъвѣстни да го кажемъ. Това бѣше по-рано.

Г. Поповъ: Вие можете да се утѣшавате, че нѣма, но тѣзи, които го ядатъ, ще ви кажатъ, че колкото пжти сдѣвчатъ, все ще имъ срѣска нѣщо на зѣба. Това не сж го усѣтили тѣзи, които по купонъ не се хранятъ. Два лева житото! Общодѣлнитѣ и всичкитѣ други, които днесъ управляватъ, намиратъ, че това е сжвършено естествено, че то е даже необходимо, защото по този начинъ контрабандата щѣла да се избѣгне. Г-да! Основата на живота — това е хлѣбътъ, това е цѣната на хлѣба. Ако вие си позволите да покачите днесъ тая основа 100%, вие трѣбва да знаете, че сте покачили сжщията на живота съ 200%, защото най-елементарната смѣтка ви налага да направите туй заключение. Единъ работникъ, който има шесточленно сѣмейство, за да го нахрани днесъ, трѣбва обязательно да му дадете минимумъ 4 кгр. зърно, а то е 8 л. Вие искате отъ този работникъ да ви работи за 2 л., за 3, за 4, за 5, за 6, за 8, за 10 л., а той не може да ви работи. Защо? Защото ако само за хлѣба му сж потребни 8 л., това сѣмейство има нужда отъ обувки, долни и горни дрѣхы, има наемъ на кжща, има шапки, че има и болести, че има и други задължения, че има и има, а какъ може съ 8 л. да ги посрещне?

А. Кундалевъ: Защо не изчислявате и за производителя тази смѣтка? Членоветѣ въ това шесточленно сѣмейство и тѣ трѣбва да работятъ.

Г. Поповъ: Вие слушайте, защото имате нужда отъ акълъ.

Отъ групата на земледѣлцитѣ: А-а-а! (Смѣхъ)

Нѣкой отъ групата на земледѣлцитѣ: Благодаримъ за Вашия акълъ.

Г. Поповъ: Азъ ви казвамъ, че основата на живота, това е хлѣбътъ.

С. Златевъ: Отъ такъвъ акълъ, като Вашия, пропадна България.

А. Кундалевъ: (Къмъ Г. Поповъ) Отъ тѣснитѣ социалисти акълъ не щемъ.

С. Златевъ: Отъ много акълъ България дойде днесъ до този халъ.

Г. Поповъ: Вие сте на пътъ да я спасите. Не се безпокойте, вие ще я спасите, щомъ направите 2 л. житото. Спасихте кесинтѣ на богатитѣ земледѣлци, но България не спасихте. И трѣбва да знаете, че сте вие прѣдставители на земледѣлството въ България.

А. Кундалевъ: Съ кой законъ ви заставиха васъ да не произвеждате храни?

И. Кирковъ: (Къмъ Г. Поповъ) Ние даваме 2 л. за туй жито, което е произвела българската селянка съ дѣтето на гърба си, която селянка, когато е орала, дѣцата ѝ сж пискали подиръ нея. На туй жито днесъ даваме 2 л. ние, а на онуй, което ще произведе свободниятъ български народъ, ще помислимъ каква цѣна да дадемъ. Вие трѣбва да обмислите по-умѣрени, когато критикувате едно мѣроприятие, което е много умѣстно приложено.

Г. Поповъ: Вие трѣбва да изслушате, а послѣ да вземете думата и да отговорите.

А. Кундалевъ: Я кажи колко давашъ метъра дърва?

Г. Поповъ: Тѣзи дърва ще ви се сложатъ на гърба единъ денъ, не се бойте!

А. Кундалевъ: Тия дърва, които съ всички усилия сж минавали прѣзъ Одринъ нататѣкъ.

Г. Поповъ: Когато, г-да, вие направите 2 л. житото и направите, щото единъ работникъ да не може да издържа своето сѣмейство съ по-малко отъ 8 л., вие вече поевтиняване не можете да търсите въ никоя областъ, защото къмъ който и производителъ да се обърнете, той ще ви каже: „Г-да! Азъ не мога това да направя, азъ днесъ плащамъ на работника петъ пжти по-голямъ надница“. Тогава въпросътъ е сжвршенъ, сжщията върви въ своя разгаръ, а спекулацията нѣма никакви спирки, никакви ограничения, защото основата на тази цѣна е работническиятъ трудъ. Заплатенъ този трудъ съ 8 л. хлѣбъ на денъ, неговиятъ продуктъ вече върви съ голѣми крачки къмъ посжщпнѣване и ето защо ви казвамъ, че като увеличавате цѣната на хлѣба, вие увеличавате вече не съ 100% другитѣ продукти, които излизатъ отъ ржцѣтъ на работника, а ги покачвате съ 200—300%, защото всѣки единъ държателъ на какъвто и да е продуктъ, макаръ и произведенъ прѣди 20 години, иска този продуктъ да бжде заплатенъ съ днешна цѣна. На другия денъ единъ работникъ шивачъ, който получава за ушиване на едно голѣмо палто 70—75 л., щомъ се съобщи, че житото е 2 л., веднага ви казва, че иска 90—100 л., а днесъ вече работническата надница може да е 150 л. Какъ вие ще поевтинявате живота съ такива мѣроприятия?

К. Торлаковъ: Кажете на тѣхъ да не посжщпняватъ живота.

Г. Поповъ: Азъ нали ви казахъ, че тѣ ще ви пратятъ моитѣ дърва, защото вие не сте въ състояние да разберете истината.

И. Кирковъ: Истината най-лесно се разбира.

К. Торлаковъ: Защо тѣхнитѣ надници увеличавате съ 300%, когато казвате, че на производителя-земледѣлецъ се дава увеличение 100%?

Г. Поповъ: Г-да! Азъ не съмъ завършилъ своитѣ сжждения върху тия 2 л. за храната. Прѣди всичко трѣбва

да знаете, че не сме ние, социално-демократитѣ, които искаме храната да не се заплаща на производителите.

Нѣкой отъ земеделѣската група: А-а-а, сега се обръщамъ наопаки.

Г. Поповъ: Вие трѣбва да искате оуи, което ние искаме — то е конфискацията на всички прѣдмети отъ първа необходимостъ.

Отъ земеделѣската група: А-а-а!

Г. Поповъ: Слушайте!

К. Торлаковъ: Прѣди три години трѣбваше това да говоришъ.

Г. Поповъ: На васъ и тогава не бѣше дошелъ акълътъ, а сега хичъ го нѣма.

К. Торлаковъ: Кажете това на Вашитѣ съдружници. Прѣди три години трѣбваше да го кажете, а тогава мълчахте.

И. Кирковъ: Когато говорите, г. Поповъ, мислете за своя акълъ, оставете чуждия.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Г. Поповъ! Моля, на прѣдмета.

Г. Поповъ: Азъ съмъ на прѣдмета, но трѣбва да отговарямъ.

Министъръ Д. Драгиевъ: Г. Поповъ! Ако не уважавате другитѣ хора, уважавайте себе си.

Г. Поповъ: Азъ и себе си, и всички уважавамъ.

Министъръ Д. Драгиевъ: Вие не уважавате себе си.

С. Златевъ: (Къмъ Г. Поповъ) Вие признавате ли, че безъ хлѣбъ и дърва не може? Както хлѣбътъ е отъ първа необходимостъ, тъй и дървата, и затова, когато искате конфискация на хранитѣ, искате конфискация и на Вашитѣ гори отъ 4 хиляди декара, за да се дадатъ на побѣдни.

Г. Поповъ: Двама министри имате, на тѣхъ дайте този акълъ, нѣма нужда на мене да го казвате.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: (Звъни)

Г. Поповъ: Ако бѣше се възприелъ принципътъ на конфискацията, ние нѣмаше да разрѣшаваме всѣки денъ въпроса за скѣпотията, нито пъкъ всѣки денъ да увеличаваме цѣнитѣ на всички прѣдмети и да дойдемъ до този абсурдъ да увеличаваме цѣната на житото, когато то е една рѣдкостъ въ страната. И ако тѣзи земеделци вдигатъ горултия, азъ ще имъ кажа, че $\frac{3}{4}$ отъ земеделцитѣ въ България нѣматъ жито, за да го купи държавата отъ тѣхъ по 2 л., ами и тѣ търсятъ да го купятъ и ще го купятъ по 2—3—10—15 л.

К. Торлаковъ: Тѣзи, които нѣматъ жито, тѣхъ ги оставае за васъ, вие да ги нахраните.

Г. Поповъ: Ние сме свидѣтели вече, че много негодуещи села сж направили прѣдложение прѣдъ надлежитѣ мѣста да се конфискува храната за тѣхъ, защото нѣма отъ кждѣ да взематъ да се изхранятъ. Това ще се повтори и поотрети, и мисля, че въ цѣлата страна ще стане и не ще бѣждатъ първи гражданитѣ, които ще вдигнатъ въпросъ за конфискация на житото, а това сж земеделцитѣ въ страната, които сж останали безъ зърно храна и които аслж въ нормано врѣме нѣматъ, а го купуватъ отъ състоятелнитѣ земеделци въ селата.

С. Златевъ: Прѣди малко казахте, че тѣхнитѣ имоти и ниви трѣбва да се обложатъ съ данѣкъ за 1919 г. Защо това, когато нищо нѣматъ?

Г. Поповъ: Г-да! Тѣзи разсѣждения ме отвѣкоха, защото сж свързани съ въпроса, който самиятъ законъ повдига, съ въпроса за скѣпотията. Онова, което днесъ трѣбва да се иска, трѣбва да се наложи съ желѣзна необходимостъ, то е въвеждането на прогресивно-подоходния налогъ и прѣмахването на всички косвени налози.

Министъръ Я. Сакжзовъ: Въ колко врѣме бихте създали, г. Поповъ, този прогресивно-подоходенъ налогъ? Интересно е какъ си прѣдставлявате, въ колко врѣме българскитѣ учени и българскитѣ политици биха могли да създадатъ единъ прогресивно-подоходенъ налогъ, който да задоволи всички държавни нужди. Това питамъ, отговорете.

Д. Благоевъ: Още 20 години има да работите.

Х. И. Поповъ: Вие, г. Сакжзовъ, колко врѣме проповѣдвате, че ще го дадете веднага?

Г. Поповъ: Г. министърътъ на търговията, индустрията и труда ми задава въпроса, колко врѣме му е потрѣбно.

Министъръ Я. Сакжзовъ: На Васъ, питамъ, не на мене.

Г. Поповъ: За мене ли? Днесъ смѣло мога да отговоря на г. Сакжзова, че прогресивно-подоходниятъ налогъ е една отживѣлица за днешната революционна епоха.

Министъръ Я. Сакжзовъ: Ще дойде врѣме да се откажете и отъ него.

Г. Поповъ: Днесъ не съ вашитѣ данѣци, а чрѣзъ социалистическата революция ще се уредятъ всичкитѣ ваши бюджети.

Министъръ Я. Сакжзовъ: Ха, това е!

Г. Поповъ: Когато Вие сте седнали тукъ (Сочи министерската маса), Вие трѣбва да мислите, Вие трѣбва да отговаряте на ония, които Ви задаватъ въпроси, Вие трѣбва да отговаряте на нуждитѣ на тази страна, Вие трѣбва да отговаряте на Вашитѣ избиратели, на които сте казвали, че когато дойдете да управлявате, отъ министерскитѣ мѣста ще имъ дадете прогресивно-подоходенъ налогъ, а Вие, вмѣсто да имъ дадете това, съ този законъ освобождавате всички богаташи, землевладѣлци, притежатели на сгради и капитали, и вмѣсто прогресивно-подоходенъ налогъ, който е обѣщанъ, който имате въ програмата, туряте косвени налози на гърба на тази маса. Нѣма защо азъ да отговарямъ заради Вашитѣ грѣхове.

Министъръ Я. Сакжзовъ: Още единъ въпросъ. Въ туй ликвидационно врѣме какъвъ данѣкъ бихте избрали Вие, тѣснитѣ социалистѣ, който давате умъ на цѣлата Камаара? Въ туй прѣходно врѣме какъвъ данѣкъ бихте избрали, за да дойдете до мирното врѣме утрѣ? Дайте отговоръ.

Х. Кабакчиевъ: Вие съ правителството създадохте 460 милиона лева косвени данѣци. Защо бѣгате?

Министъръ Я. Сакжзовъ: Азъ не бѣгамъ, чакамъ отговоръ отъ вашия ораторъ.

Г. Поповъ: Г. Сакжзовъ иска да знае какви данѣчни реформи . . .

Х. Кабакчиевъ: Колко години ще го изучавате?

Министъръ Я. Сакжзовъ: Имате ли разумъ, г. Кабакчиевъ? Слушайте, когато разумни хора разговарятъ . . .

Х. Кабакчиевъ: Г. Ляпчевъ каза, че този законопроектъ не билъ разученъ, вие правите сѣщото, а въ това врѣме, когато прогресивно-подоходниятъ налогъ не е изученъ, вие въвеждате косвени данѣци и облагате българския народъ съ 460 милиона лева косвени данѣци.

Министъръ Я. Сакжзовъ: Свършихте ли? Когато разумни хора разговарятъ и искатъ да се споразумѣятъ, единиятъ като говори, другиятъ слуша, да чуе. Вие не можете да ме чуете даже какво искамъ да кажа.

Х. Кабакчиевъ: Азъ Ви чухъ. Вашитѣ дѣла говорятъ по-добрѣ отъ вашитѣ приказки: Вие въвеждате косвени данѣци.

Министъръ Я. Сакжзовъ: Нашитѣ дѣла ще говорятъ, а Вашитѣ думи ще се блѣскаатъ въ стената само. Това е.

Г. Поповъ: Азъ ще отговоря на г. Сакжзова за пѣтя, по който ще трѣбва да вървимъ ние, за да задоволимъ нуждитѣ, които сж се надвѣсили въ тази страна. Първата грижа на ония, които искатъ дѣйствиелно да отговоритъ

на исканията днесъ, то е да посегнатъ на капиталитѣ и на тѣхнитѣ проходи.

Х. Кабакчиевъ: (Къмъ министерската маса) Вие не смѣете да направите това.

Министъръ Я. Сакжзовъ: Кой Ви каза това?

К. Лулчевъ: (Къмъ Х. Кабакчиевъ) Вие не участвувате въ комисията по законопроекта за печалбитѣ и Вие ни прѣчите да приемемъ този законопроектъ.

Х. Кабакчиевъ: Дѣ е този законопроектъ?

К. Лулчевъ: Той се разглежда отъ 10 дни и вашиятъ прѣдставителъ не идва въ комисията.

Х. Кабакчиевъ: Три години лѣжете българския народъ съ този законопроектъ.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: (Звъни)

К. Лулчевъ: Вашето желание е да пропадне законопроектътъ за облагане печалбитѣ. (Прѣрекание между прѣдставители отъ двѣтъ социалистически групи)

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: (Продължително звъни) Г-да! Недѣйте забравя, че Народното събрание не е да слуша спороветѣ между широки и тѣсни социалисти. (Продължаватъ прѣреканията между тѣсни и широки социалисти)

Х. Кабакчиевъ: Три години лѣжете българския народъ съ този законопроектъ. Войната се свърши и никакъвъ данѣкъ върху печалбитѣ нѣма.

К. Лулчевъ: Вашиятъ прѣдставителъ не присѣтствува въ комисията при разискване законопроекта за данѣка върху печалбитѣ — защо се сърдите сега? (Глъчка)

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: (Звъни) Моля, г-да!

Г. Поповъ: Г-да! Съ този законопроектъ не само не се отговаря на належащата нужда да се облажатъ капиталитѣ, приходитѣ, имотитѣ и изобщо имотната класа въ страната тѣй, както условията и врѣмената заповѣдватъ, а напротивъ, казвамъ, той е единъ законъ за освобождение на имотната класа отъ данѣци. Това е то, което днесъ ние виждаме да ни се поднася отъ лѣвичарското коалиционно правителство, което, както казахъ, държи въ своята програма на първо мѣсто прогресивно-подоходния налогъ и прѣмахване на косвенитѣ данѣци. Тѣкмо по обратна посока вървятъ и това показва, че г. Теодоровъ, който апелира постоянно тукъ за единоклусие и като-че-ли се оплаква, че му липсва, а въ сѣщностъ го има напълно, днесъ съ тая данѣчна финансова политика иде да подчертае, че всички буржоазни и дребно-буржоазни партии сѣ еднакви, безразлични една отъ друга и иматъ сѣщата финансова политика, политиката на облагане съ косвени налози и посѣпване на живота. Каквито имена и да иматъ, каквито програми и да иматъ, каквито байраци и да носятъ, тѣ сѣ сѣ една и сѣща партия, партия на имотнитѣ въ тази страна. Днесъ ние вече се убѣдихме окончателно, че отъ тукъ (Сочи министерската маса) прогресивно-подоходниятъ налогъ нѣма да дойде.

Министъръ Я. Сакжзовъ: Щомъ дойде отъ тукъ, той вече ще бѣде реакционенъ, нѣма да отговаря вече.

Г. Поповъ: Ще Ви кажа и за това. Не трѣбва да се сърдите за тази работа.

Министъръ Я. Сакжзовъ: Това ние го знаемъ прѣди васъ, че и прогресивно-подоходниятъ налогъ не ви отговаря.

Г. Поповъ: Фактъ е, че вие вървите въ коалиция съ всички буржоазни партии въ страната и тия закони и закончета се гласуватъ и отъ центъра и отъ тукъ. (Сочи дѣсницата) Вие сте солидарни въ своята финансова политика, слѣдователно, вие сте едно и сѣщо, вие сте отъ единъ долъ дрѣнки.

Г-да! Азъ свършвамъ своитѣ бѣлѣжки по този законопроектъ и правя едно прѣдложение, което, вървамъ, ще бѣде чуто поне отъ тия, които се кичатъ съ лѣвостъ, които днесъ управляватъ и които не единъ пѣтъ сѣ под-

държали тази теза, която азъ тукъ поддържамъ. Това мое прѣдложение е: понеже вие нѣмате намѣрение да направите никакво измѣнение въ този законопроектъ, нѣмате намѣрение да прибѣгнете къмъ прогресивно-подоходното облагане на имуществената класа въ страната, то поне направете едно отстъпление, като освободите отъ заплащане на прѣкъ данѣкъ единъ *existence-minimum*. Нека поне да се освободятъ отъ облагане, отъ заплащане на прѣкъ данѣкъ всички работници, всички служащи, чиновници, дребни еснафи, занаятчи, земледѣлци и скотовѣдци, . . .

Г. Василевъ: Значи, и дребната буржоазия?

Г. Поповъ: . . . годишниятъ доходъ на които не надминава 2400 л. — една много скромна цифра, която за днешнитѣ врѣмена съвсѣмъ не прѣдставлява голѣма сума, съ която може и трѣбва да се живѣе. Не сѣ 200-та лева сума, която трѣбва да се смѣтне за *existence minimum*, но като една прѣходна, врѣменна мѣрка ние правимъ прѣдложение поне този *existence minimum* за тѣзи мѣсеци да бѣде приетъ и освободенъ отъ заплащане на прѣкъ данѣкъ. Съ това бюджетътъ нѣма да пострада, защото вие прѣдварително сте рѣшили, щото той да пострада. Щомъ сте се отказали отъ прогресивно-подоходния налогъ, щомъ сте се отказали да облагате по новитѣ цѣни сградитѣ, имотитѣ и другитѣ капитали, то, моля ви се, съгласете се, че този *existence minimum* отъ 2400 л. освободенъ, бюджетътъ ви нѣма да пострада. Азъ ви казвамъ, той е пострадалъ окончателно, щомъ сте се отказали отъ прогресивно-подоходния налогъ.

А. Радоловъ: Не сме се отказали, а, прѣдъ видъ невъзможността да се проведе днесъ, сме отложили прокарването му. Не е врѣме, невъзможно е да се прокара днесъ, разберете го. Въ това прѣходно врѣме невъзможно е за мѣсець-два да се прокара.

А. Ботевъ: И той го разбира, ама тѣй си приказва.

Г. Поповъ: Г-да! Вие днесъ управлявате и не трѣбва да ви се види мѣчно, че ние ви критикуваме, когато вие ни прѣдлагате този законопроектъ, защото този законопроектъ е отказване . . .

А. Радоловъ: Прѣходното врѣме налага прѣходенъ за конѣ.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: (Звъни) Г. Радоловъ! Недѣйте прѣчи на оратора да свърши.

Г. Поповъ: Въ прѣходното врѣме ще живѣете, ще приказвате, но ние знаемъ, че този законопроектъ ще стане законъ, че той е вашъ.

Като свършвамъ съ това прѣдложение, азъ съвсѣмъ нѣма да бѣда изненаданъ, нито учуденъ, когато и това наше прѣдложение бѣде отхвърлено. Съ него вие ще единъ пѣтъ ще подчертаете нашата основна мисль: че вие нѣмате намѣрение да се поправите, а ще вървите сѣ по онзи отпѣканъ пѣтъ, по който сѣ вървѣли всички буржоазни партии. Азъ бихъ желалъ вие да ме опровергавате, но ви казвамъ, основателно изказвамъ своитѣ съмнѣния и опасения, че въ това врѣме и това даже мѣроприятие нѣма да прокарате въ вашия законопроектъ.

А. Ботевъ: Защото е ваше.

Г. Поповъ: Толкозъ по-злѣ за васъ, че мѣроприятия, които идатъ да облекчатъ участъта на угнѣтени, бѣдния, слабия, немощния, вие ги отхвърляте безъ огледъ отъ кѣдъ идатъ тѣ. Туй показва, че вие никога не сте мислили за тѣзи широки работни народни маси, за които сте мислили, че ги прѣдставлявате. Ще остане, прочее, едно вѣрно, че единственъ изразителъ и защитникъ на интересите на слабия въ тази страна, това е Работническата социалъ-демократическа партия и тя нѣма да закъснѣе въ едно близко бѣдаще да защити интереситѣ на тая класа. (Ръкоплѣскане отъ групата на тѣснитѣ социалисти)

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Понеже нѣма записанъ другъ да говори, давамъ думата на г. министра на финанситѣ.

Министъръ д-ръ С. Даневъ: Г. г. народни прѣдставители! По въпроса, който повдигна г. Поповъ, менъ ми е малко мѣчно да говоря, защото азъ не мога да говоря лично само отъ мое име, а трѣбва да говоря отъ името

на единъ кабинетъ, съставенъ отъ нѣколко партии, който, като такъвъ, има известна програма. Въ рамките на тази програма само азъ бихъ билъ въ правото си, а имамъ и дългъ да отговоря. Въпроситъ, които тукъ повдига г. Поповъ, обаче, сж толкова многобройни, така нашироко засѣгатъ всичкитъ проблеми отъ икономически и финансовъ характеръ, щото ще разберете лесно защо не мога по всичкитъ тѣзи въпроси да дамъ отговоръ като прѣдставителъ на кабинета, въ който и азъ участвувамъ. Слѣдователно, моятъ отговоръ ще бѣде двойкъ: отговоръ като министъръ на финанситъ, който въ случая солидарно отговаря съ своитъ другари за ръководенето на финансовата политика на страната, и отговоръ, ако искате, личенъ, който не ще ангажира моитъ другари. Ако се поставите на становището, на което азъ трѣбва, като финансовъ министъръ въ коалиционния кабинетъ, да застана, вие можете да искате отъ мене отчетъ за изпълнението на онази програма, която не само сме си начертали, но която сме прокламирали тукъ прѣдъ васъ слѣдъ съставянето на кабинета на 28 ноемврий. Вие чухте отъ устата на нашия пръвъ министъръ, че кабинетътъ се явява прѣдъ васъ съ врѣмenna мисия и затуй по необходимостъ се ограничава съ разрѣшението на редица въпроси, конкретно изброени. Въ областта на финанситъ кабинетътъ се задължи да прокара законопроектъ за облагане печалбитъ отъ войната.

Х. Кабакчиевъ: Кога? Войната се свърши.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Моля Ви се, г. Кабакчиевъ, много прѣкалявате.

Х. Кабакчиевъ: Нима не можемъ да отправимъ единъ апострофъ къмъ министра?

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Не можете; азъ за това съмъ тукъ. Когато правятъ апострофъ на Васъ, и тогава не може.

Х. Кабакчиевъ: Три години лъжете и заблуждавате българския народъ, че ще прокарате законопроектъ за печалбитъ. Какъ така? То е възмутително.

Министъръ д-ръ С. Даневъ: Вашиятъ упрѣкъ, г. Кабакчиевъ, не може да се отнася до настоящия кабинетъ. Ето защо азъ бихъ желалъ да разгранича моя отговоръ отъ гледището на програмата, която ние тукъ сме провъзгласили. Вие можете да искате отъ насъ само едно: да ви внесемъ законопроектъ за облагане печалбитъ прѣзъ врѣме на войната.

Х. Кабакчиевъ: Вие имате врѣме да внасяте законопроекти за косвени данѣци, а нѣмайте врѣме да внесете единъ готовъ законопроектъ.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Отъ два мѣсеца се разисква този законопроектъ. Вие, вашата партия, разтака работата на комисията, понеже вашиятъ прѣдставителъ не се явява въ нея.

Министъръ д-ръ С. Даневъ: Азъ слушахъ г. Попова съ голѣмо внимание и бихъ желалъ и мене да изслушате. Слѣдователно, вие можете да искате отъ насъ да ви внесемъ законопроектъ за облагане печалбитъ прѣзъ врѣме на войната. Този законопроектъ е въ комисията, и тя се занимава съ него постоянно; и азъ се надѣя тѣзи дни да излѣзе отъ комисията, да се прѣдложи вамъ на второ четене, и ако има добра воля у цѣлото Народно събрание, а не само у групитъ, които кабинетътъ прѣдставлява, този проектъ ще мине тогава на второ и трето четене и ще стане законъ. Това ние обѣщахме, туй мислимъ да изпълнимъ, и азъ се надѣя, че ще го изпълнимъ.

И. Януловъ: Ще трѣбва да се наложи на Народното събрание една такава добра воля за този данѣкъ.

Министъръ д-ръ С. Даневъ: Вънъ отъ туй, всичко, което ще кажа, може да ангажира само мене, защото кабинетътъ по други въпроси ангажменти тукъ не е поелъ.

Критиката на г. Попова се основава на това, че ние, вмѣсто да внесемъ законопроектъ за прогресивно-подоходния налогъ, продължаваме събирането на прѣжитъ даждия по сега сѣществувашитъ закони и по размѣритъ, които се съдържатъ въ тѣзи закони. Защо това? Защото и да би желалъ кабинетътъ да прокара понастоящемъ

прогресивно-подоходния налогъ, трѣбва да се има прѣдъ видъ, че ние сме вече въ края на декемврий. За да се приложи такъвъ законъ, иска се врѣме, а това врѣме ни липсва. Прочее, ние по необходимостъ сме заставени да прилагаме законитъ за прѣжитъ даждия отъ миналата година и за идущата година. Това е единствената причина. Разбирамъ, че въ това закончѣнѣма никаква реформа, па не може и да има, защото единъ прогресивно-подоходенъ данѣкъ, за да се прокара, изисква приготвление, изисква и врѣме. Г. Поповъ ни говори за *existenz minimum*, като казва: „Поне това прокарайте“. Г. г. народни прѣдставители! Вие знаете, защо е мѣчно да се прокара това искане на г. Попова. То засѣга най-деликатната материя, свързана съ прогресивно-подоходния налогъ. Не е тукъ въпросътъ дали по начало прогресивниятъ налогъ е приемливъ или не. Той е приемливъ. Не е въпросътъ какъвъ да бѣде размѣрътъ на облагането. Всичката мѣчнотия е, какъ да се изчисли доходътъ на гражданина, а именно изчислението е мѣчно. Ако азъ имамъ възможностъ да направя веднага по-справедливо тази оцѣнка, азъ бихъ прибѣгналъ безъ повече къмъ прогресивно-подоходния налогъ, защото и азъ виждамъ, че ние другояче не можемъ да излѣземъ отъ тягостното положение, въ което се намираме. Ето защо азъ не бихъ могълъ, колкото и да съчувствувамъ по принципъ на идеята на г. Попова, да я реализирамъ сега.

А. Ботевъ: Тя не е тѣхна идея. Тѣхната идея е диктатурата. Тѣ иматъ разрушителни идеи.

Министъръ д-ръ С. Даневъ: Тя не е разрушителна идея, тя може да се приеме и сигурно ще се приеме; тя е легнала въ основата и на всички наши проекти по прогресивно-подоходния налогъ. Когато настѣпи врѣме да се занимаемъ съ нея, ние ще я одобримъ, защото тя отъ само себе си ще се наложи тогава, щомъ оцѣнката на дохода на всѣки единъ гражданинъ ще бѣде налице. А заедно съ това, когато се спремъ на размѣритъ на облагането, можемъ твърдѣ лесно да установимъ единъ *existenz minimum*, който да не облагаме никакъ. Ето коя е причината, задѣто азъ по прѣжитъ даждия прибѣгвамъ къмъ законопроектъ, който ви прѣдлагамъ на одобрение.

Въ своята критика г. Поповъ, като изхождаше отъ упрѣка, че старитъ данѣци наново пакъ ще се събиратъ, отиде да изтъкне всичката несгода за данѣкоплатцитъ отъ уголѣмнението на косвенитъ даждия. Г. Поповъ повдигна стария въпросъ за значението на тия даждия, въ сравнение съ прѣжитъ даждия. Новото въ казаното отъ него сж цифритъ. Мисълта же и другъ пътъ е била изказвана. По нея твърдѣ малко има да се каже. Въ положението, въ което се намираме, за голѣмо съжаление, ще прибѣгнемъ къмъ увеличение на всички даждия; въ това число нѣма да пощадимъ и косвенитъ. Но не е право, при все това, твърдението на г. Попова, че уголѣмнението на косвенитъ даждия, което се прокара тукъ, въ Камарата, ще легне върху широкитъ, както се изразява г. Поповъ, работни слоеве въ обществото. Защо? Защото ние облагаме виното, ние облагаме ракията, ние облагаме тютюна; значи, не прѣдмети отъ първа необходимостъ. Г-нь Поповъ на това отговаря, какво всѣки единъ налогъ, щомъ е косвенъ и лежи върху какъвто и да е прѣдметъ, той непрѣмѣнно ще легне въ края на краищата върху широкитъ слоеве на обществото. Г-нь Поповъ ни наведе единъ примѣръ: тютюнътъ, безспорно, не е предметъ отъ първа необходимостъ; но дюканджията, който пуши, ще иска да разхвърли разносикитъ по пушенето, уголѣмени съ налогъ върху тютюна, върху всички свои мющери и по този начинъ той ще покачи цѣната на продаваниитъ отъ него артикули. Ако за минута бихме допуснали, че има нѣщо право въ тази мисль на г. Попова, тогава азъ ще кажа: тежко на онѣзи, които пушатъ, защото ако има търговци, които пушатъ и искатъ да прѣхвърлятъ разносикитъ по пушенето на тѣхнитъ купувачи, тогава, щомъ между тѣхъ се случи нѣкой да не пуши, това обстоятелство ще даде възможностъ на послѣдния да конкурира „пушачитъ“ и да ги подбие. Е, г. г. народни прѣдставители, нима това може сериозно да се допусне? По никакъвъ начинъ, защото конкуренцията ще осуети тия смѣтки и въ края на краищата разносикитъ ще тегнатъ върху оня, който пуши. Тогава въпросътъ се свежда не за разхвърляне на тия разноси, а на единъ другъ въпросъ — доколко облагаемиятъ прѣдметъ е дѣйствително прѣдметъ, безъ който гражданинътъ не може; ако е отъ такъвъ характеръ, щото той може да се откаже отъ него, тогава ще го облагаме. Когато на Западъ говорятъ за косвени даждия, и въ страни, дѣто облагането съ прѣжи даждия е доста тежко и е легнало на най-имотнитъ слоеве, изключение отъ правилото да се не въвеждатъ косвени даждия не се допуска по отно-

шение извѣстни артикули, каквито сѣ тютюнѣтъ, отъ една страна, а отъ друга страна, ракиѣтъ. И тъй, ако ние сме обложили ракиѣтъ и тютюнѣтъ, азъ ще кажа, то е най-малкото зло, което сме могли да причинимъ въ врѣмната, които напостоящемъ България прѣживява.

Г. Поповъ не бѣше правъ въ своето обобщение. Тѣй като ние напостоящемъ имаме прѣдъ видъ увеличението на косвенитѣ даждия само на три артикули, той би трѣбвало само за тѣхъ да говори, а не да развива тукъ общи положения.

Втората бѣлѣжка, която искамъ да направя на г. Попова, се отнася до цифритѣ. Въ тѣхъ бѣше новото. Азъ положително не разбирамъ, отъ г. Поповъ говори за цифри, каквито сѣ тия отъ 400—500 милиона нови косвени налози. Не 400—500 милиона — азъ не знамъ дали тѣ могатъ да дадатъ дори 100 милиона — но, въ всѣки случай, като министъръ на финанситѣ, едва ли не бихъ били готовъ да дѣля на драга воля вишъка съ г. Попова. Вие виждате, че азъ съмъ много песимистъ относително постиженията. Г-нъ Поповъ е оптимистъ, защото нѣкакъ му иде на смѣтка. Като-че-ли съ надуването на цифритѣ иде му на смѣтка да подчертава своята обща мисль, а именно, че косвенитѣ налози сѣ тежко брѣме за широкитѣ слоеве на народа. Но понеже тия цифри не почиватъ на никаква реална база, то и заключението, което прави г. Поповъ въ дадения случай, си нѣма мѣстото.

Колкото се касае за митото, въ сѣщностъ нѣма въ закона нищо ново. Законътъ прокарва туй, което е писано въ стария законъ. Този послѣдния гласи, че митото се плаща въ злато. Слѣдователно, ако тая мисль се изказва въ друга форма въ послѣдния законъ, не може да се заключи, че нови даждия се трупатъ върху българскитѣ консоматоръ.

Д. Кьорчевъ: То е данѣкъ, то е увеличение. То си е ясно. Това е тѣлкуване само.

Министъръ д-ръ С. Даневъ: Но въ закона като е казано да се плаща митото въ злато, очевидно, който нѣма злато, трѣбва да плаща ажиото. Това гласи новиятъ законъ, който е въ сѣщностъ едно улеснение на вносителъ-търговецъ.

Въ този редъ на мисли г. Поповъ намѣри за възможно да засегне и Дирекцията за стопански грижи и обществена прѣдвидливостъ. Не съмъ азъ, който ще нарека дирекцията образцово учрѣждение. Впрочемъ, не само у насъ, но нийдѣ тя не може да бѣде образцова. Тя е нѣщо по срѣдата. Отъ една страна ограничава свободната търговия, а отъ друга страна, се приближава до едно социализиране на икономическия животъ, разбира се, не напълно. Отъ съчетанието на тия двѣ крайности излиза учрѣдението, което ние наричаме дирекция. То е въ рѣцѣтъ на чиновници, които, възпитани въ другъ духъ, мѣжко, може би, да иматъ тази гѣвкавостъ, каквато се изисква отъ онѣзи, които биха стояли начело на едно учрѣждение съ такива цѣли. Прочее, ако има недостатѣци, тѣ ще бѣдатъ недостатѣци неминуемо свързани съ самия институтъ у насъ, па и въ страни много по-добрѣ уредени, отколкото е България. Мюнхенскитѣ професоръ Луи Брентано прѣди извѣстно врѣме, като прѣдѣляваше дѣйствиата на новоучрѣденитѣ икономически институти въ Германия, дойде да упражни сѣщата критика по отношение на германскитѣ институти, каквато чухме отъ устата на г. Попова по отношение на нашата. А Луи Брентано не е социалистъ. Слѣдователно, тукъ може да има критики отъ всички страни, защото, по своето сѣщество, институтътъ не е перфектенъ, не е свършенъ. Но ако г. Поповъ отива по-нататѣкъ и мисли, че може да обвини дирекцията въ поддържане на непочтени спекули, ако той мисли, че дирекцията се крѣпи отъ днешното правителство, защото то, въ лицето на своитѣ партии, има лични интереси да прокарва, азъ бихъ желалъ г. Поповъ да наведѣше и доказателства за това. Ако такива нѣма, азъ съмъ длъженъ да възстана най-енергически противъ неговитѣ топанъ обвинения, съ нищо неподкрѣпени и които уронватъ не само престижа на правителството, но и на онѣзи, които сѣ се нагърбили съ една тежка мисия и които може да иматъ грѣшки, но никой нѣма основания да ги клейми като безчестни спекуланти дотогава, докогато не изнесе поне сѣнка отъ доказателства. Толкова по дирекцията.

Заедно съ въпроса по дирекцията г. Поповъ подчерта, че скѣпотията, която днесъ сѣществувва, вмѣсто да се намали, расте, благодарение на мѣроприятитѣ на правителството, респективно на дирекцията. Г. г. народни прѣдставители! Ако е рѣчь да се спремъ на това социално явление — скѣпотията — азъ бихъ ви молилъ да не изпус-

каме изъ прѣдвидѣ, че отчасти и ние сами сте виновати въ случая. Когато тукъ се разискваше въпросътъ за заплатитѣ на чиновницитѣ, ние видѣхме отъ всички страни да се надпрѣварватъ да искатъ по-високи заплати. Това какво означаваше? Това не означава нищо повече, нищо по-малко, а едно подбавяне на нашия деѣтъ, увеличаване на нашата банкпотна циркулация и косвено, слѣдователно, едно усилване на самата скѣпотия. Та скѣпотията е налице; но причинитѣ не могатъ да се дирятъ само на една страна; тѣ сѣ многобройни, а нѣкои отъ тѣхъ иматъ коренитѣ си въ самото Народно събрание — въ Народното прѣдставителство и прѣдимо въ прѣдставителитѣ на крайната лѣвица. Ето защо господата отъ тази страна (Сочи групата на тѣснитѣ социалисти) не бѣха толкова прави да се спиратъ на въпроса за покачването на цѣната на житото, по който въпросъ дѣйствително Министерскитѣ съвѣтъ е взелъ вече рѣшение. Това рѣшение е изето, защото Министерскитѣ съвѣтъ констатира една несъразмѣрностъ между цѣнитѣ на всички други артикули и цѣната на хранитѣ и защото той е длъженъ да направи нѣщичко за уравниовѣсяване на тѣзи цѣни. Слѣдователно, ако той увеличава цѣната на житото, това го прави, защото констатира, че както разносцитѣ по производството на други артикули, така и разносцитѣ по производството на житото, при днешнитѣ обстоятелства, сѣ се увеличили. Значи, прави актъ на справедливостъ спрѣмо тѣзи производители, които се занимаватъ съ културата на хранитѣ, и то далечъ не колкото би трѣбвало. Колкото же се отнася до бѣднитѣ, за които издига гласъ г. Поповъ, той ще има право да говори за тѣхъ само тогава, когато види напечатано въ „Извѣстия“ на дирекцията какви сѣ цѣнитѣ, по които бѣднитѣ ще купуватъ хлѣба. Само тогава, ако той би констатиралъ тамъ, че цѣнитѣ на хлѣба за бѣднитѣ ще се покачатъ, би ималъ основание да поддържа тезата, която защитава. Обаче покачването на цѣнитѣ, като не засѣга онѣзи слоеве, за които се интересува г. Поповъ, неговата критика, естествено, ще остане безъ значение за насъ.

Но, г. г. народни прѣдставители, има и друго едно обстоятелство, което не трѣбва да се изпуска изъ прѣдъ видъ. Ако имаше въ България храни въ изобилие, за да се задоволятъ всички нужди на населението, азъ разбирамъ още да се спираме на въпроса за покачването на досегашнитѣ цѣни на хранитѣ. Въ дѣйствителностъ хранитѣ сѣ въ ограничено количество и, главно, цѣнитѣ имъ на частнитѣ пазари сѣ неимовѣрно високи. Ако, слѣдователно, правителството е загрижено на сравнително понизки цѣни да може да достави храни за населението изобилно, азъ мисля, че то върши едно добро дѣло. Каквото и ние да правимъ, мѣжко е да се прѣсѣкатъ всичкитѣ срѣдства, къмъ които се прибѣгва за поддържане на контрабандната търговия. За да се боримъ колко-годѣ съ успѣхъ противъ тази търговия, по необходимостъ ще трѣбва да прибѣгнемъ до онова мѣроприятие, което ние сме одобрили въ Министерскитѣ съвѣтъ — едно покачване на цѣнитѣ. Ако по този начинъ задоволимъ отчасти исканията на селското население, ние мислимъ, че ще имаме и право, и основание да разчитаме на неговото съдѣйствие, когато се касае за изземване на храната. Въ настоящия моментъ то е съприяжено съ извѣстенъ разходъ въ повече. Но той се губи прѣдъ голѣмия въпросъ, който трѣбва да се разрѣши удовлетворително, т. е. намиране храна за населението. Ако тая задача се рѣши съ извѣстни тежести за хазната, тя ще ги понесе; достатѣчно е да можемъ само по-успѣшно да осигуримъ прѣхраната.

Г. г. народни прѣдставители! Азъ се връщамъ на законопроекта, който ние внесохме. Тѣй внесенъ, той не въвежда никакви новости въ сегашната система на прѣкитѣ даждия. Това е единъ неговъ недостатѣкъ, признавамъ, но ще имате прѣдъ видъ, че жкото врѣме не ни позволи да излѣземъ съ нѣкой другъ законопроектъ. Онѣзи, които ще ни наслѣдятъ и ще иматъ прѣдъ себе по-благоприятна перспектива, убѣденъ съмъ, че ще направятъ това, за което говори г. Поповъ. Прогресивно-подходнитѣ налози ще се наложи отъ само себе си. Всичкото, което е желателно, е щото оня, който ще го въведе, да има достатѣчно врѣме, за да може правилно да прѣцѣни доходитѣ на данъкоплатцитѣ. Ако това стане по една сравнително безупрѣчна система и ако може, слѣдователно, въ това отношение да се доберемъ до цифри задоволителни по справедливостъ, проблемата не ще прѣдставлява никаква мѣжкотия и нейното прокарване ще бѣде лесно, който вече и да стои на тази маса. Слѣдователно, азъ отъ свое име мога да кажа, че народнитѣ прѣдставители, безъ разлика на политически убѣждения, не сѣ и не могатъ да бѣдатъ на двѣ мнѣния. Всички знаемъ какви тежести стовари войната на плещитѣ на българския народъ. Тѣзи тежести,

даже и да искаме, не можем да ги стоварим на бъдните слоеве на обществото, защото тѣ биха клекнали. Това е очевидно. А политика, която цѣли да докара работитѣ до такъвъ край, тя не е политика далновидна. Въ интереса, значи, на самитѣ слоеве, които сѣ икономически по-силни, е тѣ да се нагърбятъ съ носенето по-голѣмата частъ отъ разходитѣ. Азъ мисля, че отъ 40 години насамъ, онѣзи, които сѣ имали управлението на страната въ рѣцѣ, сѣ се проникнали достатъчно отъ мисълта, че всѣки, който управлява, т. е. който аспира за политическа честъ, той трѣбва да носи и товара ѝ. Само тогава, като се съчетае чувството на отговорностъ съ създаденото политическо положение, само тогава, казвамъ, може да се обезпечи едно правилно развитие на страната. За таква ламтятъ всички, ще кажа азъ, и г. Поповъ може да бѣде сигуренъ, че наскоро ще доживѣе и той прокарането на законъ за прогресивно-подоходния налогъ.

Азъ ви моля, прочее, да приемете законопроекта и на първо и на второ четене, понеже той не съдържа нищо особено ново.

Прѣседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Който приема на първо четене прочетения законопроекта, моля, да си вдигне ржката. Болшинство.

Има прѣдложение отъ г. министра на финанситѣ да стане сега и второто му четене. Който сѣ съгласни, моля, да си вдигнатъ ржката. Болшинство.

Секретаръ Н. Калчевъ: (Чете)

„ЗАКОНЪ за уреждане на прѣки данѣци“.

Прѣседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Който приема заглавието така, както е прочетено, моля, да си вдигне ржката. Болшинство.

Секретаръ Н. Калчевъ: (Чете)

„Чл. 1. Данѣчните дѣлове за 1918 г. отъ поземеленъ и воененъ данѣкъ оставатъ въ сила и за 1919 г. Ново опрѣдѣляне на воененъ данѣкъ за 1919 г. ще се извърши само за лицата, които се облагатъ за пръвъ пѣтъ съ такъвъ“.

Прѣседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Който приема чл. 1 така, както е прочетенъ, моля, да си вдигнатъ ржката. Болшинство.

Секретаръ Н. Калчевъ: (Чете)

„Чл. 2. Събирането на данѣцитѣ върху сградитѣ и занятията прѣзъ 1918 г. по размѣритѣ имъ за 1917 г., извършено съгласно чл. 3 отъ закона за бюджета на държавата за 1918 г., се счита окончателно, понеже прѣзъ сѣщата година, поради войната, не е могло да се извърши проектираното облагане; сѣшитѣ данѣци ще се събиратъ прѣзъ 1919 г. по размѣритѣ имъ отъ 1918 г., докато се извърши новото имъ опрѣдѣляне, слѣдъ което ще се направи изравняването имъ по новия облогъ“.

Прѣседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Има думата г. Димитъръ Тончевъ.

Д. Тончевъ: Г. г. народни прѣдставители! Чл. 2 съдържа двѣ положения: първата половина постановява, че събранитѣ данѣци за 1918 г. по размѣритѣ отъ 1917 г. ставатъ окончателни; втората половина е, че и за 1919 г. ще се събиратъ данѣци по размѣритѣ отъ 1918 г. Това е смисълътъ на закона. Въ първата алинея на края е казано: (Чете) „Понеже прѣзъ сѣщата година, поради войната, не е могло да се извърши проектираното облагане“. Това е мотивъ, който никога не може да се вписва въ текста на закона; затова азъ ще моля г. министра да се съгласи да изхвърли тази фраза, която за пръвъ пѣтъ се въвежда, а чисто и просто да се каже: (Чете) „Събирането на данѣцитѣ върху сградитѣ и занятията прѣзъ 1918 г. по размѣритѣ имъ за 1917 г., извършено съгласно чл. 3 отъ закона за бюджета на държавата за 1918 г., се счита окончателно“, а фразата „понеже прѣзъ сѣщата година, поради войната, не могло да се извърши проектираното облагане“ да се заличи и да слѣдва членътъ тѣй, както си е.

Министъръ д-ръ С. Даневъ: Съгласенъ съмъ.

Прѣседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Който приема чл. 2 тѣй, както се прочете, и сѣ поправката, която направи г. Тончевъ и сѣ която е съгласенъ г. министърътъ на финанситѣ, моля, да си вдигнатъ ржката. Болшинство.

Секретаръ Н. Калчевъ: (Чете)

„Чл. 3. Данѣкътъ бегликъ за прѣзъ 1919 г. се опрѣдѣля по 80 ст. върху овца и по 1 л. върху коза. Който не обяви овци и кози въ опрѣдѣления срокъ по наредбата за облагане и събиране тоя данѣкъ, който ще издаде министърътъ на финанситѣ, ще плати и глоба, равна на двойния данѣкъ, отъ която половината се дава на откривателя. Нарушенията се констатираатъ съ актове, възъ основа на които финансовитѣ началници налагатъ данѣкъ и глоба съ постановления, които се обтѣжватъ прѣдъ мировия или окръженъ съдъ въ 15-дневенъ срокъ отъ връчването прѣписъ отъ постановлението на нарушителя“.

Прѣседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Който приема чл. 3 тѣй, както се прочете, моля, да си вдигнатъ ржката. Болшинство.

Има прѣдложение отъ бургазкия народенъ прѣдставителъ г. Георги Поповъ да се прибави новъ чл. 4, който казва: (Чете) „Освобождаватъ се отъ плащане прѣкъ данѣкъ всички работници, служащи, чиновници, занаятчи, и еснафи, дребни земледѣлци и скотовѣдци, които получаватъ до 2400 л. годишенъ доходъ“. Който сѣ съгласни да се прибави този чл. 4 къмъ законопроекта, моля, да си вдигнатъ ржката. Меншинство.

Пристъпваме къмъ слѣдующия пунктъ отъ дневния редъ — одобрение царскитѣ укази № № 4 и 5 отъ 27 май и 7 юний 1918 г. и постановленията на Министерския съвѣтъ, взети въ засѣданията му отъ 20 септември 1917 г., протоколъ № 158 и пр., относително стокитѣ, на които вносътъ въ царството се забранява.

Моля г. секретаря да го прочете.

Секретаръ Н. Калчевъ: (Чете)

„МОТИВИ“

къмъ проекто-рѣшението за одобрение царскитѣ укази № № 4 и 5 отъ 27 май и 7 юний 1918 г. и постановленията на Министерския съвѣтъ, взети въ засѣданията му: отъ 20 септември 1917 г., протоколъ № 122; отъ 19 ноември 1917 г., протоколъ № 158; отъ 29 ноември 1917 г., протоколъ № 165; отъ 21 януари 1918 г., протоколъ № 11; отъ 5 мартъ 1918 г., протоколъ № 33; отъ 7 мартъ 1918 г., протоколъ № 34; отъ 13 мартъ 1918 г., протоколъ № 35; отъ 18 мартъ 1918 г., протоколъ № 37 и отъ 13 май, протоколъ № 66; отъ 2 юлий 1918 г., протоколъ № 101; отъ 14 септември 1918 г., протоколъ № 111 и отъ 19 септември 1918 г., протоколъ № 112, както и телеграмата № 2522 отъ 21 мартъ 1918 г. и заповѣдта № 195 отъ 24 априлъ 1918 г. на Министерството на финанситѣ.

Г. г. народни прѣдставители,

По силата на чл. чл. 11 и 13 отъ закона за митницитѣ съ указъ № 4 отъ 27 май т. г., обнародванъ въ брой 120 на „Държавенъ вѣстникъ“ отъ 31 май 1918 г. запрѣти се вносътъ на прѣметитѣ, несъставляващи необходимостъ за населението, изброени подробно въ списъка, приложенъ къмъ този указъ.

Въ този списъкъ сѣ били допуснати двѣ грѣшки отъ технически характеръ, които сѣ били изправени съ указъ № 5 отъ 7 юний т. г., напечатанъ въ брой 132 на „Държавенъ вѣстникъ“ отъ 15 юний т. г. Тѣзи два указа подлежатъ на одобрение отъ Народното събрание.

Въ Пловдивската и Софийската митници сѣ били изостанали машинки-запалки за цигари, желѣзни ножчета, брошки и прѣстени (проста габлонска бижутерия), които сѣ изваждани нѣколко пѣти на търгъ, но не сѣ могли да бждатъ продадени. Поради това и вмѣсто да бждатъ унищожени, по ходатайството на повѣреното ми министерство, Министерскиятъ съвѣтъ постанови да се подарятъ на дружество „Червенъ кръстъ“ за раздаване на болни и ранени войници.

Прѣзъ 1916 г. Щабътъ на действующата армия изнесълъ за художествената изложба въ Бреслау — Германия разни картини, работени отъ български военни художници. Тѣзи картини били закупени отъ държавата за бъдещия воененъ музей, вслѣдствие на което били върнати обратно. Но понеже при изнасянето имъ не сѣ били изпълнени нужнитѣ митнишки формалности за врѣмененъ износъ, за да можеха при връщането имъ да се освободятъ отъ вносно мито и други такси и берии, то по ходатайството на Министерството на войната, Министерскиятъ съвѣтъ въ засѣданието си отъ 5 мартъ т. г., протоколъ № 33, одобри да се освободятъ тѣзи картини отъ мито и други берии, такси и данѣци.

Централниятъ комитетъ за управлението на фонда за сирѣщитѣ отъ войната съ писмо № 3276 отъ 23 февруарий

1918 г. помоли повърненото ми министерство да разпореда да се пропуснат без мито и въпреки други данъци и бери прѣдметитѣ и материалитѣ, които комитетътъ щѣлъ да внася за обезпѣждане на открититѣ отъ него сиротопиталища въ разнитѣ градове на царството. Сесиранъ съ този въпросъ, Министерскиятъ съветъ, въ засѣданието си отъ 5 мартъ т. г., протоколъ № 33, одобри да се удовлетвори молбата на комитета.

Малтейската санитарна мисия въ София подъ началството на графъ Вурмбрандъ Фонъ Щупахъ уреди на 3 мартъ т. г. въ салона на Военния клубъ благотворителенъ чай и базаръ съ благотворителна цѣль. За този базаръ бѣха изпратени отъ странство чрѣзъ пълномощника на Българското военно министерство въ Берлинъ 15.000 цигари.

Прѣдъ видъ благотворителната цѣль, за която бѣха изпратени тия цигари и по ходатайството на Министерството на войната, Министерскиятъ съветъ въ засѣданието си отъ 13 мартъ т. г., протоколъ № 35, одобри да се освободятъ тѣзи цигари отъ мито, общински налогъ, акцизъ, бандеролъ и въпреки други такси.

На 31 декемврий 1916 г. се денонсиряха договоритѣ ни за търговия и мореплаване съ Англия, Франция, Италия, Русия, Белгия и Ромѣния. Съ разрѣшение на Министерския съветъ отъ мѣсець декемврий 1917 г., одобрено отъ Народното събрание, дѣйствието на търговския ни договоръ съ Германия се продължи до края на 1919 г.

Отъ 1 януарий 1918 г. стокитѣ на Англия, Франция, Италия и другитѣ воюващи тогава съ насъ държави трѣбваше да се облагатъ по автономната митнишка тарифа, а тия на съюзнитѣ ни тогава и неутрални държави слѣдваше да прѣстанатъ да се ползватъ отъ облагитѣ на денонсираниѣ договори.

Спрѣмо стокитѣ на тия послѣдни държави трѣбваше да се прилага клаузата на най-благоприятствуващия народъ, произхождаща отъ останалия въ сила търговски договоръ съ Германия. По искането на тогавашнитѣ ни съюзни и др. такси и бери, Министерскиятъ съветъ, въ засѣданието си отъ 18 мартъ т. г., протоколъ № 37, рѣши: „отъ облагитѣ на денонсираниѣ на 31 декемврий 1916 г. и прѣстанали да бждатъ въ сила на 31 декемврий 1917 г. търговски договори съ воюващитѣ съ България държави, да се ползватъ стокитѣ отъ приятелскитѣ и неутралнитѣ държави, но съ условие на взаимностъ“.

Министерството на войната съ писмо № 6757 отъ 9 мартъ т. г. помоли повърненото ми министерство да нареди да се освободи отъ вносно мито и др. бери и такси войнишкото облѣкло заедно съ бюстоветѣ, което било изпратено за военната изложба въ Виена и слѣдъ закриването на послѣдната, върнато обратно.

Понеже при изнасянето на това облѣкло за Виена не бѣха изпълнени митнишкитѣ формалности за врѣсменъ износъ, та при връщането му да се освободи отъ мито и др. такси и бери, Министерскиятъ съветъ въ засѣданието си отъ 13 май т. г., протоколъ № 66, постанови да се освободи прѣдметното войнишко облѣкло съ бюстовете отъ вносно мито и въпреки други налози, такси и бери.

Прѣзъ миналата 1917 г. австро-унгарскиятъ комитетъ за подпомагане на сирацитѣ — дѣца на Австро-Унгария, бѣ отправилъ апелъ къмъ българското общество. На този апелъ се отзовали доста много наши съотечественици, като за цѣльта сж внесли нѣкои по 250, а други повече лева. Като благодарностъ на внесениѣ суми казаниятъ комитетъ чрѣзъ управлението на Императорската и Кралска военна архива въ Виена изпратилъ на благодѣлитѣ по нѣколко картини, съдържащи снимки отъ войната. Тѣзи картини пристигнаха въ България, но, бидейки запрѣтени за вносъ, митницитѣ не ги прѣдаваха на адресантитѣ имъ.

Прѣдъ видъ, обаче, че картинитѣ се изпращаха като благодарностъ на дарителитѣ, не съ спекулативна цѣль, и по ходатайство на повърненото ми министерство, Министерскиятъ съветъ въ засѣданието си отъ 2 августъ т. г., протоколъ № 101, разрѣши да се допусне вносътъ на прѣдметнитѣ картини въ страната.

Свищовскитѣ граждани, живущи въ София, за да увѣковчатъ подвижитѣ на храбритѣ свищовски 33 и 58 полкове въ боеветѣ съ неприятеля, събрали сума отъ доброволни пожертвувания, която сума, между другото, се употребила и за покупката на 94 сребърни часовника заедно съ верижкитѣ имъ отъ Швейцария за раздаване на най-храбритѣ войници.

При пристигането на часовницитѣ, комитетътъ за увѣковчаване подвижитѣ на храбритѣ 33 и 58 свищовски полкове помоли повърненото ми министерство да допусне вноса имъ въ България. Но понеже вносътъ на сжщитѣ съ указъ № 4 отъ 27 май т. г. е запрѣтенъ, то сесира се Министерскиятъ съветъ и послѣдниятъ въ засѣданието си

отъ 14 септемврий т. г., протоколъ № 11, разрѣши да се допусне вносътъ на тѣзи часовници въ страната.

Прѣзъ 1917 г. Всесвѣтскиятъ съюзъ на младежкитѣ християнски дружества — клонъ България, купилъ отъ Австро-Унгария шестъ жилищни бараки и ги подарилъ за нуждитѣ на българската армия. Министерството на войната съ писмо подъ № 6780 отъ 16 юлий т. г. помоли повърненото ми министерство да освободи тѣзи бараки безъ мито. Понеже въ закона за митницитѣ нѣма положение, по силата на което да можехъ да ги освободя отъ мито, внесохъ въпроса въ Министерския съветъ и послѣдниятъ въ засѣданието си отъ 14 септемврий 1918 г., протоколъ № 111, одобри да се освободятъ прѣдметнитѣ бараки отъ мито и др. такси, бери и др.

Швейцарското консулство въ София съ писмо подъ № 321 отъ 14 юний т. г., като съобщаваше въ повърненото ми министерство, че швейцарското правителство изпращало на всѣки швейцарски сѣмеевъ подданикъ, живущъ въ България, по два колета, а на несѣмеевъ — по единъ колетъ отъ по 5 килограма мѣсечно сѣбствни продукти, между които имало и шоколадъ, отъ по 200 до 900 гр., молѣше да се разрѣши вносътъ на сѣбствнитѣ продукти и шоколада въ България. Министерскиятъ съветъ въ засѣданието си отъ 19 септемврий т. г., протоколъ № 112, рѣши да се удовлетвори горната молба на швейцарското консулство.

На хотелиерското д-во „Кенда“ въ София пристигнали 165 сандѣка минерална вода Гейсхублеръ, но понеже вносътъ ѝ въ страната е запрѣтенъ, тя не му се освободи. Германската военна болница въ София, която имала нужда отъ такава вода, подаде заявление въ повърненото ми министерство, съ което молѣше да се разрѣши вносътъ ѝ, за да може да я купи за болнитѣ и ранени войници, лѣкувани въ тази болница.

Прѣдъ видъ цѣльта, за която се искаше вносътъ на прѣдметната минерална вода, внесохъ въпроса въ Министерския съветъ и послѣдниятъ въ засѣданието си отъ 19 септемврий т. г., протоколъ № 112, разрѣши да се допусне вносътъ на тази минерална вода за нуждитѣ на болнитѣ войници, лѣкувани въ германската военна болница въ София.

Прѣзъ врѣме на войната най-важниятъ пѣтъ, по който се внасяха стоки за България, бѣ желѣзнопѣтната линия Берлинъ—Виена—София. Поради това всички стоки, експедирани отъ Германия и Австро-Унгария за България, се изпращаха до София и отъ тукъ тѣзи, които бѣха за градове, въ които има митници, се транспортираха тамъ за обмитване, а всички други, прѣдначначени за София или за градове, въ които нѣма митници, се обмитваха въ тукашната митница на гарата.

Вслѣдствие на това тукашната гара бѣ прѣпълнена отъ вагони пълни съ стоки, подлежащи на обмитване. Голяма частъ отъ тѣзи вагони, въпрѣки взиманитѣ отъ митнишката и желѣзнопѣтнитѣ власти мѣрки за бързото и наврѣменно разтоварване и обмитване на стокитѣ, оставаха неразтоварени, задрѣстваха линиитѣ прѣдъ гарата, прѣчеха на движението и на нѣколко пѣти причиниха едно врѣменно прѣустановяване изпращането на нови стоки отъ странство за България.

Причината на това бавно разтоварване и обмитване на стокитѣ, освѣнъ многото такива отъ техническо естество, бѣ и желанието на торговцитѣ да държатъ стокитѣ дълго врѣме въ магазинитѣ на митницата и ненаврѣменното явяване на сжщитѣ и на експедиторитѣ да прѣдадатъ стокитѣ отъ вагонитѣ на митницата, диктувани отъ спекулативни съображения.

За да се заставѣха торговцитѣ наврѣме да обмитватъ разтоваренитѣ въ митницата стоки, повърненото ми министерство се видѣ принудено, слѣдъ като взе съгласието на германското правителство, съгласно търговския договоръ, сключенъ между България и Германия, да увеличи, съ телеграма № 2522 отъ 21 мартъ т. г., начиная отъ 15 априлъ т. г., магазинажната такса по чл. 109 отъ закона за митницитѣ отъ 10 стот. за 100 кгр. или дробъ отъ 100 кгр. на 50 ст. и на единъ левъ за сжщото тегло, ако обявени за обмитване стоки не бждатъ вдигнати отъ магазинята на митницата на шестия день отъ регистрирането на декларацията.

Оказа се, обаче, че и съ тази мѣрка не се постигна голямата цѣль, защото по липса на частни складове, торговцитѣ и при този увеличенъ магазинажъ намираха смѣтка да държатъ стокитѣ си въ митнишкитѣ магазини.

За това повърненото ми министерство бѣ принудено да вземе друга по-строга мѣрка прѣдъ видъ, че положението бѣ сериозно и се рискуваше отъ една страна да се компрометира ож.-п. движение, а отъ друга — да се спре вносътъ на стоки въ страната. Тази нова мѣрка се състои въ това, че съ заповѣдъ подъ № 195 отъ 24 априлъ 1918 г. разпо-

редихъ всички стоки, прѣдзначени за вносъ или износъ (чл. чл. 112 и 205 отъ закона за митниците), сварени въ митнишкитѣ магазини на Софийската митница на гарата, както и на тази за пощенски колетѣ въ града, да се държатъ на разположение на притежателитѣ имъ не както досега 6 мѣсеца, а най-много 20 дни, считано отъ датата на записването имъ въ магазинната книга, ако сѣ необмислени, и не повече отъ 10 дена отъ датата на окончателното изчисление на сборовѣтъ по декларациитѣ или квитанциитѣ имъ, ако сѣ обмислени.

За узаконяване всички горѣизброени нареждания, имамъ честь да прѣдставя на разглеждане и одобрение приложеното тукъ проекто-рѣшение за одобрение царскитѣ укази, постановленията на Министерския съвѣтъ и разпоредбитѣ на Министерството на финанситѣ.

Гр. София, 30 ноемврий 1918 г.

Министъръ на финанситѣ: С. Даневъ.

РѢШЕНИЕ

за одобрение царскитѣ укази № № 4 и 5 отъ 27. V. и 7. VI. 1918 г. и постановленията на Министерския съвѣтъ, взети въ засѣданията му: отъ 20. IX. 1917 г., протоколъ № 122; отъ 19 ноемврий 1917 г., протоколъ № 158; отъ 29 ноемврий 1917 г., протоколъ № 165; отъ 21 януарий 1918 г., протоколъ № 11; отъ 5 мартъ 1918 г., протоколъ № 33; отъ 7 мартъ 1918 г., протоколъ № 34; отъ 13 мартъ 1918 г., протоколъ № 35; отъ 18 мартъ 1918 г., протоколъ № 37; отъ 13 май 1918 г., протоколъ № 66; отъ 2 августъ 1918 г., протоколъ № 101; отъ 14 септемврий 1918 г., протоколъ № 111 и отъ 19 септемврий 1918 г., протоколъ № 112, както и телеграмата № 2522 отъ 21. III. 1918 г. и заповѣдь № 195 отъ 24. IV. 1918 г. на Министерството на финанситѣ.

Чл. 1. Одобрява се:

1) Царски указъ № 4 отъ 27. V. 1918 г., както слѣдва: „1. Одобряваме да се запрѣти вносътъ въ царството на предметитѣ, изложени въ приложения списъкъ.“

2. Запрѣщението да влѣзе въ сила отъ деня на обнародването настоящия указъ въ „Държавенъ вѣстникъ“ и да не засѣга заваренитѣ въ митнишкитѣ магазини стоки, както и ония, които сѣ били на пътъ въ момента на обнародването на сѣщия указъ въ „Държавенъ вѣстникъ“.

3. Настоящиятъ указъ да се внесе за одобрение въ Народното събрание въ най-близката му сесия“.

Списъкъ

на стокитѣ, вносътъ въ царството на които се забранява.

№ по редъ	По коя статия на тарифата се облагатъ	Наименование на стокитѣ
1	58	Смокини всѣкакви
2	59	Фурми всѣкакви
3	61	Грозде сухо всѣкакво
4	65	Лешници съ или безъ черупки.
5	75	Ванилия, шафранъ и мускатовъ цвѣтъ.
6	78	Какао смлѣно или не, безъ захаръ.
7	92	Цвѣтя, листовѣ, мжхове и други растения за украшения.
8	99	Ракии: гроздова, джиброва, калена, сливова, мастика и други такива въ бурета, бутилки и други сѣдове.
9	100	Конякъ, ромъ, аракъ, пиконъ, битеръ, фернетъ абсентъ и други такива въ бурета и други сѣдове, съ изключение на медицинскитѣ.
10	101	Ликьори всѣкакви.
11	102	Води минерални, съ изключение на ония за лечебни цѣли.
12	110	Бонбони, конфекти и захаросани плодове.
13	111	Рахатъ-локумъ.
14	112	Халви всѣкакви.
15	113	Шоколадъ и какао на прахъ и пити съ захаръ.

№ по редъ	По коя статия на тарифата се облагатъ	Наименование на стокитѣ
16	168	Етерични ароматични масла и изкуствени ароматични препарати.
17	168 аб	Парфуми, парфумирани води, помади и други прѣдмети за тоалетъ.
18	199	Фурнири и дѣски отъ всѣкаквъ видъ дървета по-тънки отъ 1 см.
19	217	Бастуни всѣкакви.
20	220	Столове съ копаничарска работа.
21	221	Мобили отъ обикновено дърво съ копаничарска работа.
22	222	Мобили масивни отъ обикновено дърво.
23	223	Мобили отъ скжпо дърво.
24	224	Мобили дървени тапицирани.
25	225	Рамки, корнизѣ на прѣчки и профилни работи отъ дърво.
26	228 в.	Шапки отъ всѣкаквъ видъ растителностъ, гарнирани съ цвѣтя, пера и други украшения.
27	233 бв	Издѣлия стругарски отъ рибена костъ, отъ копѣта и кости, съ изключение на копчетата, гробенитѣ и цигаретата.
28	234	Камъни скжпоцѣнни всѣкакви.
29	235	Мраморъ и издѣлия отъ него,
30	258	Издѣлия фаянсови, вараклии, украсени съ бои, съ релефи или по другъ начинъ,
31	259 бв	Издѣлия порцеланови, вараклии, украсени съ бои, съ релефи или по другъ начинъ.
32	260	Издѣлия отъ гипсъ всѣкакви, съ изключение на ония за учебни цѣли.
33	261	Прѣдмети дребни отъ глина, отъ порцеланъ, отъ фаянсъ, отъ бискуитъ, теракота, всѣкакви съ изключение на копчетата.
34	266	Издѣлия отъ просто и кристално стъкло, които не сѣ необходима потрѣба, като: абажури, вази, телерки, реклами, фруктиери и пр.
35	270	Маниста стъклени и емайлни, гривни, изкуствени мерджани, висулки и полюени, съ изключение на копчетата.
36	271	Камъни стъклени, имитиращи скжпоцѣннитѣ.
37	272	Цвѣтя и орнаменти отъ стъклени маниста и отъ порцеланъ; вѣнци готови или не и др. прѣдмети отъ лѣяно стъкло и отъ порцеланъ, съ или безъ металически украшения.
38	280	Хартия за облѣпване на стѣни (тапети)
39	283	Карти пощенски илиостровани, всѣкакви и др. луксозни издѣлия отъ хартия, които влизатъ въ ст. 283 на митнишката тарифа.
40	285	Абажури, вѣтрила (даже съединени съ обикновено дърво), подложки (дрѣжки) за букети, кесийки за бонбони, цвѣтя, листи и др. тѣмъ подобни луксозни прѣдмети отъ хартия, съ изключение на якитѣ, ржавитѣ и нагрѣдницитѣ и всѣкакви други прѣдмети, служащи за облѣкло, приготвени отъ хартая.
41	286	Албуми, телерки, кутини, портфейли и др. луксозни издѣлия, които влизатъ въ ст. 286 на митнишката тарифа.
42	292	Картини: олеографически, литографически, хромолитографически, живописни и пр.; фотографически снимки всѣкаквъ видъ, изработени на хартия, картонъ, платно и др. такива.
43	302, 303, 304	Всички луксозни артикули, които се облагатъ по статии 302, 303 и 304, като несесери, чанти, портфейли, албуми и др.

№ по редъ	По коя статия на тарифата се облагатъ	Наименование на стокитъ
44	305 б	Издѣлия кожухарски отъ фина кожа, неконфекционирани.
45	306 б	Издѣлия кожухарски отъ фина кожа, конфекционирани.
46	320	Покривки, пердета и постелки отъ чиста или смѣсена коприна.
47	323	Пасмантерия отъ чиста или смѣсена коприна.
48	325 а б	Дантели и везива отъ чиста или смѣсена коприна.
49	325	Панделки отъ чиста или смѣсена коприна.
50	324 а б и 409	Дрѣхи и други шити прѣдмети отъ копринени или полукопринени бродерии, везива, дантели и пр.
51	352	Шапки отъ плъстъ, касторъ и др. материяли гарнирани съ цвѣтя и др. украшения.
52	376	Дантели, везива и бродерии памучни, чисти или смѣсени съ коприна въ какъвто и да било процентъ.
53	376, 406	Конфекции отъ дантели, тюлове, везива отъ памукъ.
54	397, 324 а, б	Дантели, везива и бродерии отъ ленъ, конопъ и др. непоименовани растителни прѣдвидни материяли, чисти или смѣсени съ какъвто и да било процентъ коприна.
55	397, 407	Конфекции отъ дантели, тюлове, везива отъ ленъ, конопъ и др. растителни прѣдвидни материяли.
56	404	Всички луксозни прѣдмети, които влизатъ въ ст. 404 на митнишката тарифа, като: портфейли, портмонета, дамски чанти, несесери и други.
57	411	Модни прѣдмети и всѣкакви други артикули, които се облагатъ по ст. 411 на митнишката тарифа.
58	414	Сплави отъ благородни метали.
59	415	Издѣлия масивни отъ злато, сребро, платина или отъ сплавитъ имъ, неукрасени съ скъпоцѣнни камъни.
60	416	Издѣлия бижутерийни отъ злато, сребро, платина и отъ сплавитъ имъ за накити и кжшни украшения, безъ скъпоцѣнни камъни.
61	417	Издѣлия бижутерийни отъ скъпоцѣнни метали, украсени съ скъпоцѣнни камъни.
62	418	Бижутерия отъ имитации на скъпоцѣнни метали, макаръ позлатени и посребрени, но безъ скъпоцѣнни камъни; габлонска бижутерия.
63	419	Варакъ златенъ, сребъренъ и фалшивъ.
64	420	Клабуданъ златенъ, позлатенъ, сребъренъ и посребренъ.
65	421	Часовници за джебъ съ изключение на ония отъ обикновенъ металъ, непозлатени и непосребрени.
66	423	Часовници за стѣни и за маси въ клетки и кутии отъ благородни метали или украсени съ благородни метали или фини материяли, музики съ часовникарски механизми.
67	428	Тель за булки, за шефъ, за тъкане, шаматателъ; търтъръ, фалшивъ клабуданъ, маниста, фигури и други тѣмъ подобни отъ мѣдъ, жълта мѣдъ и други метали освѣнъ злато, сребро, съединени или не съ конци, памукъ, коприна, позлатени или не, посребрени или не.
68	470	Мобили желѣзни всѣкакви съ изключение на медицински.

№ по редъ	По коя статия на тарифата се облагатъ	Наименование на стокитъ
69	512	Пияна (флигели) и органи.
70	513	Пиянина и малки органи съ клавиши, хармониуми и физармоникки.
71	517	Ла ерни и ржчни органи (шарманки).
72	528	Издѣлия отъ кехлибаръ, съединени или не съ други материяли, лаже и съ скъпоцѣнни метали, благородни и полублагородни камъни.
73	529	Издѣлия отъ слонова костъ, костенуркина черупка, седефъ, истински ахатъ, морска пѣна, прости или съ украшения, съ фигура или съ инкрустации, съединени или не съ други материяли, включително скъпоцѣнни метали, благородни и полублагородни камъни.
74	530	Бижутерия отъ кехлибаръ, слонова костъ, костенуркина черупка, седефъ, истински ахатъ, морска пѣна, съ или безъ украшения, съ фигури или съ инкрустации, съединени или не съ други материяли, включително скъпоцѣнни метали, благородни камъни.
75	531	Издѣлия отъ фина кожа, коприна, кадифе, плюшъ, украсени съ кехлибаръ, костенуркина черупка, седефъ, слонова костъ, истински ахатъ, морска пѣна, скъпоцѣнни камъни или само отъ фина кожа, отъ коприна и кадифе, комбинирани помежду си.
76	532	Издѣлия отъ дърво, трѣстъ, слама, лика, картонъ, папиръ-маше, камененъ картонъ, бронзъ, стомана, стѣкло, порцеланъ, фаянсъ, украсени или въ съединение съ кехлибаръ, съ костенуркина черупка, съ седефъ, слонова костъ, истински ахатъ, морска пѣна, фина кожа, копринени платове, кадифе, скъпоцѣнни метали, благородни камъни.
77	533	Издѣлия отъ целулоидъ и нему подобнитъ изкуствени продукти.
78	534	Играчки дѣтски отъ всѣкави материяли.
79	535	Омбрели копринени и полукопринени, както и тия отъ дантеленъ платъ, или съ гарнитури отъ дантела и бродерии, съ дрѣжки отъ всѣкакъв материятъ, включително злато, сребро, скъпоцѣнни камъни, слонова костъ, кехлибаръ, костенуркина черупка, седефъ и др. скъпоцѣнни материяли.
80	537	Вѣтрила отъ дърво, отъ платъ или отъ пера, монтирани или не.
81	538	Перукмахерски издѣлия.

З а б ъ л ѣ ж к и. 1. Прѣдметитъ и артикулитъ, които се внасятъ направо отъ държавнитъ учрѣждения, отъ войсковитъ части, болницитъ и дружеството „Червенъ кръстъ“ за собственитъ имъ нужди, сж свободни за внасяне.

2. Изброенитъ въ настоящия списъкъ прѣдмети и материяли сж свободни за вносъ, ако се носятъ отъ пътници при пристигането имъ отъ странство и ако отъ количеството имъ се вижда, че сж прѣдзначени за собствено употребление, а не за търговия.

3. Запрѣщаватъ се за вносъ само онѣзи прѣдмети отъ посоченитъ тарифни статии, които сж означени въ списъка.

4. Всички спорове, възникнали между митницитъ и търговцитъ, досежно правилното окачествяване на извѣстни стоки въ зависимост отъ настоящия списъкъ, се разрѣшаватъ отъ Министерството на финанситъ.

2) Царски указъ № 5 отъ 7. VI. 1918 г., както слѣдва:

1. „Одобряваме да се направят следните поправки въ списъка на забранените за внос стоки, утвърденъ съ указъ № 4 отъ 27 май т. г. и обнародванъ въ брой 120 отъ „Държавенъ вѣстникъ“ отъ т. г., а именно:

а) Тарифната статия на парфюмите да се поправи отъ 168а,6 на 169а,6 и

б) Въ текста на статия 535, пунктъ 79, думата „включително“ да се замѣни съ думите „сѣдинени съ“.

3) XI-то постановление на Министерския съветъ, взето въ засѣданието му отъ 20 септемврий 1917 г., протоколъ № 122, както слѣдва:

„Одобрява се, щото изостаналите въ митниците въ Пловдивъ и Орѣхово 952 броя машинки — запалки за цигари, които не сж могли да бждатъ продадени на търгъ по неязване конкуренти да ги купятъ, да се прѣдадатъ на българското дружество „Червенъ кръстъ“ за раздаване на ранените войници изъ болниците“.

4) III-то постановление на Министерския съветъ, взето въ засѣданието му отъ 19 ноемврий 1917 г., протоколъ № 158, както слѣдва:

„Одобрява се, щото изостаналите въ Софийската III кл. митница въ два колета №№ 122 и 674 — 80 тенекиени запалки за цигари и 29 желѣзни ножчета, на дръжките на които билъ изобразенъ бѣлъ кръстъ на червено поле — знакъ, подражающъ емблемата на дружеството „Червенъ кръстъ“, вмѣсто да се унищожатъ, да се прѣдадатъ на дружеството „Червенъ кръстъ“ за раздаване на болни и инвалидни войници“.

5) IV-то постановление на Министерския съветъ, взето въ засѣданието му отъ 29 ноемврий 1917 г., протоколъ № 165, както слѣдва:

„Одобрява се да се прѣдадатъ на дружеството „Червенъ кръстъ“ за раздаване на болните и ранени войници изостаналите въ Софийската III-класна митница петъ колета, съ 118 дузини тенекиени запалки“.

6) IV-то постановление на Министерския съветъ, взето въ засѣданието му отъ 21 януарий 1918 г., протоколъ № 11, както слѣдва:

„Одобрява се да се подарятъ на дружеството „Червенъ кръстъ“ изостаналите въ Софийската III-класна митница петъ колета, съдържащи 31 брошки и 121 дузини прѣстени — проста габлонска бижутерия, носящи емблемата на „Червенъ кръстъ“.

7) XIII-то и XIV-то постановления на Министерския съветъ, взети въ засѣданията му отъ 5 мартъ 1918 г., протоколъ № 33, както слѣдва:

а) „Одобрява се да се освободятъ отъ мито и други берии, такси и данъци внесените отъ Щаба на дѣйствующата армия прѣзъ Софийската I-класна митница картини, обявени съ вносна декларация подъ № 4490 отъ 6 августъ 1917 г. на същата митница, които картини се внасятъ обратно отъ Германия, където сж били изнесени прѣзъ миналата година за художествената изложба въ Бреслау.“

б) „Одобрява се да се освободятъ безъ мито, акцизи и всѣкакви други берии, такси и пр. материалите, които централниятъ комитетъ за управлението на фонда за сираците отъ войната е внесълъ въ страната отъ 1 януарий текущата година, а така сжщо и ония, които ще внесе до края на текущата година“.

8) XI-то постановление на Министерския съветъ, взето въ засѣданието му отъ 7 мартъ 1918 г., протоколъ № 34, както слѣдва:

„Одобрява се, щото изостаналите отъ 1914 г. въ магазината на Софийската градска митница четири пощенски колети № № 100/3, съдържащи 50 дузини месингови запалки за цигари, да се подарятъ на дружеството „Червенъ кръстъ“ за раздаване на ранени и болни войници“.

9) IV-то постановление на Министерския съветъ, взето въ засѣданието му отъ 13 мартъ 1918 г., протоколъ № 35, както слѣдва:

„Одобрява се, щото внесените прѣзъ Софийската митница на гарата 15.000 цигари, изпратени чрѣзъ пълномощника на българското Военно министерство въ Берлинъ и прѣдначинени за устроения отъ Малтейската са-

нитарна мисия въ София подъ началството на графъ Вумбрандъ Фонъ Щупахъ благотворителенъ чай и базаръ, да се освободятъ безъ мито, общински налогъ, акцизи, бандеролъ и всѣкакви други такси“.

10) I-то постановление на Министерския съветъ, взето въ засѣданието му отъ 18 мартъ 1918 г., протоколъ № 37, както слѣдва:

„Отъ облагите на денонсираните на 31 декемврий 1916 г. и прѣстанали да бждатъ въ сила на 31 декемврий 1917 г. търговски договори съ воюващите съ България държави, да се ползватъ стоките отъ приятелските и неутрални държави, но съ условие на взаимност“.

11) XIV-то постановление на Министерския съветъ, взето въ засѣданието му отъ 13 май 1918 г., протоколъ № 66, както слѣдва:

„Одобрява се, щото пристигналите на Софийската митница на гарата и освободени на кредитъ на адресъ на Министерството на войната, главно интендантство, двѣ каси съ марка Д. К. А. № 201 и 202, съдържащи разнo войничко облекло и бюстове, изпратени за военната изложба въ Виена и повърнати обратно, да се освободятъ отъ вносно мито и всѣкакви други налози, такси и берии“.

12) II-то постановление на Министерския съветъ, взето въ засѣданието му отъ 2 августъ 1918 г., протоколъ № 101, както слѣдва:

„Одобрява се да се допусне свободниятъ вносъ на картините „Oesterreich-Ungarn in Waffen“, изпратени отъ К. и К. Kriegsarchiv на дарителите на комитета за подпомагане на сираците-дѣца въ Австро-Унгария, като същите картини се освободятъ и отъ магазинна такса за връмето до обмитването имъ“.

13) XI-то и XII-то постановления на Министерския съветъ, взети въ засѣданието му отъ 14 септемврий 1918 г., протоколъ № 111, както слѣдва:

а) „Разрѣшава се вносите на доставените отъ комитета за увѣковѣчаване подвижите на храбрите 33 и 58 свищовски полкове чрѣзъ куриера при Министерството на външните работи и на изповѣданията 94 сребърни часовници за раздаване на най-храбрите войници отъ горните полкове.“

б) „Одобрява се да се освободятъ отъ вносно мито и всѣкакви други налози, такси, берии и пр. внесените отъ Военното министерство прѣзъ 1917 година отъ Австро-Унгария (6) шестъ жилищни бараки за нуждите на армията, за които Софийската митница на гарата е прѣдставила кредитни смѣтки №№ 4579, 4584 и 4588 на сума 11.517.40 лева.“

14) VI-то постановление на Министерския съветъ, взето въ засѣданието му отъ 19 септемврий 1918 г., протоколъ № 112, както слѣдва:

1) „Разрѣшава се да се внасятъ отъ швейцарското правителство на адресъ на швейцарския консулъ въ София за нуждите на швейцарските подданици въ България, на семейните по два колета, а на несемейните по единъ колетъ отъ по 5 кг. мѣсечно съслъжни продукти, между които ще има и шоколадъ отъ по 200—900 грама.“

2) „Разрѣшава се на германската военна болница въ София да внесе за нуждите на болните войници, лекувани въ тази болница, пристигналата на Софийската митница на града на адресъ на „Кенда“ отъ София 165 сандѣка Гейсхублерова минерална вода“.

Чл. 2. Одобряватъ се следните разпоредби на Министерството на финансите:

а) телеграма № 2522 отъ 21 мартъ 1918 г. до митниците.

1. Начиная отъ 15 априлъ 1918 г. до деня, въ който ще се издаде указъ за общата демобилизация, магазинната такса се увеличава отъ 10 стотинки за 100 кил. или дробъ отъ 100 кил. на 50 ст. за 100 кил. или дробъ отъ 100 кил.

2. За стоките, които не се обявяватъ за обмитване въ 48 часа срокъ отъ записването имъ въ магазинната книга, тоя увеличенъ магазинажъ започва да тече отъ деня, въ който сж записани въ тая книга. Ако, обаче, стоките се обявятъ въ горѣказания срокъ, увеличениятъ магазинажъ

започва да тече отъ шестия денъ слѣдъ регистриране декларацията, подадена за обмитването.

3. Когато обмитени стоки не се вдигнатъ отъ митнишките магазини, дворове и въобще отъ мѣста, където сѣщитѣ сѣ поставени подъ митнишки надзоръ въ срокъ отъ два дена, считанъ отъ датата на окончателното изчисление на сбороветѣ по декларациитѣ и пр., такива стоки подлежатъ на магазинажъ въ двоенъ размѣръ отъ оная, опредѣленъ въ п. 1.

4. Горното увеличение на магазинажната такса нѣма да засѣга пощенскитѣ колетѣ, както и транзитнитѣ стоки, които пристигатъ на адресъ на съюзнитѣ войсковѣ части. За тѣхъ остава въ сила старото положение, опредѣлено въ закона за митницитѣ.

5. Заваренитѣ въ митнишките магазини, дворове и пр. стоки, ако не бѣдатъ вдигнати до 15 априлъ т. г., подлежатъ на увеличенъ магазинажъ отъ тая послѣдната дата.

6. Неприсѣтственитѣ дни не ще се взематъ подъ внимание при изчисление магазинажа.

б) Заповѣдь № 195 отъ 24 априлъ 1918 г. по Министерството на финанситѣ, отдѣление за митницитѣ. Всички стоки, прѣдначинени за вносъ или новоизносъ (чл. чл. 112 и 205 отъ закона за митницитѣ), стоварени въ митнишките магазини на Софийската митница за пощенски колетѣ, както и на оная на Столичната гара, да се държатъ на разположението на притежателитѣ имъ най-много 20 дена, считано отъ датата на записването имъ въ магазинната книга, ако сѣ необмитени, и не повече отъ 10 дена отъ датата на окончателното изчисление сбороветѣ по декларациитѣ или квитанциитѣ имъ, ако сѣ обмитени.

Ако следъ изтичането на тия срокове притежателитѣ имъ не ги вдигнатъ отъ магазинитѣ на митницата, тая послѣдната да описва стокитѣ и да пристѣпва веднага къмъ продажбата имъ за въ полза на хазната, съгласно чл. чл. 112 до 121 отъ закона за митницитѣ.

Настоящата наредба да влѣзе въ сила 15 дена слѣдъ обнародването ѝ въ „Държавенъ вѣстникъ“ и да трае три мѣсеца слѣдъ общата демобилизация. Прѣзъ това врѣме всички постановления на закона за митницитѣ, които ѝ противоречатъ, спиратъ“.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Които сѣ съгласни да се одобри прочетеното рѣшение, моля, да си вдигнатъ ржката. Мнозинство, прието.

Пристѣпваме къмъ слѣдующия пунктъ отъ дневния редъ — първо четене законопроекта за допълнителни свръхсмѣтни кредити по бюджетитѣ за 1918 г. на сума 60.373.842 л.

Моля г. секретаря да го прочете.

Секретаръ Н. Калчевъ: (Чете)

„МОТИВИ

къмъ законопроекта за допълнителни свръхсмѣтни кредити по бюджетитѣ за 1918 г. на сума 60.453.842 лева.

Г. г. народни прѣдставители!

Разрѣшенитѣ кредити по нѣкои параграфи отъ бюджетитѣ за текущата година се оказватъ недостатъчни да посрещнатъ съотвѣтнитѣ разходи, произвеждането на които

е повече отъ наложително, вслѣдствие на което сѣ необходими допълнителни кредити. Тия послѣднитѣ възлизатъ: 1) по бюджета за старитѣ прѣдѣли на царството на 58.700.563 лева, 2) по бюджета за окупиранитѣ земи на 637.000 лева и 3) по бюджета на фондоветѣ 1.116.279 лева и сѣ подробно означени въ приложената къмъ настоящия законопроектъ таблица.

Както се вижда отъ таблицата, една голѣма частъ отъ тия кредити се иска за изплащане на военно-инвалиднитѣ пенсии въ увеличенъ размѣръ, споредъ послѣдното измѣнение и допълнение на закона за пенсиятѣ, а друга — за държавнитѣ минни „Перникъ“ и „Бобовъ-долъ“, за Държавната печатница и за държавнитѣ желѣзници, както поради поскъпването на труда и изобщо на разнитѣ материали, тъй и поради това, че работата и производството въ тѣхъ вслѣдствие изключителнитѣ условия напослѣдъкъ бѣха твърдѣ много засилени. Искане се сѣщо така една значителна сума, съ която да се подпомогне бѣлгар. дружество „Червенъ кръстъ“, човѣколюбивото дѣло на което заслужава най-устърдна подкрѣпа отъ страна на държавата

Останалитѣ кредити се искатъ за разходи по държавнитѣ дългове, за изплащане на нѣкои отчуждени вече частни мѣста и здания, за пѣтни и дневни пари по командировани лица по служебни работи, които трѣбва да се изплащатъ сѣщо въ увеличенъ размѣръ, съгласно съ послѣдното допълнение на закона за чиновницитѣ; за разходи по прѣнасяне на суми въ странство и за разлика въ курса на чуждестраннитѣ монети; за изплащане положината заплата на постѣпилитѣ въ войската врѣмenni държавни работници, а така сѣщо и за надници на работници и за доставка на разни материали и други потрѣби, поради неимовѣрното поскъпване на работната сила и на тѣзи материали.

„Вслѣдствие на горѣизложеното имамъ честь да ви моля, г. г. народни прѣдставители, да разгледате и гласувате тоя законопроектъ.

София, декемврий 1918 г.

Министъръ на финанситѣ: **Ст. Даневъ**

„ЗАКОНОПРОЕКТЪ

за допълнителни свръхсмѣтни кредити по бюджетитѣ за 1918 г. на сума 60.453.842 л.

Чл. 1. Разрѣшаватъ се на министритѣ допълнителни свръхсмѣтни кредити по бюджетитѣ за 1918 г., на обща сума 60.453.842 лева, за да изплатятъ разходите, означени въ приложената къмъ тоя законъ таблица, а именно:

- 1) 58.700.563 лева по бюджета за старитѣ прѣдѣли на царството;
- 2) 637.000 лева по бюджета за окупиранитѣ земи и
- 3) 1.116.279 лева по бюджета за фондоветѣ.

Тѣзи кредити може да се разходватъ и прѣзъ първото тримѣсечие на 1919 година.

Чл. 2. Разходите по настоящия законъ да се покриватъ отъ редовнитѣ приходи по бюджета за 1918 г. и да се отнесатъ къмъ съотвѣтнитѣ разходни бюджети за сѣщата година.

Таблица

**къмъ законопроекта за допълнителни свръхсметни кредити по бюджетитъ
за 1918 г. на сума 60.373.842 л.**

§§	Наименование на учрѣжденията и вида на разходитъ	Искать се кредити
I. По бюджета за старитъ прѣдѣли на Царството.		
Върховно правителство.		
Народно сѣбрание.		
9	Дневни пари за народнитъ прѣдставители	940.000
11	За врѣмenni стенографи (15.000 л.ва) и коректори (5.000 лева)	20.000
14	Отопление и освѣтление	8.000
15	Печатане стенографскитъ дневници и пр.	80.000
Всичко за Народното Сѣбрание		1.048.000
Министерски Сѣвѣтъ.		
21	Канцеларски потрѣби: за изплащане на Държавната печатница напечатани книжа за Министерския сѣвѣтъ	15.080
22	Отопление и освѣтление	7.000
Всичко за Министерския сѣвѣтъ		22.080
Всичко по Върхов. правителство		1.070.000
Държавни дългове.		
1	Погашение по 6% държавенъ ипотекаренъ заемъ отъ 1892 г.	1.741.688
2	" " 5% държавенъ заемъ въ злато отъ 1902 г.	273.750
4	" " 4 1/2% държавенъ заемъ въ злато отъ 1907 г.	206.250
7	" на окупационния дългъ на бившата Източна Румелия къмъ руското правителство	337.500
8	Лихви по 6% държавенъ ипотекаренъ заемъ отъ 1892 г.	723.345
9	" " 5% държавенъ заемъ въ злато отъ 1902 г.	1.174.548
11	" " 4 1/2% държавенъ заемъ въ злато отъ 1907 г.	1.548.127
14	" " 6% държавенъ вжтрѣшенъ заемъ отъ 1914 г.	1.165.000
21	Изплащане на военно-инвалиднитъ пенсии съгласно съ чл. чл. 15 и 16 отъ закона за измѣнение и допълнение на закона за пенсийтъ по гражд. и воен. вѣдомства отъ 1 май т. г.	25.750.000
24	Държавно инвалидни пенсии, съгласно съ постановлението на Министерския сѣвѣтъ отъ 16 мартъ 1900 г., протоколъ № 24, чл. 48 отъ закона за полицията въ селскитъ общини и чл. 5 отъ закона за борба противъ епидемиятъ: петнисъ тифъ, холера и чума	10.750
32	Канцеларски потрѣби, пощенски разноски, за мобилировка, за мисне и чистене на помѣщенieto, формено облѣкло на разсилнитъ и др. за нужлитъ на управлението на държавнитъ дългове	3.750
34	Печатане на пенсионни книжки, тиражни обявления, отчети на държавнитъ дългове, бюджета на френски, разни бланки, вѣдомости и всѣкаквъ видъ официални книжа, обнародване тиражи и др. обявления въ "Държавенъ вѣстникъ" и др.; купуване книги, списания и вѣстници	10.000
35	Отопление и освѣтление	1.000
Всичко по Държавнитъ дългове		32.945.708
Министерство на външнитъ работи и на изповѣданията.		
2	Поддържане св. Българска Екзархия, съгласно съ чл. 174 отъ екзархийския уставъ	37.500
7	Помощъ за поддържане на духовнитъ семинарии въ София (147.000 лв.) и Пловдивъ (44.500 лв.)	191.500
12	Отопление и освѣтление	75.000
13	Откупуване и отпечатване на разни научни съчинения и политически издания	200.000
15	Разноски по прѣнасяне суми въ странство, комисионна, разлика въ курса и др.	375.000
18	Разноски по службата на Дирекцията на печата и Телеграфната агенция	250.000
21	Пжтни и дневни пари за командировки по служебни работи	700.000
24	Извънредни разходи. Отъ този кредитъ 250.000 л. ще се изразходватъ и оправдаятъ съгласно съ чл. 59 отъ закона за отчетността по бюджета и послѣдната ал. на чл. 9 отъ зкона за измѣнение и допълнение на закона за отчетността по бюджета отъ 30 декемврий 1911 год.	350.000
Всичко по Министерството на външнитъ работи и на изповѣданията		2.179.000

§§	Число	Наименование на учрѣжденията и вида на разходите	Годишна заплата едно: у	На всички	Искать се кредити
Министерство на вътрѣшнитѣ работи и народното здраве.					
Администрация и полиция.					
а) Старитѣ земи.					
9	12	Помощници околийски началници	2700	13.500	
	50	Полицейски пристави	1800	37.500	
	57	Конни старши стражари	960	22.800	
	38	Пѣши " "	960	15.200	
	270	Конни младши " "	720	81.000	
	290	Пѣши " "	720	87.000	257.000
б) въ Струмишко, Гюмюрджинско и Одринско.					
	23	Конни старши стражари	1200	11.500	
	12	Пѣши " "	1200	6.000	
	130	Конни младши " "	840	45.500	
	110	Пѣши " "	840	38.500	101.500
Фуражни пари за поддържане конетѣ на пом. градоначалника, 7-тѣхъ пристави въ столицата, на пристава въ Чамъ-Кория, на 50 участъкови полиц. пристави и на 2530 конни стражари — по 80 л. мѣсечно . . .					
					1.035.600
З а б ъ л ѡ ж к а : Кредититѣ по този параграфъ се прѣдвиждатъ за врѣмето отъ I ноемврий т. г. насетнѣ.					
12		Канцеларски и др. разходи			20.000
13		Отопление и освѣтление			120.000
21		Печатане книжа и др.			100.000
25		Пѣтни и дневни пари за командировки по служебни работи			60.000
78		Възнаграждение на членовѣтѣ на комисии, съгласно съ чл. 19 отъ закона за чиновницитѣ			11.000
80		За изплащане на Софийската градска община отчужденитѣ ѝ отъ държавата мѣста, за разширение двороветѣ на болницата Майчинъ-Домъ „Кн. Мария Луиза“ и на Министерството на вътрѣшнитѣ работи . . .			165.000
Всичко по Министерството на вътр. работи . . .					1.870.100
Министерство на народното просвѣщение.					
3		Канцеларски потребности, материяли за литографията, поправка на автомобиля, пощенски разноски, абонаменти за телефони и пр. за Министерството на народното просвѣщение			2.000
4		Печатане ведомости, бланки, законопроекти и всѣкаквъ видъ официални книжа			2.000
5		Отопление и освѣтление на Министерството			5.000
8		Формено облѣкло и обуша на шофьора, прислужницитѣ и отоплителя			2.000
12		Канцеларски потребности, пощенски разноски и пр. за държав. прогимназии			3.000
13		Купуване и поправяне покъщнина, малки поправки и пр. за сѣщитѣ			3.000
23		Канцеларски потребности, пишущи машини, печатане вѣдомости, бланки и пр. за народнитѣ сѣдни училища			30.000
24		Отопление и освѣтление на сѣщитѣ			140.000
28		Формено облѣкло и обуша на прислужницитѣ при сѣщитѣ			20.000
29		Заплата на личния съставъ при окръжната училищна инспекция въ гр. Одринъ и за безотчетни пѣтни и дневни пари на окол. учил. инспектори			60.000
30		Наемане помѣщения за училищнитѣ инспекции			10.000
31		Канцеларски потребности, пишущи машини и пр. за сѣщитѣ			20.000
32		Отопление и освѣтление на сѣщитѣ			15.000
33		Купуване, поправяне покъщнина, малки поправки и пр. за сѣщитѣ			5.000
34		Формено облѣкло и обуша на прислужницитѣ при сѣщитѣ			3.000
36		Наемане помѣщения на музикалното училище			10.000
37		Канцеларски потребности, печатане разни книжа и пр.			2.500
38		Отопление и освѣтление на сѣщитѣ			5.000
39		Купуване и поправяне покъщнина, малки поправки и пр. на сѣщитѣ			2.000
40		Учебни помагала за сѣщитѣ			2.000
41		Формено облѣкло и обуша на прислужницитѣ при сѣщитѣ			800
44		Отопление и освѣтление на худож. индустриалното училище			3.000
46		Учебни помагала, живи модели, инструменти и пр. за сѣщитѣ			4.000
49		Формено облѣкло и обуша на прислужницитѣ при сѣщитѣ			800
51		Наемане помѣщения за Университета и приспособления на здания за помѣщение на медицинския факултетъ			150.000
52		Канцеларски потребности, абонаменти за вода, печатане вѣдомости, бланки и пр. за нуждитѣ на Университета и зоологическата станция въ Варна			15.000
53		Отопление и освѣтление, електрическа свѣтлина и двигателна енергия за Университета и зоологическата станция въ Варна			100.000
54		Купуване и поправяне покъщнина, малки поправки и пр. за сѣщитѣ			20.000
57		Формено облѣкло и обуша на прислужницитѣ при сѣщитѣ			4.000
59		Наемане помѣщения на народнитѣ и военно-исторически паметници и музеи			5.000
60		Канцеларски потребности, печатане годишници, каталози и пр. за сѣщитѣ			3.000
61		Отопление и освѣтление на сѣщитѣ			4.000
63		Сѣбиране, откупване и поправяне старинни народни носии, паметници, документи и пр.			10.000
67		Формено облѣкло и обуша на музейнитѣ надзиратели, пазачи и прислужници			3.000
69		Канцеларски потребности, пишущи машини, годишници и пр. за народнитѣ библиотеки			5.000
70		Отопление и освѣтление на сѣщитѣ			6.000

§ §	Наименование на учржденията и вида на разходите	Искать се кредити
72	Купуване и подвързване на книги, ръкописи, списания и пр.	5.000
73	Формено облекло и обуца на прислужниците при сжичитъ	1.500
75	Наемане помещения за държавни институти и пансиони	8.000
76	Канцеларски потребности, печатане бланки и пр. за сжичитъ	2.500
77	Отопление и осветление на сжичитъ	7.000
78	Купуване и поправяне покъщина, малки поправки и пр.	2.000
80	Поддържане на пансионеритъ (храна, дрѣхи, обуца, цѣрове и др.) и формено облекло и обуца на прислужниците при сжичитъ	80.000
85	Пътни и дневни пари за командировки (научни и по служебни работи) на длѣжностни и частни лица и пр.	80.000
86	Възнаграждение на членоветъ на учебния съвѣтъ и на повиканитъ въ него въщи лица; възнаграждение на комиситъ за легализиране на дипломитъ; за отваряне на общообразователни и специални училища, за одобряване на учебници и пособия и пр.	40.000
Всичко по Министерството на народното просвѣщение		901.100
Министерство на финанситъ.		
2	Канцеларски разходи, купуване и поправяне мебели и пр. за централното управление	5.000
3	Отопление и осветление на сжичитъ	25.000
8	Канцеларски разходи, отопление и осветление на окръжнитъ финансови управления и държавнитъ адвокатури	8.000
21	Печатане на разни бланки, въдомости, отчети, регистри, квитанционни книги и пр.	300.000
22	Печатане бандероли, гербови и пощенски марки, пощенски бонове, спестовни марки и пр.	200.000
25	Пътни и дневни пари за командировки по служебни работи	200.000
26	Прѣнасяне и опаковане разни пратки	40.000
42	Връщане неправилно висени въ съкровището суми по сключени бюджети	120.000
Всичко по Министерството на финанситъ		898.000
Министерство на правосъдието.		
20	Канцеларски потребности, материали за литография, пощенски, телеграфни такси и пр. за окръжнитъ сжидища	15.000
21	Отопление и осветление на сжичитъ	20.000
30	Канцеларски потребности, материали за литография и пр. за мировитъ сжидища	15.000
31	Отопление и осветление на сжичитъ	20.000
49	Печатане законопроекти, закони, сборници и пр.	60.000
50	Пътни и дневни пари за командировки по служебни работи	100.000
Всичко по Министерството на правосъдието		230.000
Министерство на войната.		
24	Помощ на Българското дружество „Червенъ кръстъ“	1.000.000
Министерство на търговията, промишлеността и труда.		
58	Заплати на работницитъ при мина „Перникъ“	700.000
61	Доставяне на разни материяли при мината „Перникъ“ дървени, желѣзни и др.	2.000.000
71	Надници на работницитъ при мината „Бобовъ-долъ“	200.000
92	Заплата на техническия персоналъ при Държавната печатница — подавачки, приемачки, работнички за цигаренитъ книжки и пр.	100.000
98	Купуване на консомативни материали за сжичата: хартия, мастило и пр.; разноси по прѣвоза имъ	2.000.000
107	Печатане изданията на Главната дирекция на статистиката, наредби, формуляри и др.	23.175
115	Пътни и дневни пари за командировки на длѣжностни и частни лица	25.000
Всичко по Министерството на търговията, промишлеността и труда		5.048.175
Министерство на земледѣлието и държавнитъ имоти.		
4	Печатане разни книги	10.000
8	За работници при сжичитъ земледѣлски училища	12.500
9	Канцеларски потребности и пр.	1.500
10	Храна на ученицитъ по 2 л. 20 ст. дневно едному, а на работницитъ по 1 л. 70 ст. смѣтано отъ 1. XI. 1918 г.	75.000
11	Покъщина, отопление и осветление	42.500
12	Учебни помагала	30.000
13	Дрѣхи, обуца и пр. на ученицитъ	35.000
14	Лѣкарства за училищнитъ аптеки	11.500
15	Храна на добитъка	50.000
16	Коване на добитъка	4.000
17	Купуване и поправяне земледѣлски орждия	30.000
18	Купуване материали за избитъ	20.000
19	За работницитъ при низшитъ земледѣлски училища	112.500
21	Поддържане училищата и стопанствата	65.000
22	Храна на добитъка	50.000
26	За работници при зимнитъ земледѣлски училища	6.000
27	Канцеларски потребности и пр.	400
34	За работници при земледѣлскитъ опитни станции	37.500
35	Канцеларски потребности и пр.	3.000
37	За работници при овощнитъ и лозови разсадници	100.000
40	За наемане помещения	15.000
42	Облекло на пазачитъ и прислужницитъ	26.000

§§	Наименование на учржденията и вида на разходите.	Искать се кредити
43	Царвули на затворниците-работници	15.000
45	Пръправки, поправки и малки стопански построѣки	40.000
46	Купуване добитъкъ за училищата, разсадниците и опитните станции	20.000
52	Купуване фуражъ за добитъка при ветеринарната бектериологическа станция въ София (90.000 л.) и за канцеларски и др. веществ. на ветеринарната служба (10.000)	100.000
56	За работници при заводите за добитъкъ	80.000
57	За канцеларски потреби и пр.	10.000
58	Храна на работниците	50.000
61	Купуване и поправяне земеделски орждия	50.000
62	Купуване храна отъ държавните заводи за 550.000 л. и отъ пазара за 200.000 л. за заводския добитъкъ	750.000
63	Купуване медикаменти за работниците и добитъка	20.000
64	Отопление, освѣтление и пр.	10.000
65	Устройство на торища, чешми, кладенци и пр.	20.000
66	Купуване работни дрѣхи на войниците и работниците	10.000
77	За работници при разсадниците въ секциите по укрѣпяване пороиѣ	20.000
80	За работници при разсадниците въ лѣсничествата	20.000
83	За работници по гасене пожари въ горите и пр.	20.000
84	За работници по охрана и стопанска експлоатация на горите	100.000
85	За работници по доставяне по стопански начинъ чрезъ предприемачи дърва за столичните учрждения	200.000
86	Канцеларски потреби и пр.	15.000
89	Облѣкло и въоръжение на горските стражари и ловните надзиратели, доставено направо отъ държавата или отъ самите стржари или надзиратели, всѣки за себе си, като се отпусне всѣкому по 300 л. на ржка. По сщия начинъ да се употреби и кредитътъ 90.000 л. за сщата цѣль, прѣдвиденъ въ § 89 по редовния бюджетъ за 1918 г.	30.000
92	За работници по издирване, пазене и експлоатиране на държавните имоти и за възнаграждение на членове отъ ликвидационната комисиия по разглеждане спорове, възникнали между прѣдприемачите-наематели на държавните имоти и държавата, по 10 л. на членъ на заседание	10.000
93	Обявления по продажба и отдаване подъ наемъ на държавни имоти	10.000
101	За работници по службата по водите	30.000
104	Поддържане работни коне и кола	6.000
114	Разноски по прѣвездане на суми въ странство	5.000
	Всичко по Министерството на земеделството и държавните имоти	2.378.400
Министерство на обществените сгради, пжтищата и благоустройството.		
23	За изплащане мѣстата и зданията на Ат. Георгиевъ и мѣстата на Юрд. П. Георгиевъ и др. отъ Ст-Загора, които сж отчуждени, съгласно съ XIV-то постановление на Министерския съветъ, отъ 21 януарий т. г., протоколъ № 11, одобрено съ указъ № 1 отъ 6 февруарий с. г., за разширение мѣстото, на което ще се построи държавенъ метрополитски домъ въ сщия градъ	150.000
Министерство на желѣзниците, пошитѣ и телеграфите.		
Главна дирекция на желѣзниците и пристанищата.		
3	Освѣтление съ електрическа енергия и отопление помѣщенията на Главната дирекция	10.000
13	Километрическо възнаграждение и за прѣношуване на прѣвозния персоналъ	400.000
14	Маневрени пари на станционния персоналъ (маневристи и срѣлочници) за извършване маневрите въ по-големите гари	130.000
15	Обезщетение на изгубени и поврѣдени стоки и закъснѣли пратки по желѣзниците	150.000
20	Наемане волнонаемни работници съ надница и за поддържане на ж. п. линии	1.200.000
23	Доставяне обикновени и специални траверси, бѣлѣжни гвоздеи и скоби за сжщите, включително работници и други разходи за приготвяне траверси по стопански начинъ	250.000
26	Доставяне строителенъ материалъ и разни дървчета и сѣмена за залѣсяване; за поправяне и прѣправяне чрезъ прѣдприемачи: зданията, пероните, огради, кавали и всичките изкуствени съоръжения, показалци и механически инсталации	200.000
29	За работници при желѣзопжтните работилници и депа	1.400.000
30	Купуване, прѣвозъ и мито на сѣчивни и други машини; сѣчива и инструменти за работилниците, депа и за други инсталации; механически прибори, технически инструменти, апарати за чистене вагоните, инвентарни прѣмети за всички желѣзопжтни служби и за поправка на горните вънъ отъ желѣзопжтните работилници	100.000
31	Купуване, прѣвозъ и мито на разни материали и резервни части, нужни за поддържането и поправката на подвижния материалъ, инструментите, машинарите и инсталациите въ желѣзопжтните работилници, депа и водоснабдения	1.000.000
32	Километрически и икономически премии и прѣношувания на тракционния персоналъ и работниците отъ работилниците и депа	250.000
33	Купуване, прѣвозъ и мито на вжглища, дърва, коксъ и брикети, петролъ, въздушенъ газъ, колаз масло за мазило, парафинно масло, мазутъ, памучни откъслечи, факли, азбестови материали и набивки, материали за чистене, лампени цилиндри, горѣлки и фитили, кошове за вжглища, сода, карбите и за доставяне вода на км. 64 по линията Русе-Варна	4.000.000
37	Купуване, прѣвозъ и мито на писмени принадлежности и чертежнишки материали; за купуване и полвързване книги и списания, изключително технически и по желѣзопжтното дѣло, за всички външни служби; за набавяне вода за пиене и за наемане добитъкъ за чистене отходните мѣста	50.000
38	Печатане образци и разни книжа, билети, тарифи, товарителници и разписания; печатарски книги за печатане образците	100.000

§§	Наименование на учръжденията и вида на разходите	Искать се кредити
40	Пътни и дневни пари за командировки по служебни работи на длъжностни и частни лица (на последните по опрѣделение отъ Министерския съветъ)	450.000
44	Изгубени процеси	140.000
	Всичко по Главната дирекция на желѣзницитѣ и пристанищата . .	9.830.000
	Главна дирекция на пошитѣ, телеграфитѣ и телефонитѣ.	
21	Формено облѣкло, обща и пр. за шофьоритѣ, служащитѣ и междуселскитѣ куриери	200.000
	Всичко по Министерството на желѣзницитѣ, пошитѣ и телеграфитѣ . .	10.030.000
	Всичко по бюджета за старитѣ прѣдѣли . .	58.700.563
	II. По бюджета за окупираниѣ земи.	
	Министерство на вътрѣшнитѣ работи и народното здраве.	
	Администрация и полиция.	
3	Фуражни пари за поддържане конетѣ на 25 полицейски пристави, които иматъ такива, и на 600 конни стражари, по 80 лева мѣсечно, за петъ мѣсеца, смѣтано отъ 1 ноемврий т. г.	250.000
	Министерство на земледѣлието и държавнитѣ имоти.	
1-ж	За доплащане заплатата на ветеринарнитѣ фелдшери по степенитѣ на сжитѣ, както сж прѣдвидени въ § 51 отъ бюджета за старитѣ прѣдѣли	2.000
1-и	За работници по издирване и експлоатиране на държавнитѣ имоти	10.000
29	За работници и други разходи по прѣнасяне и запазване разни безстопански движимости	25.000
	Всичко по Министерството на земледѣлието и държавнитѣ имоти . .	37.000
	Министерство на желѣзницитѣ, пошитѣ и телеграфитѣ.	
	Главна дирекция на желѣзницитѣ.	
22	Волнонаемни работници при желѣзнопътнитѣ работилници, депа и мини	350.000
	Всичко по бюджета за окупираниѣ земи . .	637.000
	А всичко по двата бюджета . .	59.337.563
	III. По бюджета на фондоветѣ, управлявани отъ министерствата.	
	Министерство на вътрѣшнитѣ работи и народното здраве.	
	По фонда за пенситѣ на служащитѣ при изборнитѣ учръждения.	
1	Добавъчно възнаграждение на чиновницитѣ и служащитѣ	75.000
3	Наемане помѣщение	1.500
8	Изплащане пенсий по изтекли бюджетни упражнения	2.000
	Всичко . .	78.500
	Министерство на финанситѣ.	
	1. По пенсионния фондъ по гражданското вѣдомство.	
11	Добавъчно възнаграждение на чиновницитѣ и служащитѣ	55.000
12	Изплащане лихви на Българската народна банка за 1917 год.	1.739
	Всичко . .	56.739
	2. По пенсионния фондъ по военното вѣдомство.	
12	Добавъчно възнаграждение на чиновницитѣ и служащитѣ	115.000
	3. По фонда „Общински налози“.	
2	Канцеларски разходи, купуване и поправяне мебели и пр.	10.000
3	Отопление и освѣтление	3.000
5	Наемане помѣщение	2.000
6	Облѣкло и обща на прислужницитѣ	2.000
9	Запазенъ фондъ	1.000
13	Добавъчно възнаграждение на чиновницитѣ и служащитѣ	34.500
14	Дневни пари на сжитѣ, съгласно съ закона отъ 21 ноемврий 1917 год., за врѣмето отъ 10 септемврий 1915 год. до 31 декемврий 1917 год.	10.840
	Всичко . .	63.340

§§	Наименование на учръжденията и вида на разходитъ	Искатъ се кредити
	Министерство на търговията, промишлеността и труд .	
	1. По фонда „Д-ръ Василевъ“ въ гр. Габрово.	
13	Добавъчно възнаграждение на държавнитъ служители	15.700
	2. По фонда „Работнишки застраховки“.	
	а) Подпомагане на работниците по общественитъ прѣдприятия.	
1	Личенъ съставъ. За помощници на инспекторитъ по труда, касиеръ-счетоводители, книговодители и други чиновници, служащи и надничари по осигуровката на работниците, съ годишна заплата най-много до 3.600 лева	25.000
3	Канцеларски разходи, купуване и поправка на мебели и пр.	15.000
6	Добавъчно възнаграждение на чиновниците и служащитъ	60.000
	б) Подпомагане на държавнитъ работници.	
8	Канцеларски разходи, купуване и поправка на мебели и пр.	30.000
13	Пътни пари на членоветъ на комисията по прилагане закона за положението и заплатитъ на работниците	15.000
14	За помощенъ персоналъ при сжщитъ комисии	15.000
15	Канцеларски разходи, печатане разни книжа, наемъ помѣщение и пр.	10.000
	в) Подпомагане (застраховка) на работниците въ частнитъ прѣдприятия.	
17	Канцеларски разходи, купуване и поправка на мебели, купуване книги, печатане разни книжа, изплащане сумитъ за правопазене на срочнитъ свидѣтелства, наемъ за помѣщение на инспекциитъ, отопление и освѣтление.	25.000
	Всичко	195.000
	Министерство на земледѣлието и държавнитъ имоти.	
	По фонда за културнитъ мѣроприятия по водитъ и горитъ.	
11	Добавъчно възнаграждение за държавнитъ работници по водитъ	6.000
12	Дневни пари 1/2 на държавнитъ работници по водитъ	10.000
31	Връщане неправилно внесени суми по сключени бюджети	2.000
	Всичко	18.000
	Министерство на общественитъ сгради, пжтищата и благоустройството.	
	По фонда „Общински пжтища“.	
1	б) добавъчно възнаграждение на държавнитъ служители при централното управление	17.000
9	б) добавъчно възнаграждение на държавнитъ служители въ Бургаското окръжие	48.000
18	б) сжщо въ Варненското окръжие	31.000
25	б) сжщо въ Видинското окръжие	46.000
33	б) сжщо въ Врачанското окръжие	49.000
41	б) сжщо въ Кюстендилското окръжие	39.000
49	б) сжщо въ Пловдивското окръжие	36.000
57	б) сжщо въ Плѣвенското окръжие	44.000
65	б) сжщо въ Русенското окръжие	42.000
73	б) сжщо въ Софийското окръжие	63.000
81	б) сжщо въ Старозагорското окръжие	60.000
89	б) сжщо въ Търновското окръжие	57.000
97	б) сжщо въ Шуменското окръжие	42.000
	Всичко	574.000
	А всичко по бюджета на фондоветъ	1.116.279

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Които прие-
матъ на първо четене прочетения законопроектъ, моля, да
си вдигнатъ ржката. Мнозинство, приетъ.

Министъръ д-ръ С. Даневъ: Да стане сега и второто
четене.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Които сѣ
съгласни съ прѣдложението на г. министра на финанситѣ,
да стане сега и второто четене на законопроекта, моля, да
си вдигнатъ ржката. Болшинство.

Моля г. секретаря да прочете законопроекта на второ
четене.

Секретаръ Н. Калчевъ: (Чете)

„ЗАКОНЪ

за допълнителни свръхсѣтнни кредити по бюджетитѣ за
1918 г. на сума 60.453.842 л.“

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Които прие-
матъ прочетеното заглавие на законопроекта, моля, да си
вдигнатъ ржката. Болшинство.

Секретаръ Н. Калчевъ: (Чете)

„Чл. 1. Разрѣшаватъ се на министритѣ допълнителни
свръхсѣтнни кредити по бюджетитѣ за 1918 г., на обща
сума 60.453.842 л., за да изплатятъ разходите, означени въ
приложената къмъ тоя законъ таблица, а именно:

1) 58.700.563 л. по бюджета за старитѣ прѣдѣли на цар-
ството,

2) 637.000 л. по бюджета за окупиранитѣ земи и

3) 1.116.279 л. по бюджета за фондоветѣ.

Тѣзи кредити може да се разходватъ и прѣзъ първото
тримѣсечие на 1919 г.“

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Които прие-
матъ чл. 1, както се порече, моля, да си вдигнатъ рж-
ката. Болшинство.

Секретаръ Н. Калчевъ: (Чете)

„Чл. 2. Разходите по настоящия законъ да се покриватъ
отъ редовнитѣ приходи по бюджета за 1918 г. и да се от-
несатъ къмъ съответнитѣ разходни бюджети за същата
година“.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Които прие-
матъ чл. 2, както се прочете, моля, да си вдигнатъ рж-
ката. Болшинство.

Пристъпваме къмъ слѣдующия пунктъ отъ дневния
редъ — първо четене законопроекта за одобрение указитѣ
№ № 80, 96, 97, 98 и 99 отъ 1918 г. относително разрѣша-
ване на общинитѣ: Никополска, Варненска, Плевненска,
Орѣховска и Русенска да сключатъ заеми.

Моля г. секретаря да го прочете.

Секретаръ Н. Калчевъ: (Чете)

„ДОКЛАДЪ ДО НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ.

Сѣбитията, що прѣживѣва страната, лишиха общинитѣ
(градски и селски) отъ възможността да събиратъ всички
свои законоустановени приходи, а имъ създаде извънредни
разходи, заключаващи се главно въ изплащане врѣмен-
ното добавъчно възнаграждение и дневнитѣ пари въ раз-
мѣръ на $\frac{1}{6}$, изплащането на които разходи не бѣше въз-
можно да стане отъ обикновенитѣ бюджетни срѣдства, та
прибѣгнаха до сключване на заеми.

По тая причина Министерскиятъ съвѣтъ, на основание
чл. 47 отъ конституцията, е разрѣшилъ на градскитѣ об-
щини: Никополска, Варненска, Плевненска, Орѣховска и
Русенска да сключатъ заеми, въ размѣри, за цѣли и при
условия, подробно изложени въ указитѣ № № 80, 96, 97,
98 и 99, които въ прѣписъ се тукъ прилагатъ.

Поради това честъ ми е да внеса въ Народното съ-
брание горѣцитиранитѣ укази, съ молба да гласува одо-
бренieto имъ.

София, 19 октомври 1918 г.

Министъръ на вътрѣшнитѣ работи и народното здраве:

М. Takeвъ

„УКАЗЪ

№ 80.

НИЕ ФЕРДИНАНДЪ I

Съ Божия Милостъ и народната воля
Царь на България

По прѣдложението на Нашия министъръ на вътрѣш-
нитѣ работи и народното здраве, прѣдставено Намъ съ
доклада му отъ 15 май 1918 г., подъ № 1160.

Постановихме и постановяваме:

Одобрява се слѣдното VI-то постановление на Мини-
стерския съвѣтъ отъ 10 май 1918 г. (протоколъ № 68):

„На основание чл. 47 отъ конституцията, разрѣшава се
на Никополската градска община да сключи отъ Българ-
ската народна банка заемъ на сума 130.000 лева при
условия: а) годишна лихва 7%; б) срокъ за изплащане
5 години; в) редовното изплащане на лихвитѣ и погаше-
нията на заема да бѣде гарантирано съ залагането на при-
ходитѣ, които общината ще получи отъ държавата, на
основание чл. 88 отъ закона за градскитѣ общини — отъ
реквизицията за 1915, 1916 и 1917 години, както и подъ
гарантия на свободната частъ отъ общинскитѣ доходи
„кринина“, „кantarина“ и „крѣвнина“; г) срѣдствата отъ
заема да се употребятъ изключително за изплащане: до-
бавъчно възнаграждение на общинскитѣ чиновници и слу-
жащи (постоянни и врѣмenni) за 1915, 1916 и 1917 г., за-
платитѣ на врѣмenni персоналъ при общинското управ-
ление и дневнитѣ пари, въ размѣръ на $\frac{1}{6}$, на всички об-
щински чиновници и служащи (постоянни и врѣмenni) за
1915, 1916 и 1917 г.; д) заложенитѣ общински приходи да
се внасятъ направо въ Българската народна банка, която,
като удържи потребната сума за лихви и погашения, оста-
тъка да прѣдава на общинската каса; е) сумата отъ заема
да бѣде прѣдвидена на приходъ и разходъ въ бюджета
на общината за 1918 г.“

Исполнението на настоящия указъ възлагаме на Нашия
Министъръ на вътрѣшнитѣ работи и народното здраве.
Издаденъ въ двореца Врана, на 27 май 1918 г.

На първообразния съ собствената на Негово Величество
Царя ржка написана:

„Фердинандъ“

Приподписалъ,

Управляющъ министерството,

министъръ-прѣдседателъ: Д-ръ В. Радославовъ“

„УКАЗЪ

№ 96.

НИЕ ФЕРДИНАНДЪ I

съ Божия милостъ и народната воля
Царь на България

По прѣдложението на Нашия Министъръ на вътрѣш-
нитѣ работи и народното здраве, прѣдставено Намъ съ
доклада му отъ 21 май 1918 г., подъ № 1192 и на осно-
вание чл. 47 отъ конституцията,

Постановихме и постановяваме:

Утвърждава се III-то постановление на Министерския съ-
вѣтъ отъ 16 май 1918 г. (протоколъ № 68), което гласи
дословно слѣдното:

„1. На основание чл. 47 отъ конституцията, разрѣшава
се на Варненската градска община да сключи отъ Българ-
ската народна банка заемъ на сума 500.000 л. при
слѣднитѣ условия: а) годишна лихва 7%; б) срокъ за из-
плащане 45 години; в) редовно изплащане лихвитѣ и по-
гашенията на заема да бѣде гарантирано съ залагането
на приходитѣ, които общината ще получи отъ държавата,
съгласно измѣнението чл. 88 отъ закона за градскитѣ об-
щини, както и приходитѣ отъ канализацията и отъ общин-
ската гора.

„2. Срѣдствата отъ заема да се употребятъ изключи-
телно:

„а) За изплащане на общинскитѣ чиновници и
служащи врѣмenni добавъчно възнаграждение,
считано отъ 1 януарий 1918 г. до 31 декември
с. г. и евентуално по два мѣсеци слѣдъ демобили-
зацията на въоръженитѣ сили въ царството . . 140.000 л.

„б) За изплащане на сѣщитѣ чиновници и слу-
жащи дневнитѣ пари, въ размѣръ на $\frac{1}{6}$, считано
отъ 10 септември 1915 г. до 31 декември 1917 г. 225.000 л.

„в) Такива пари на сѣщитѣ, считано отъ
1 януарий 1918 г. до 31 декември с. г. и евен-
туално до свършването на войната и демобили-
зацията на въоръженитѣ сили въ царството . . 100.000 л

„г) За изплащане надниците на вѣрменнитѣ чиновници и служащи, които замѣстватъ мобилизиранитѣ общински чиновници и служащи . . . 35.000 л.

Всичко . . . 500.000 л.

„3. Заложениѣ общински приходи да се внасятъ на право въ Българската народна банка, която, като удържи потребната сума за лихви и погашения, остатъка да прѣдава на общинската каса.

„4. Сумата отъ заема да бѣде прѣдвидена на приходъ и разходъ въ допълнителенъ бюджетъ на общината за 1918 г.“

Изпълнението на настоящия указъ възлагаме на Нашия Министъръ на вѣтрѣшнитѣ работи и народното здраве.

Издаденъ въ двореца Врана на 27 май 1918 г.

На първообразния съ собствената на Негово Величество Царя рѣка написано:

„Фердинандъ“

Приподписалъ,

Управляющъ министерството,

министъръ-прѣдседателъ: Д-ръ В. Радославовъ“

„У К А З Ъ“

№ 97.

НИЕ ФЕРДИНАНДЪ І

съ Божия милостъ и народната воля

Царь на българитѣ.

По прѣдложението на Нашия Министъръ на вѣтрѣшнитѣ работи и народното здраве, прѣдставено Намъ съ доклада му отъ 28 май 1918 г., подъ № 1234 и на основание чл. 47 отъ конституцията,

Постановихме и постановяваме:

Одобрява се Х-то постановление на Министерския съзѣтъ отъ 20 май т. г., протоколъ № 69, както слѣдва:

„1. Разрѣшава се на Плевенската градска община да сключи отъ Българската народна банка заемъ, на сума 200.000 л., при условия: а) годишна лихва 7%; б) срока за изплащане 5 години; в) редовното изплащане лихвитѣ и погашенията на заема да бѣде гарантирано съ залогането на приходитѣ, които общината ще получи отъ държавата, съгласно измѣнението чл. 88 отъ закона за градскитѣ общини, плусъ сергийното право и наемитѣ отъ общинскитѣ дюкяни, скотобойната и халитѣ.

„2. Срѣдствата отъ заема да се употребятъ изключително:

„а) За изплащане на общинскитѣ чиновници и служащи дневнитѣ имъ пари, въ размѣръ на $\frac{1}{6}$, за вѣрме отъ 10 септемврий 1915 г. до 31 декемврий 1917 г. . . . 140.000 л.

„б) За изплащане на сѣщитѣ чиновници и служащи, сѣщо такива пари за 1918 г. . . . 60.000 л.

Всичко . . . 200.000 л.

„3. Заложениѣ общински приходи да се внасятъ на право въ Българската народна банка, която, като удържи потребната сума за лихви и погашения, остатъка да прѣдава на общинската каса.

„4. Сумата отъ заема да бѣде прѣдвидена на приходъ и разходъ въ допълнителния бюджетъ на общината за 1918 г.“

Изпълнението на настоящия указъ възлагаме на Нашия Министъръ на вѣтрѣшнитѣ работи и народното здраве.

Издаденъ въ София на 4 юний 1918 г.

На първообразния съ собствената на Негово Величество Царя рѣка написано:

„Фердинандъ“

Приподписалъ,

Управляющъ министерството,

министъръ-прѣдседателъ: Д-ръ В. Радославовъ“

„У К А З Ъ“

№ 98.

НИЕ ФЕРДИНАНДЪ І

съ Божия милостъ и народната воля

Царь на българитѣ.

По прѣдложението на Нашия Министъръ на вѣтрѣшнитѣ работи и народното здраве, прѣдставено Намъ съ доклада му отъ 28 май 1918 г., подъ № 1235 и на основание чл. 47 отъ конституцията,

Постановихме и постановяваме:

Одобрява се І-то постановление на Министерския съзѣтъ отъ 23 май т. г., протоколъ № 71, както слѣдва:

„1. Разрѣшава се на Орѣховската градска община да сключи отъ Българската народна банка заемъ, на сума 250.000 л., при условия: а) годишна лихва 7%; б) срокъ за изплащане 10 години; в) редовното изплащане на лихвитѣ и погашенията на заема да бѣде гарантирано съ залогането на приходитѣ, които общината ще получи отъ държавата за реквизицията отъ 1915, 1916 и 1917 години.

„2. Срѣдствата отъ заема да се употребятъ изключително:

„а) За изплащане на общинскитѣ чиновници и служащи дневнитѣ пари, въ размѣръ $\frac{1}{6}$. . . 38.422-18 л.

„б) За помощъ на българското училищно настоятелство . . . 14.045-00 „

„в) За изплащане на общинскитѣ чиновници и служащи добавъчното имъ възнаграждение 70.628-36 „

„г) За погашение и лихви на заемитѣ . . . 39.000-00 „

„д) За посрѣщане текущи нужди на общината . . . 87.904-46 „

Всичко . . . 250.000-00 л.

„3. Заложениѣ общински приходи да се внасятъ на право въ Българската народна банка, която, като удържи потребната сума за лихви и погашения, остатъка да прѣдава на общинската каса.

„4. Сумата отъ заема да бѣде предвидена на приходъ и разходъ въ допълнителенъ бюджетъ на общината за 1918 г.“

Изпълнението на настоящия указъ възлагаме на Нашия Министъръ на вѣтрѣшнитѣ работи и народното здраве.

Издаденъ въ София на 4 юний 1918 г.

На първообразния съ собствената на Негово Величество Царя рѣка написано:

„Фердинандъ“

Приподписалъ,

Управляющъ министерството,

министъръ-прѣдседателъ: Д-ръ В. Радославовъ“

„У К А З Ъ“

№ 99.

НИЕ ФЕРДИНАНДЪ І

съ Божия милостъ и народната воля

Царь на българитѣ.

По прѣдложението на Нашия Министъръ на вѣтрѣшнитѣ работи и народното здраве, прѣдставено Намъ съ доклада му отъ 28 май 1918 г., подъ № 1236 и на основание чл. 47 отъ конституцията,

Постановихме и постановяваме:

Одобрява се ІІ-то постановление на Министерския съзѣтъ отъ 23 май т. г., протоколъ № 71, както слѣдва:

„1. Разрѣшава се на Русенската градска община да сключи отъ Българската народна банка заемъ, на сума 1.250.000 л., при условия: а) годишна лихва 7%; б) срокъ за изплащане 30 години; в) редовното изплащане лихвитѣ и погашенията на заема да бѣде гарантирано съ залогането на слѣднитѣ общински приходи: отъ движими и недвижими имоти, отъ вѣрхнинитѣ върху прѣжитѣ данъци, отъ общинскитѣ налози, замѣняващи данъка „октроа отъ кринината“, отъ кантарината, отъ бача, отъ кръвнината, отъ абонамента за електрическото освѣтление, отъ водопровода, отъ интизапа, отъ сергинитѣ и отъ амбулантнитѣ продавачи, отъ надписитѣ, отъ налогъ върху файтонитѣ, бричкитѣ и колата, които работятъ въ града.

„2. Срѣдствата отъ заема да се употребятъ изключително:

„а) За изплащане на всички общински и училищни чиновници и служащи дневнитѣ имъ пари, въ размѣръ на $\frac{1}{6}$. . . 380.000 л.

„б) За всестранно подпомагане на бѣднитѣ войнишки и невоинишки сѣмейства въ гр. Русе 205.000 „

„в) За изплащане лихвитѣ за прѣзъ 1918 г. на всички общински заеми, включително и лихвитѣ на настоящия заемъ . . . 665.000 „

Всичко . . . 1.250.000 л.

„3. Заложениѣ общински приходи да се внасятъ на право въ Българската народна банка, която, като удържи потребната сума за лихви и погашения, остатъка да прѣдава на общинската каса.

„4. Сумата отъ заема да бѣде прѣдвидена на приходъ и разходъ въ допълнителенъ бюджетъ на общината за 1918 г.“

Изпълнението на настоящия указъ възлагаме на Нашия Министър на вътрешните работи и народното здраве.

Издаденъ въ София на 4 юний 1918 г.

На първообразния съ собствената на Негово Величество Царя рѣка написано:

„Фердинандъ“

Приподписалъ.

Управляющъ министерството,
министъръ-прѣдседателъ: Д-ръ В. Радославовъ“.

„РѢШЕНИЕ

за одобрение указитѣ № № 80, 96, 97, 98 и 99 отъ 1918 г. по Министерството на вътрешните работи и народното здраве.

Членъ единственъ. Одобряватъ се указитѣ № № 80, 96, 97, 98 и 99/1918 г., споредъ които е разрѣшено на слѣдните градски общини да сключатъ заеми, за цѣли и при условия, подробно изложени въ сѣщитѣ укази:

1. На Никополската община 130.000 л.
2. „ Варненската община 500.000 „
3. „ Плевенската община 200.000 „
4. „ Орѣховската община 250.000 „
5. „ Русенската община 1.250.000 л.“

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Които сѣ съгласни да бѣде одобрено прочетеното рѣшение, моля, да си вдигнатъ рѣжката. Болшинство.

Слѣдующиятъ пунктъ отъ дневния редъ е: първо четене законопроекта за измѣнение на публикуванитѣ въ „Държавенъ вѣстникъ“, броеве 59/1913 г. и 99/1918 г., закони, съ които е разрѣшено на Хасковската градска община да сключи заеми.

Моля г. секретаря да го прочете.

Секретаръ Н. Калчевъ: (Чете)

„ДОКЛАДЪ ДО НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ.

По искането на Хасковския общински съвѣтъ, протоколи № 12, ст. XIII, отъ 26 юлий 1918 г. и № 15, ст. II, отъ 4 октомврий сѣщата година, имамъ честъ да внеса въ Народното събрание, за разглеждане и гласуване, приложения тукъ законопроектъ: 1) за измѣнение буква „Г“ на чл. 5 отъ публикувания въ „Държавенъ вѣстникъ“, брой 59/1913 г., законъ за разрѣшаване на Варненската, Добришката, Провадийската, Хасковската, Пловдивската, Орѣховската, Брациговската и Каварненската градски общини да сключатъ заеми и 2) за измѣнение и допълнение на чл. 2 отъ публикувания въ сѣщия вѣстникъ, брой 99/1918 г., законъ за разрѣшаване на Хасковската градска община да сключи заемъ, въ смисълъ, подробно изложена въ законопроекта. София, 23 октомврий 1918 г.

Министъръ на вътрешните работи и народното здраве:

М. Такевъ

„ЗАКОНОПРОЕКТЪ

за измѣнение буква „Г“ на чл. 5 отъ публикувания въ „Държавенъ вѣстникъ“, брой 59/1913 г., законъ за разрѣшаване на Варненската, Добришката, Провадийската, Хасковската, Пловдивската, Орѣховската, Брациговската и Каварненската градски общини да сключатъ заеми и чл. 2 отъ публикувания въ сѣщия вѣстникъ, брой 99/1918 г., законъ за разрѣшаване на Хасковската градска община да сключи заемъ на сума 240.000 л.

„Чл. 1. Буква „Г“ на чл. 5 отъ публикувания въ „Държавенъ вѣстникъ“, брой 59/1913 г., законъ за разрѣшаване на Варненската, Добришката, Провадийската, Хасковската, Пловдивската, Орѣховската, Брациговската и Каварненската градски общини да сключатъ заеми се измѣнява така: „срѣдствата отъ заема ще се употребятъ изключително: а) за раздаване помощи на бѣдните войнишки сѣмейства и на останалитѣ неспособни за работа граждани въ гр. Хасково 68.200 л., и б) за изплащане добавъчното възнаграждение на общинскитѣ и училищнитѣ чиновници и служащи прѣзъ 1918 г. 31.800 л., плусъ лихвитѣ имъ, които ще се получатъ отъ Българската народна банка, кждѣто тая сума стои отъ 1913 г.“

„Чл. 2. Членъ 2 отъ публикувания въ „Държавенъ вѣстникъ“, брой 99/1918 г., законъ за разрѣшаване на Хасковската градска община да сключи заемъ, на сума 240.000 л., се измѣнява така: „срѣдствата отъ заема ще се употребятъ изключително: а) за изплащане законоустановената една пета върху заплатитѣ на общинскитѣ и училищнитѣ чиновници и служащи, за врѣме отъ 10 септемврий 1915 г. до 31 декемврий 1917 г., както и слѣдващото имъ се добавъчно възнаграждение за 1917 г. 127.794 л.; б) за из-

плащане наеми на частнитѣ здания, наети прѣзъ 1915 и 1916 г., за училищни помѣщения 12.206 л., и в) за изплащане законоустановената една пета върху заплатитѣ на общинскитѣ и училищнитѣ чиновници и служащи за 1918 г., за изплащане слѣдващото се, добавъчно възнаграждение на сѣщитѣ чиновници и служащи за сѣщата година, както и за изплащане прѣдвиденитѣ въ бюджета на общината за 1918 г. общински дългове 100.000 л.“

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Които приематъ на първо четене прочетения законопроектъ, моля, да си вдигнатъ рѣжката. Болшинство.

Д. Тончевъ: Прѣдлагамъ да стане и второто четене сега.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Има прѣдложение да стане сега и второто четене на законопроекта. Които сѣ съгласни съ това прѣдложение, моля, да си вдигнатъ рѣжката. Болшинство.

Моля г. секретаря да прочете законопроекта на второ четене.

Секретаръ Н. Калчевъ: (Чете)

„ЗАКОНЪ

за измѣнение буква „Г“ на чл. 5 отъ публикувания въ „Държавенъ вѣстникъ“, брой 59/1913 г., законъ за разрѣшаване на Варненската, Добришката, Провадийската, Хасковската, Пловдивската, Орѣховската, Брациговската и Каварненската градски общини да сключатъ заеми и чл. 2 отъ публикувания въ сѣщия вѣстникъ, брой 99/1918 г., законъ за разрѣшаване на Хасковската градска община да сключи заемъ на сума 240.000 л.“

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Които приематъ заглавието на законопроекта, моля, да си видгнатъ рѣжката. Болшинство.

Секретаръ Н. Калчевъ: (Чете)

„Чл. 1. Буква „Г“ на чл. 5 отъ публикувания въ „Държавенъ вѣстникъ“, брой 59/1913 г., законъ за разрѣшаване на Варненската, Добришката, Провадийската, Хасковската, Пловдивската, Орѣховската, Брациговската и Каварненската градски общини да сключатъ заеми се измѣнява така: „срѣдствата отъ заема ще се употребятъ изключително: а) за раздаване помощи на бѣдните войнишки сѣмейства и на останалитѣ неспособни за работа граждани въ гр. Хасково 68.200 л. и б) за изплащане добавъчното възнаграждение на общинскитѣ и училищни чиновници и служащи прѣзъ 1918 г. 31.800 л., плусъ лихвитѣ имъ, които ще се получатъ отъ Българската народна банка, кждѣто тая сума стои отъ 1913 г.“

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Които приематъ чл. 1, както се прочете, моля, да си вдигнатъ рѣжката. Мнозинство.

Секретаръ Н. Калчевъ: (Чете)

„Чл. 2. Членъ 2 отъ публикувания въ „Държавенъ вѣстникъ“, брой 9/1918 г., законъ за разрѣшаване на Хасковската градска община да сключи заемъ на сума 240.000 л., се измѣнява така: „срѣдствата отъ заема ще се употребятъ изключително: а) за изплащане законоустановената една пета върху заплатитѣ на общинскитѣ и училищнитѣ чиновници и служащи, за врѣме отъ 10 септемврий 1915 г. до 31 декемврий 1917 г., както и слѣдващото имъ се добавъчно възнаграждение за 1917 г. 127.794 л.; б) за изплащане наеми на частнитѣ здания, наети прѣзъ 1915 и 1916 г. за училищни помѣщения, 12.206 л., и в) за изплащане законоустановената една пета върху заплатитѣ на общинскитѣ и училищнитѣ чиновници и служащи за 1918 г., за изплащане слѣдващото се добавъчно възнаграждение на сѣщитѣ чиновници и служащи за сѣщата година, както и за изплащане прѣдвиденитѣ въ бюджета на общината за 1918 г. общински дългове 100.000 л.“

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Които приематъ чл. 2, както се прочете, моля, да си вдигнатъ рѣжката.

Пристъпяме къмъ послѣдната точка отъ дневния редъ — второ четене прѣдложенето на народнитѣ прѣдставители Владимиръ Молловъ и д-ръ Йосифъ Фаденхехтъ за прибавяне къмъ закона за устройството на сѣдилищата новъ прѣходенъ членъ 230.

Моля г. докладчика да го докладва.

Докладчикъ А. Цанковъ: (Чете)

„ЗАКОНЪ

за допълнение на закона за устройството на сѣдилищата“.

Прѣседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Които прие-
матъ прочетеното заглавие на законопроекта, моля, да си
вдигнатъ ржката. Болшинство.

Докладчикъ А. Цанковъ: (Чете)

„Къмъ закона за устройството на сѣдилищата се при-
бавя новъ прѣходенъ членъ 230:

Освобождаватъ се отъ кандидатски теоритико-практи-
чески изпитъ всички юристи, които до влизането въ сила
на настоящия законъ сѣ изкарвали прѣвдвения въ закона
едногодишенъ стажъ.

Освобождаватъ се отъ по-нататъшенъ стажъ и отъ
кандидатски теоритико-практически изпитъ всички юристи,
които мобилизацията на 10 септемврий 1915 г. свари като
кандидати адвокати или кандидати за сѣдебна длѣжностъ.

Освобождаватъ се отъ стажъ и кандидатски теоритико-
практически изпитъ всички юристи, които, свършивши прав-
нитѣ науки, сѣ постѣпили и прѣкарвали извѣстно врѣме
въ редоветѣ на войската слѣдъ 10 септемврий 1915 г.

Всички студенти, които слѣдъ мобилизацията отъ
10 септемврий 1915 г. сѣ постѣпили и прѣкарвали из-
вѣстно врѣме въ редоветѣ на войската, слѣдъ полагане
на университетскитѣ си изпити, прѣкарватъ единъ стажъ
отъ шестъ мѣсеца и се освобождаватъ отъ кандидатски
теоритико-практически изпитъ.

Къмъ постѣпилитѣ и служителитѣ въ редоветѣ на вой-
ската се приравняватъ и тия, които сѣ били освободени
отъ знамената било като инвалиди или болни, било по
закона или министерско постановление.

Отъ горѣизложенитѣ облекчения се ползватъ канди-
датитѣ само въ такъвъ случай, ако упражнятъ тия си
права най-късно до една година отъ влизането на закона
въ сила, респективно до една година слѣдъ освобожде-
нието имъ отъ редоветѣ на войската или отъ плѣнъ“.

Прѣседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Които прие-
матъ членъ единственъ, както се прочете, моля, да си вдиг-
натъ ржката. Болшинство.

Има прѣдложение отъ г. Григоръ Василевъ, въ което
казва: (Чете) „Освобождаватъ се така сѣщо отъ стажъ и
теоритико-практически изпитъ офицеритѣ, свършили юри-
дически факултетъ при военно-юридическа академия и
прѣведени на служба по военно-сѣдебното вѣдомство“.

Г. Василевъ: Г-да! Касае се за нѣколко души военни
юристи.

Прѣседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: На третото
четене, г. Василевъ.

М. Такевъ: Защо да не може сега, ами на третото
четене?

Г. Василевъ: Г-да! Въ самата комисия нито единъ не се
противопостави на това облекчение, което искамъ да да-
демъ вѣроятно на 8 или 10 души най-много военни юри-
сти, които иматъ било 5, било 10 или 15 годишна служба
по военното вѣдомство, достигнали сѣ до чинъ майоръ и
полковникъ, ставали сѣ прѣдседатели на сѣдилища, слѣ-
дователи, прокурори, обаче по гражданския законъ не
могатъ да получатъ право на адвокатство. Тѣ всички
иматъ висше образование, иматъ грамадна практика, били
сѣ, както казахъ, прѣдседатели на сѣдилища, при които
е имало членове отъ граждански сѣдѣ, даже отъ Каса-
ционния сѣдѣ. Нека да прѣмахнемъ и тая малка аномалия.
Тѣй щото азъ моля да се приеме това прѣдложение като
ви увѣрявамъ, че въ цѣлата комисия по Министерството
на правосѣдието нито единъ членъ не бѣше противъ.

Прѣседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Които сѣ
съгласни да се прибави къмъ текста на закона и прочете-
ното прѣдложение на г. Григоръ Василевъ, моля, да си
вдигнатъ ржката. Болшинство.

Съ това се изчерпва дневниятъ редъ.

Нѣкой отъ земледѣлската група: Да имаме утрѣ засѣ-
дание.

Министъръ д-ръ С. Даневъ: Слѣдующото засѣдание да
бѣде утрѣ.

Прѣседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Съгласно
правилника, слѣдующото засѣдание би трѣбвало да бѣде
въ петъкъ, обаче г. министърътъ на финанситѣ прѣдлага
утрѣ да имаме засѣдание. Които сѣ съгласни съ това
прѣдложение, моля, да си вдигнатъ ржката. Болшинство.
Значи, слѣдующото засѣдание ще бѣде утрѣ, 2 ч. слѣдъ
пладне, при слѣдния дневенъ редъ:

1. Трето четене законопроектитѣ: а) за уреждане
прѣки данѣци; б) за допълнителни сврѣхсѣмѣтни кредити
по бюджетитѣ за 1918 г. на сума 60.373.842 л.; в) за измѣ-
нение на публикуванитѣ въ „Държавенъ вѣстникъ“, броеве
59/913 и 99/918 г., закони, съ които е разрѣшено на Хас-
ковската градска община да сключи заеми, и г) прѣдло-
жението на народнитѣ прѣдставители Владимиръ Молловъ
и д-ръ Йосифъ Фаденхехтъ за прибавяне къмъ закона за
устройството на сѣдилищата новъ прѣходенъ чл. 230.

2. Второ четене законопроекта за измѣнение размѣра
на нѣкои отъ такситѣ и бериитѣ, събирани въ приходъ
на държавното сѣкровище, съгласно законитѣ по разнитѣ
вѣдомства, и

3. Първо четене законопроекта за сврѣхсѣмѣтенъ кре-
дитъ отъ 23.828.984-41 л. за изплащане дългове на държа-
вата за минали години до 1916 г. включително.

Вдигамъ засѣданието.

(Вдигнато въ 6 ч. и 20 м. слѣдъ пладне)

Подпрѣседателъ: **Д-ръ И. МОМЧИЛОВЪ**

Секретаръ: **Н. КАЛЧЕВЪ**

Началникъ на Стенографското бюро: **ТР. ДИМИТРОВЪ**